BESTELAKO XEDAPENAK

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA ETA KULTURA SAILA

4397

EBAZPENA, 2015eko urriaren 5ekoa, Kultura, Gazteria eta Kiroletako sailburuordearena. Honen bidez, hasiera ematen zaio Zadorra ibaiaren arroko zubiak monumentu-multzoaren kategorian sailkatutako kultura-ondasun deklaratzeko espedienteari, eta espediente hori jendaurrean eta interesdunen entzunaldipean jartzen da.

Euskal Autonomia Erkidegoak, Konstituzioko 148.1.16 artikuluaren eta Estatutuko 10.19 artikuluaren babesean, eskumen osoa bereganatu zuen, kultura-ondareari dagokionez. Bere gain hartutako eskumena gauzatuz onartu zuen Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko kultura-intereseko ondasunak deklaratzeko prozedurak arautzen dituena.

Halaber, eskumen horiek gauzatuz, Zadorra ibaiaren arroko zubiak monumentu-multzoaren kategorian sailkatutako kultura-ondasun deklaratzeko espedientea izapidetzeari ekin zaio.

Zadorra unitate hidrologikoa Arabako erdialdean dago, eta Zadorra ibaia du biltzaile nagusi. Lurralde horretako isuri-arro zabalena da, azalera guztiaren heren bat inguru drainatzen baitu. Zabaleragatik eta konplexutasunagatik, Arabako Lurralde Historikoak duen arro garrantzitsuena da, eta Euskal Herriko adierazgarrienetako bat.

Proposatutako mugaketak hartzen du, alde batetik, zubi bakoitzaren egitura osoa, osagai guztiak barnean hartuta; eta bestetik, haiei lotutako urbanizazioa, eta zubi bakoitzaren ingurune hurbila. Done Jakue Bidea Monumentu Multzoko zubiak ere sartu dira (EHAA, 2012-01-27), Zadorra ibaiaren arroan baitaude. Amaitzeko, Ihuda ibaiak Euskal Autonomia Erkidegotik igarotzen den tartean dituen zubiak ere sartu dira, ibai hori Zadorra ibaiaren arrokoa dela aintzat hartuta; izan ere, Ihuda ibaiaren urak hartzen ditu Zadorra ibaiak, Ebro ibaira heldu baino zertxobait lehenago.

Emaitza da Zadorra ibaiaren arroko 91 zubik osatutako monumentu-multzoa. Horrenbestez, elementu bakoitza identifikatu da, haren mugak eta inguruarenak finkatu dira, helburuak zehaztu dira, baita babes- eta kontserbazio-neurriak ere, babes-araubide baten bitartez, eta garrantzi berezia dutela iritzitako ondasunen zerrenda egin da.

Horregatik, Zadorra ibaiaren arroko zubiak monumentu-multzo deklaratzearen helburua da, halaber, lehendik babestuta zeuden elementuak biltzea, elementu berri batzuekin osatzea, eta, kultura-unitatea izan arren babesik gabe zeudenak ere multzo berean sartzea.

Euskal Kultura Ondare Zentroko Zerbitzu Teknikoek egindako txostena ikusita, eta Zadorra ibaiaren arroko zubien interes historiko eta kulturala aintzat hartuta,

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Zadorra ibaiaren arroko zubiak monumentu-multzoaren kategorian sailkatutako kultura-ondasun deklaratzeko espedientea hastea, betiere ebazpen honen I. eranskinean zehaztuta dagoenaren arabera, II. eranskinean ezarri diren mugak aintzat hartuta, eta III. eranskinean gaineratu den babes-erregimena kontuan izanda.

Espediente hau hastearen ondorioz, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeak sailkatutako ondasunei ezartzen dien babes-araubidea aplikatuko zaie, behin-behinean, Zadorra ibaiaren arroko zubiei.

Bigarrena.– Eraginpeko udalei (Agurain, Dulantzi, Armiñon, Arratzua-Ubarrundia, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Burgelu, Iruña Oka, Iruraitz-Gauna, Legutio, Erribera Beitia, Donemiliaga, Vitoria-Gasteiz eta Zigoitia) eta Arabako Foru Aldundiko kultura-, hirigintza- eta ingurumen-arloetako sail eskudunei jakinaraztea prozedura hau hasteak nahitaez dakarrela espediente honek ex novo eragiten dituen finkak partzelatzeko udal-lizentziak etetea, baita jada eman diren udal-lizentzien ondorioak geldiaraztea ere. Halako finkaren batean ezinbestean obraren bat egin beharko balitz, Foru Aldundiaren baimena eskuratu beharko da derrigorrean, aldez aurretik.

Hirugarrena.– Zadorra ibaiaren arroko zubiak, ebazpen-proposamen honen I. eranskineko deskribapenaren arabera, II. eranskinean ezarrita dauden mugak aintzat hartuta, eta III. eranskinean gaineratu den babes-erregimena kontuan izanda, monumentu-multzoaren kategorian sailkatutako kultura-ondasun deklaratzeko hasi den espedientea jendaurrean erakusgai jartzeko aldi bat irekitzea. Horrenbestez, 20 eguneko epean, ebazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta biharamunetik zenbatzen hasita, alegazioak egin eta egoki iritzitako dokumentazioa aurkeztu ahal izango da, Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen 84. eta 86. artikuluek aurreikusitakoari jarraituz, eta espedientea Euskal Kultura Ondarearen Zentroan dago, Vitoria-Gasteizko Donostia kaleko 1. zenbakian.

Laugarrena.– Espedientearen izapideak jarraitzea, indarrean dauden xedapenen arabera.

Bosgarrena.– Ebazpen hau jakinaraztea eraginpeko udalei (Agurain, Dulantzi, Armiñon, Arratzua-Ubarrundia, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Burgelu, Iruña Oka, Iruraitz-Gauna, Legutio, Erribera Beitia, Donemiliaga, Vitoria-Gasteiz eta Zigoitia), Uraren Euskal Agentziari, Arabako Foru Aldundiko Euskara, Kultura eta Kirol Sailari, Arabako Foru Aldundiko Ingurumen eta Hirigintza Sailari, eta Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politika Sailari.

Seigarrena.– Ebazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian eta ALHAOn argitaratzea, jendeak horren berri izan dezan, oro har.

Vitoria-Gasteiz, 2015eko urriaren 5a.

Kultura, Gazteria eta Kiroletako sailburuordea,
JOSÉ ÁNGEL MARÍA MUÑOZ OTAEGI.

I. ERANSKINA

DESKRIBAPENA

Zadorra ibaia Arabako Lurralde Historikoko emaritsuena da. Guztira, 66 kilometro inguru ditu; Munain herritik gertu sortzen da, Entzia eta Iturrieta mendilerroen iparraldean. Arabako Lautadako behealdeko lurraldeak zeharkatzen ditu, ekialdetik mendebaldera, 17 kilometro inguru egin ostean, Ullibarri Ganboako urtegira heltzean, garai bateko bidea galtzen du, 49. kilometroan, gero berreskuratzeko, norabidea hego-mendebaldera aldatuta, urtegiari eusteko presa igaro ondoren, 44. kilometroan, eta Vitoria-Gasteiz inguratzen du, iparraldeko ertzari jarraituz. La Puebla de Arganzongo maskorrak zeharkatu eta Armiñon atzean utzi ondoren, Ebro ibaian isurtzen ditu urak, Lacorzanilla inguruan. Zadorra ibaiak bi ibai-ertzetatik hartzen ditu askotariko izaera eta ezaugarriak dituzten ur-lasterrak. Ugariagoak eta handiagoak dira eskuinaldetik Zadorrara iristen diren ibaiak. Besteak beste, uren isurketaren ordenari jarraituz, Barrundia, Santa Engrazia, Zubialde-Zalla eta Oka ibaiak biltzen zaizkio eskuinaldetik. Ezkerraldetik, berriz, bigarren mailako ibaiak daude: Dulantzi ibaia, Ihuda ibaia, etaVitoria-Gasteizko Mendietatik urak bildu eta Zadorrara zuzenean eramaten dituzten errekak.

Ullibarri Ganboako urtegia XX. mendearen erdialdean egin zuten, eta, horren ondorioz, Arabako Lautadako lurraldeen zati bat eta hainbat herri urpean geratu ziren. Aldi berean, Zadorraren eta beste ur-laster eta erreka batzuen ibitik igarotzen ziren bidexken sareko zenbait zubi ere ezkutuan geratu ziren.

Euskal Herriko auzo, herri eta hirien zerrenda luzea eta Lurralde honetako erreka eta ibaien multzo oparoa uztartzen dira, elkarrekin komunikatu nahian. Maila desberdinetako bide-sare korapilatsua egina dute, eta zubiak funtsezkoak dira hainbat jardueratarako: giza harremanak, merkataritza-trukea, erromesaldiak, produkzio-instalazioei zerbitzuak ematea, eta abar.

Zubi horien oinarrian dagoen kultura materialari dagokionez, Zadorra ibaiaren arroari lotutako zubiak fabrikazko arkuaren modalitatekoak dira; hau da, egitura horiek ia lan guztia konpresio-esfortzuz egiten dute. Horrenbestez, harria, adreilua eta masa-hormigoia baino ez dute erabiltzen. Zubi horiek, egitura funtzionalak izateaz gainera, garai historiko bateko kultura eta artea adierazten dute, eta, aldi berean, proiektatu eta eraiki zituzten garaian zientziak eta teknologiak egin zuten aurrerabidearen adierazle dira.

Fabrikazko arkuz egindako zubiak oso ohikoak dira Euskal Autonomia Erkidegoko herrien arteko harremanak eta komunikazioa bideratzeko sistema konplexu eta zabalean. Halaber, urrutiko erkidego eta herrialdeetako herri eta hiriekin komunikatzeko sare handiagoen osaeran parte hartzen dute zubi horiek. Jada erabiltzen ez den zubi mota da; dagokigun lurralde-esparruan XX. mendearen erdialdean izan zuen gainbehera.

Euskal Herrian fabrikazko arkuz egindako zubien kontserbazio-egoera eta maila aldatu egin da, garai historikoen arabera.

Gizakien historian, oso antzinatik egin dira zubiak. Jarduera horrek ez du etenik izan, eta gaur egun ere egiten dira. Gizakiak, hasieran inguruko lurraldeetara eta gero urrunagoko tokietara joaten hasi zirenetik, jakin badakite abegi txarreko lurralde batean joan-etorriak egiteko ezinbestekoa dela ibaiak igarotzeko tresnak edo eraikinak egitea; esate baterako, zubiak.

Zubi horiek, lehen begiratu batean, lurralde jakin bateko kartografian sakabanatuta daudela dirudite; ausaz banatuta, alegia. Baina, esparruan parte hartzen duten geruzei erreparatzen badiegu (ibaiak, herriak, bideak, eta produkzio-eremu jakin batzuk) zentzua hartzen dute.

Zubi horietako askok kultura material komun bat osatzen dute, eta gure ondarea aberasten dute, historiaren, estetikaren, paisaiaren eta ingeniaritzaren aldetik. Hala da fabrikazko arkuz egindako zubien kasuan, eta Zadorraren arroan halako hainbat eraikuntza dugu.

Horrelako eraikinek honako elementu hauek dituzte Zadorran:

– Ganga. Fabrikazko arkuz egindako zubi baten elementu erresistente nagusia ganga da. Erresistentzia-funtzioaren barruan, bi ezaugarri ditu gangak: formaren bidez lan egiten du, eta trakzio-tentsiorik jasateko gai ez diren materialez egina dago.

– Betegarria. Kasu gehienetan, fabrika-gangaren, tinpanoen, horma-bularren eta erroda-dura-azalaren artean dagoen guztia biltzen du.

– Tinpanoak. Alboetako elementu bertikalak dira tinpanoak, eta gangak dira haien euskarri.

– Pilak. Fabrikazko arku baten barruan, pilen eginkizuna da gangek transmititutako karga zimenduetaraino eramatea.

– Zimenduak. Karga eta tentsio guztiei eutsi eta horiek guztiak lurzoruan deskargatzen dituzten elementuak dira zimenduak.

– Horma-bularra. Obraren muturretako atala da horma-bularra, eta ibai-ertzetan ainguratuta dago.

– Zubi-brankak eta ezproiak. Pilak bi fronteetan (uretan gora eta uretan behera) defendatzen dituzten babes hidrodinamikoak dira.

– Laguntza-hormak. Horma-bularren ondoren galtzadari jarraipena emanez egin dituzten hormak dira.

– Hegalak, desbideratze-hormak eta manguardiak. Horma-bularrak babestu eta urak zubiaren baoetara eramateko ardura duten hormak dira.

– Galtzada. Errodadura-azala da.

– Petrilak. Bidea babesten duten karelak dira.

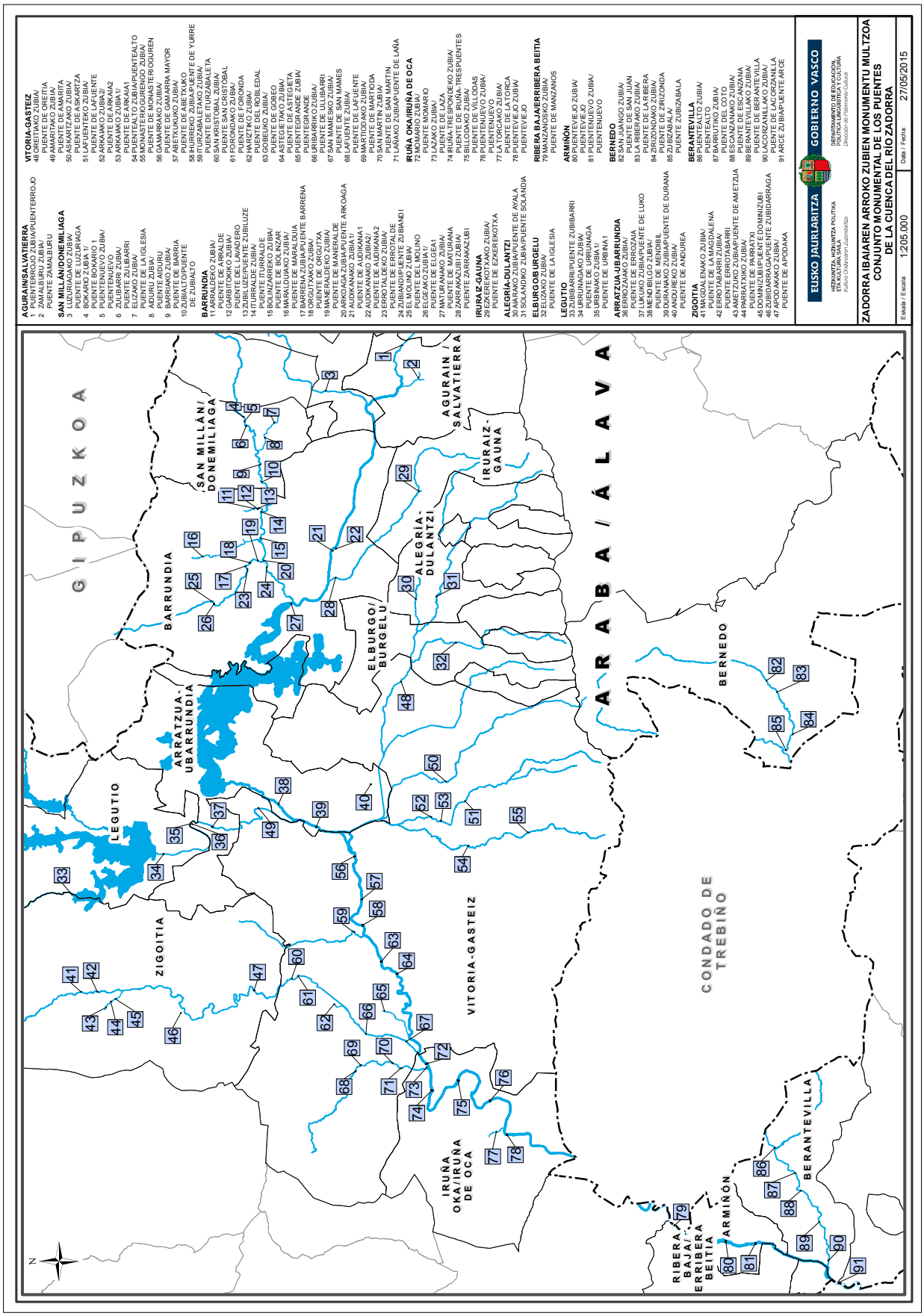
Orobat, espazioaren antolaketaren ikuspegitik, Zadorra ibaiaren zubiek honako eremu funtzional hauek izan ditzakete:

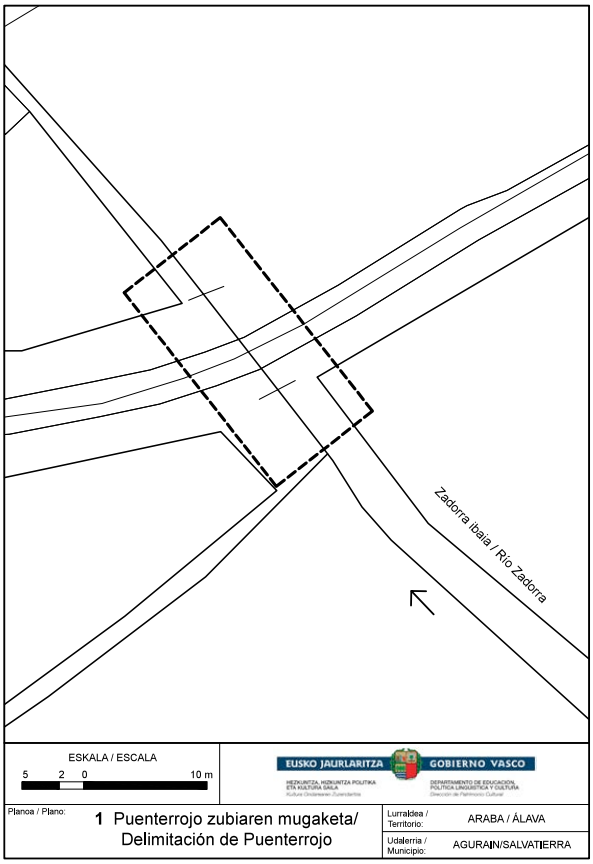
– Galtzada edo bidea: zamabereak, animaliek tiratutako ibilgailuak eta ibilgailu motordunak ibiltzeko gaituta dagoen espazioa.

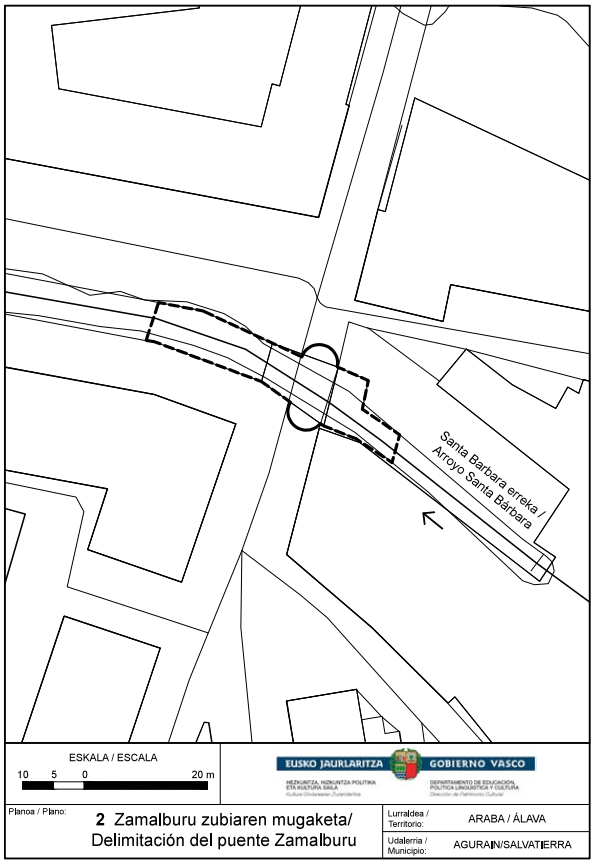
– Espaloia: oinezkoen joan-etorrietarako gaituta dagoen espazioa.

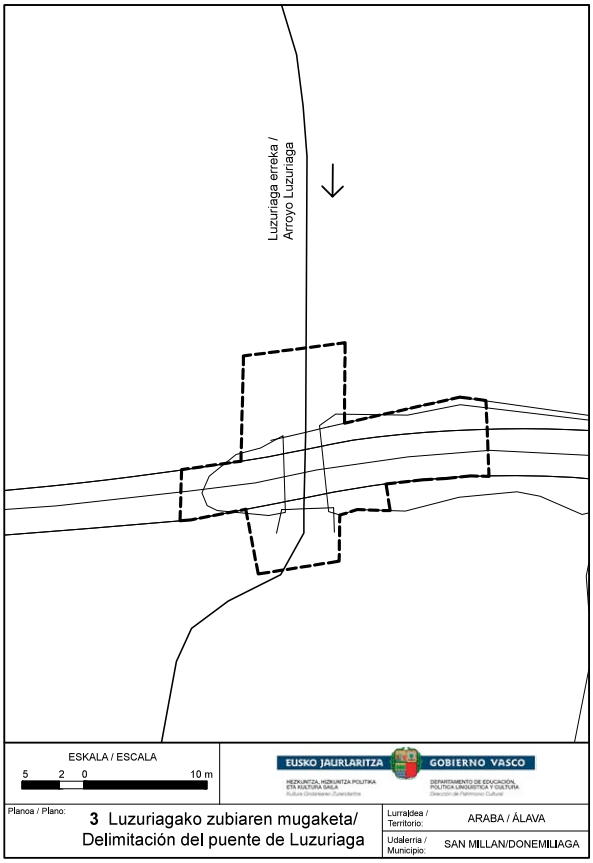
– Bazterbidea: oinezkoak gurutzatzean baztertzeko, atseden hartzeko, egonerako edo bistak ikusteko gaituta dagoen espazioa.

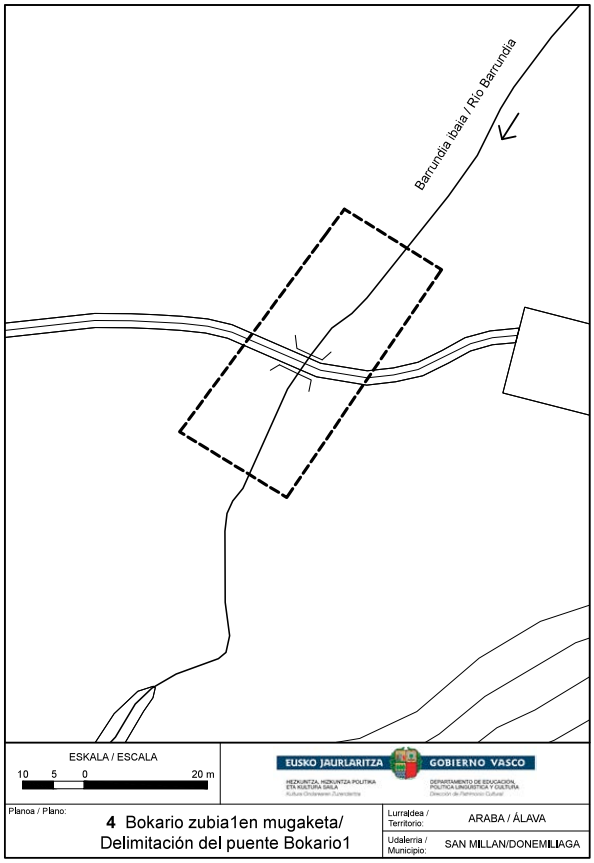
– Zabalguneak edo plaza txikiak: zubiaren sarreran edo irteeran ibilgailuak zain egoteko eta atseden hartzeko gaituta dauden espazioak.

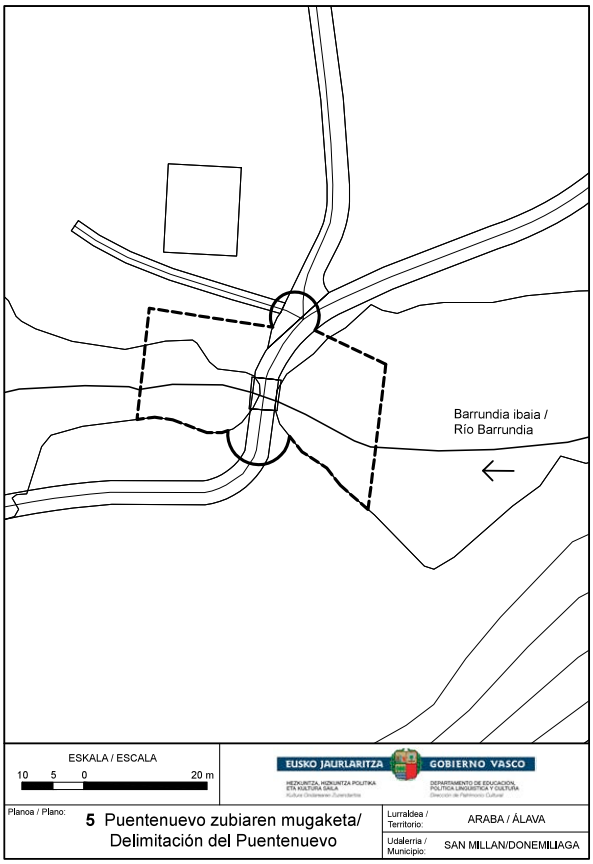

AGURAIN/SALVATIERRA
1 PUENTERROJO ZUBIA/PUENTERROJO
2 ZAMALBURU ZUBIA/PUENTE ZAMALBURU
SAN MILLÁN/DONEMILIAGA
3 LUZURIAGAKO ZUBIA/PUENTE DE LUZURIAGA
4 BOKARO ZUBIA 1/ PUENTENUEVO 1
5 PUENTENUEVO ZUBIA/PUENTENUEVO
6 ZULIBARRI ZUBIA/PUENTE ZULIBARRI
7 ZULIBARRI ZUBIA/PUENTE DE LA IGLESIA
8 ADURU ZUBIA/PUENTE AIDURU
9 BARRENGE ZUBIA/PUENTE DE BARRIA
10 ZUBIALTO/PUENTE DE ZUBIALTO
BARRUNDIA
11 ARRALDEKO ZUBIA/PUENTE DE ARRALDE
12 GARAIKO ZUBIA/PUENTE DE GARAI
13 ZUBILUZE/PUENTE ZUBILUZE
14 ITURRALDE ZUBIA/PUENTE ITURRALDE
15 BOLINZARREKO ZUBIA/PUENTE DE BOLINZAR
16 MARALDUAKO ZUBIA/PUENTE DE MARALDUA
17 ITURRENGE ZUBIA/PUENTE DE ITURRENGE
18 ORGUTXAKO ZUBIA/PUENTE DE ORGUTXA
19 MANERALDEKO ZUBIA/PUENTE DE LA MANERALDE
20 ARKAIATE ZUBIA/PUENTE DE ARKAIATE
21 AUDIKANAKO ZUBIA 1/PUENTE DE AUDIKANA 1
22 AUDIKANAKO ZUBIA 2/PUENTE DE AUDIKANA 2
23 ERROTALDEKO ZUBIA/PUENTE DE ERROTALDE
24 ZUBIANDI/PUENTE ZUBIANDI
25 EL MOLINO ZUBIA/PUENTE EL MOLINO
26 ELGEAKO ZUBIA 1/PUENTE DE ELGEA 1
27 MATURANAKO ZUBIA/PUENTE DE MATURANA
28 ZARRAKAZTU ZUBIA/PUENTE ZARRAKAZTU
IRURAIZ-GAUNA
29 EZKERREKOTXAKO ZUBIA/PUENTE DE EZKERREKOTXA
ALEGRÍA-DULANTZI
30 ARATAKO ZUBIA/PUENTE DE ARATA
31 SOLANDKO ZUBIA/PUENTE SOLANDA
ELBURGO/BURGELU
32 ZUBIA/PUENTE DE LA IGLESIA
LEGUTIO
33 ZUBIBARRI/PUENTE ZUBIBARRI
34 URRUNAGAKO ZUBIA/PUENTE DE URRUNAGA
35 ZUBIBARRI ZUBIA 1/PUENTE DE ZUBIBARRI 1
ARRATZUA-UBARRUNDIA
36 ERROZAIAKO ZUBIA/PUENTE DE ERROZAIA
37 LUKUKO ZUBIA/PUENTE DE LUKO
38 MENDIBILGO ZUBIA/PUENTE MENDIBIL
39 DURANAKO ZUBIA/PUENTE DE DURANA
40 ANDUREKO ZUBIA/PUENTE DE ANDUREA
ZIGOITIA
41 MAGDALENAKO ZUBIA/PUENTE MAGDALENA
42 ERROTABARRI ZUBIA/PUENTE ERROTABARRI
43 AMETZUKO ZUBIA/PUENTE DE AMETZUA
44 PARRAITXIKO ZUBIA/PUENTE DE PARRAITXI
45 DOMINIZUBI/PUENTE DOMINIZUBI
46 ZUBIDARRAGA/PUENTE ZUBIDARRAGA
47 APOD.AKAKO ZUBIA/PUENTE DE APODAKA
VITORIA-GASTEIZ
48 OREITIAKO ZUBIA/PUENTE DE OREITIA
49 ZABALGANA ZUBIA/PUENTE ZABALGANA
PUENTE DE AVARITA
50 ASKARTZAKO ZUBIA/PUENTE DE ASKARTZA
51 LAFUENTEKO ZUBIA/PUENTE LAFUENTE
52 ARKAIAKO ZUBIA 2/PUENTE DE ARKAIA 2
53 ARKAIAKO ZUBIA 1/PUENTE DE ARKAIA 1
54 PUENTELARREA/PUENTELARREA
55 MONASTERIOGURENGO ZUBIA/PUENTE DE MONASTERIO GUREN
56 GAMARRAKO ZUBIA/PUENTE DE GAMARRA MAYOR
57 ABETXUKUKO ZUBIA/PUENTE DE ABETXUKO
58 IHURREKO ZUBIA/PUENTE DE YURRE
59 ZUBIALETAKO ZUBIA/PUENTE ZUBIALETA
60 SAN KRISTOBAL ZUBIA/PUENTE SAN CRISTOBAL
61 FORONDAKO ZUBIA/PUENTE DEL LAVADERO
62 HARITZKO ZUBIA/PUENTE DEL ROBLEDAL
63 GOBEUKO ZUBIA/PUENTE DE GOBEO
64 ASTEGIETAKO ZUBIA/PUENTE DE ASTEGIETA
65 PUENTEGRANDE ZUBIA/PUENTEGRANDE
66 ZUBIALDE ZUBIA/PUENTE DE ZUBIALDE
67 SAN MAMESKO ZUBIA/PUENTE DE SAN MAMES
68 LAFUENTE ZUBIA/PUENTE LAFUENTE
69 MARTIODAKO ZUBIA/PUENTE DE MARTIODA
70 SAN MARTIN ZUBIA/PUENTE DE SAN MARTIN
71 SAN PEDRO ZUBIA/PUENTE DE LAÑA
IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA
72 ELEJALDE ZUBIA/PUENTE ELEJALDE
73 LAZAKO ZUBIA/PUENTE DE LAZA
74 PUENTE DE IRUÑA-TRESPUENTES
75 BILLODAKO ZUBIA/PUENTE DE VILLODAS
76 PUENTENUEVO ZUBIA/PUENTE NUEVO
77 LA TORCAKO ZUBIA/PUENTE DE LA TORCA
78 PUENTEVIEJO ZUBIA/PUENTE VIEJO
RIBERA BAJA/ERRIBERA BEITIA
79 MANZANOSKO ZUBIA/PUENTE DE MANZANOS
ARMIÑÓN
80 PUENTEVIEJO ZUBIA/PUENTEVIEJO
81 PUENTENUEVO ZUBIA/PUENTENUEVO
BERNEDO
82 SAN JUANGO ZUBIA/PUENTE DE SAN JUAN
83 LA RIBERA ZUBIA/PUENTE DE LA RIBERA
84 ZIRIZONDAKO ZUBIA/PUENTE DE ZIRIZONDA
85 DURANA ZUBIA/PUENTE DE DURANA
BERANTEVILLA
86 ESCANZANA ZUBIA/PUENTE DE ESCANZANA
87 BARRUTIKO ZUBIA/PUENTE DEL COTO
88 BERANTEVILLAKO ZUBIA/PUENTE DE BERANTEVILLA
89 BERANTEVILLAKO ZUBIA/PUENTE DE BERANTEVILLA
90 LAOZORANILLAKO ZUBIA/PUENTE DE LAOZORANILLA
91 ARCE ZUBIA/PUENTE ARCE
GIPUZKOA
ARABA/ÁLAVA
AGURAIN / SALVATIERRA
SAN MILLÁN/ DONEMILIAGA
BARRUNDIA
ARRATZUA-UBARRUNDIA
LEGUTIO
ZIGOITIA
ELBURGO/ BURGELU
IRURAIZ-GAUNA
ALEGRÍA-DULANTZI
VITORIA-GASTEIZ
IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA
CONDADO DE TREBIÑO
BERNEDO
ARMIÑÓN
BERANTEVILLA
RIBERA BAJA/ ERRIBERA BEITIA
N
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA ETA KULTURA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN, POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA
ZADORRA IBAIAREN ARROKO ZUBIEN MONUMENTU MULTZOA
CONJUNTO MONUMENTAL DE LOS PUENTES DE LA CUENCA DEL RÍO ZADORRA
Eskala / Escala: 1:205.000
Data / Fecha: 27/05/2015

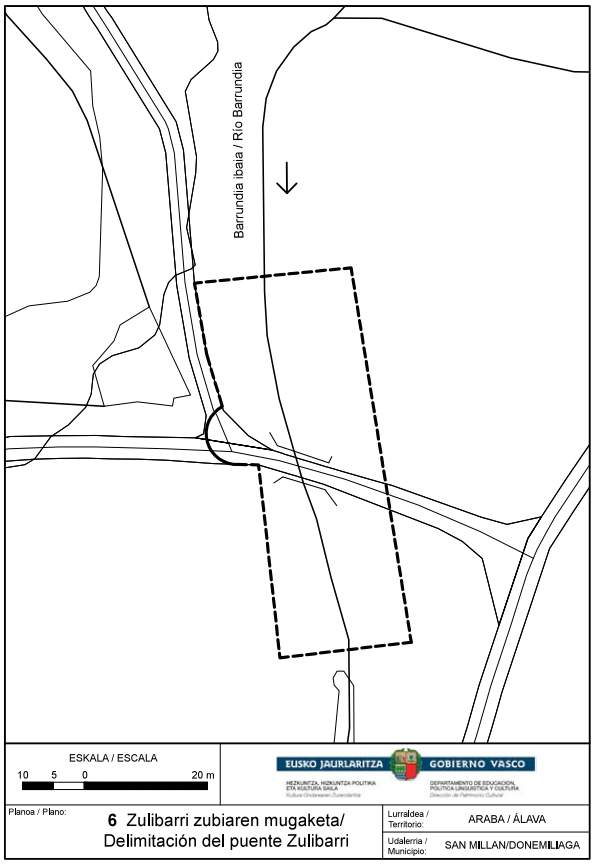

Zadorra ibaia / Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
1 Puenterrojo zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puenterrojo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: AGURAIN/SALVATIERRA

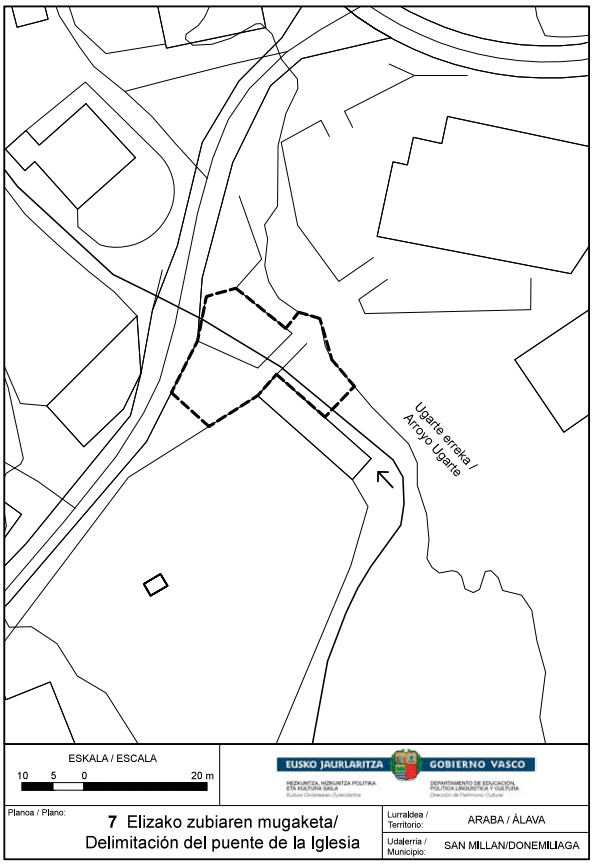

Santa Barbara erreka /
Arroyo Santa Barbara
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
2 Zamalburu zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Zamalburu
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: AGURAIN/SALVATIERRA

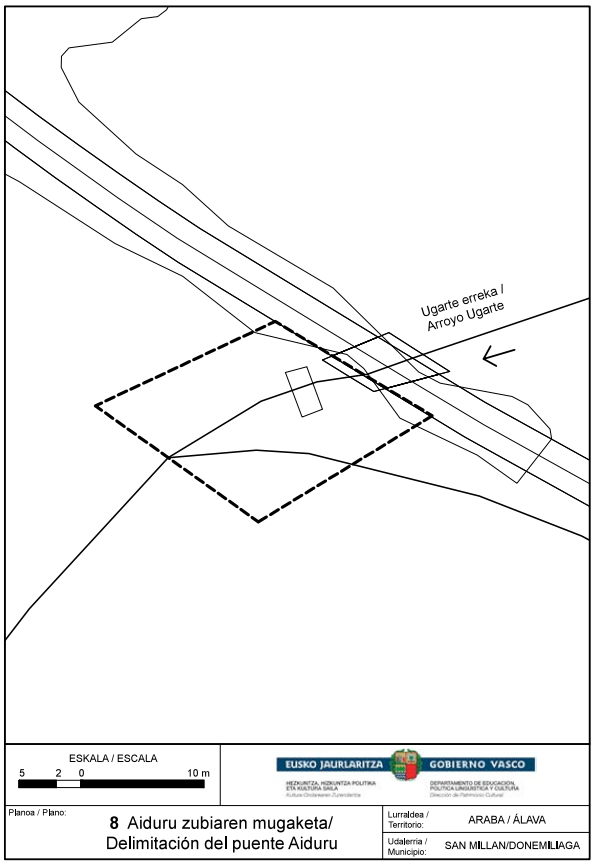

Luzuriaga erreka /
Arroyo Luzuriaga
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
3 Luzuriagako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Luzuriaga
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

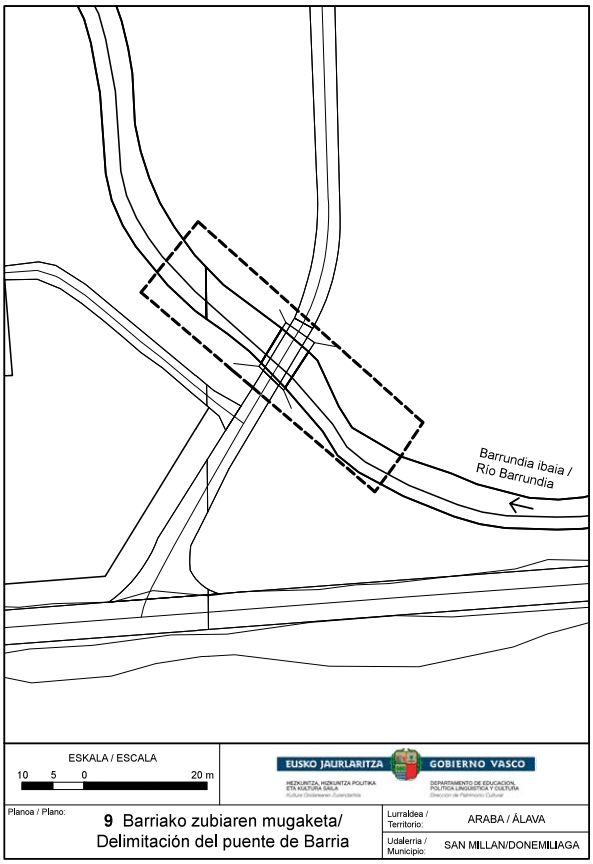

Barrundia ibaia / Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
4 Bokario zubia1en mugaketa/
Delimitación del puente Bokario1
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

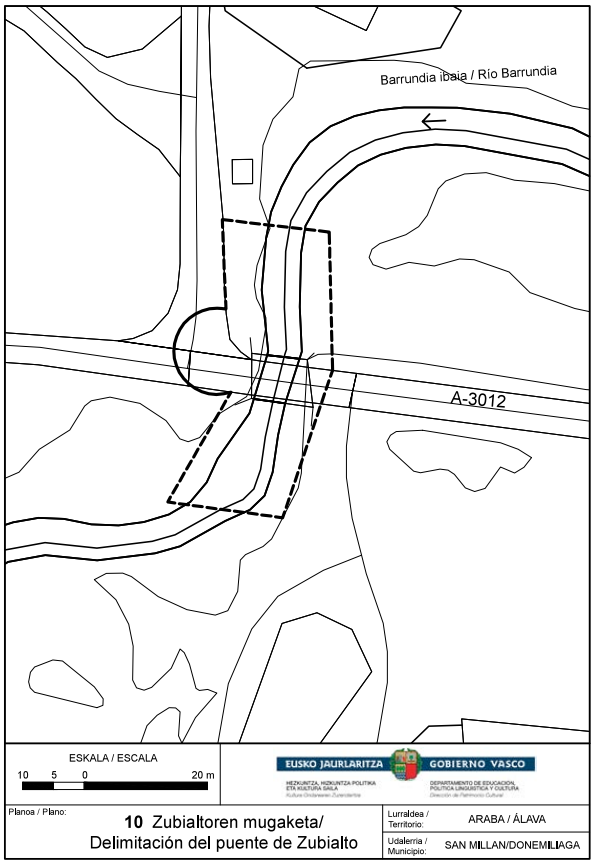

Barrundia ibaia /
Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
5 Puentenuevo zubiaren mugaketa/
Delimitación del Puentenuevo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

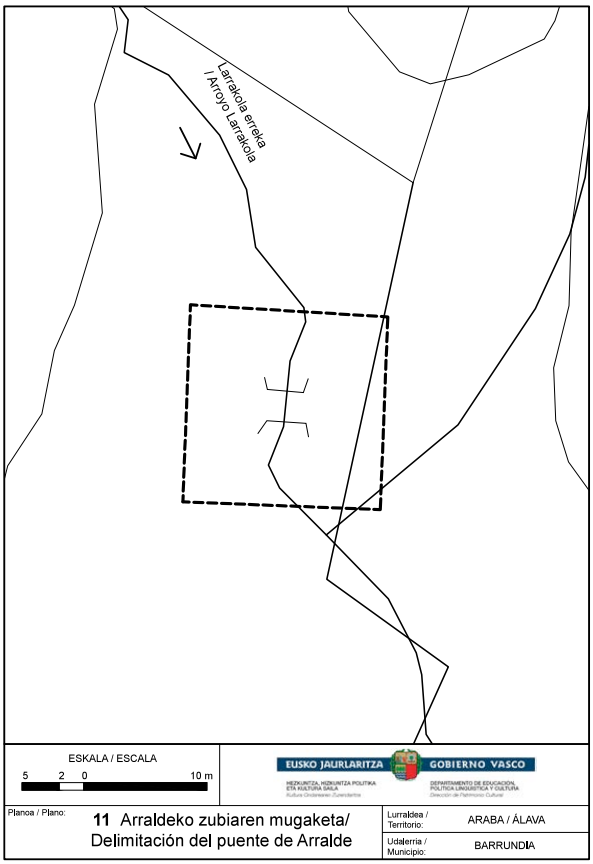

Barrundia ibaia / Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
6 Zulibarri zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Zulibarri
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

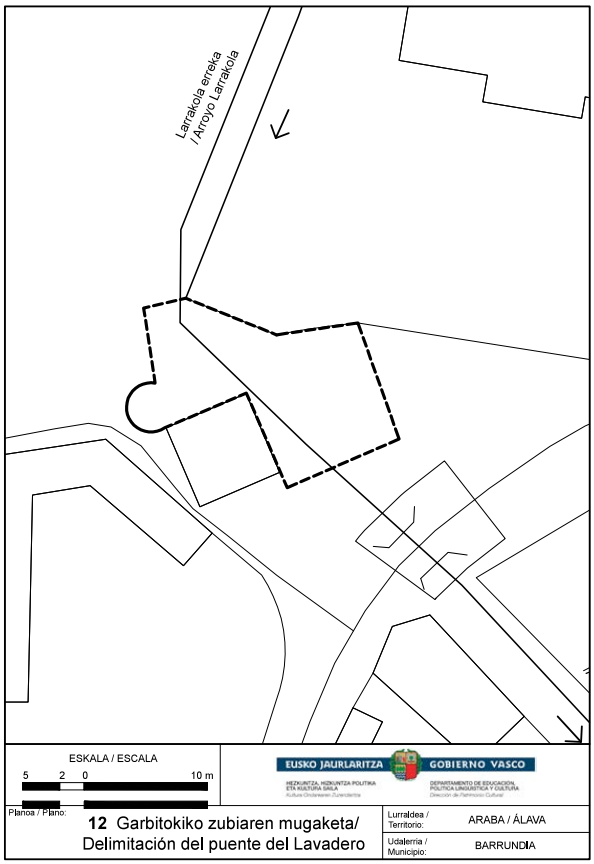

Ugarte erreka /
Arroyo Ugarte
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
7 Elizako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de la Iglesia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

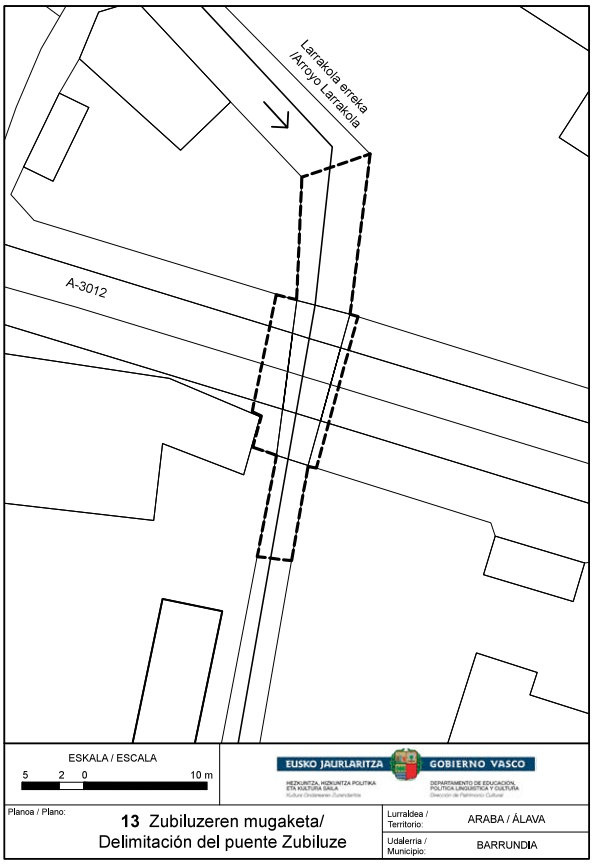

Ugarte erreka /
Arroyo Ugarte
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
8 Aiduru zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Aiduru
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

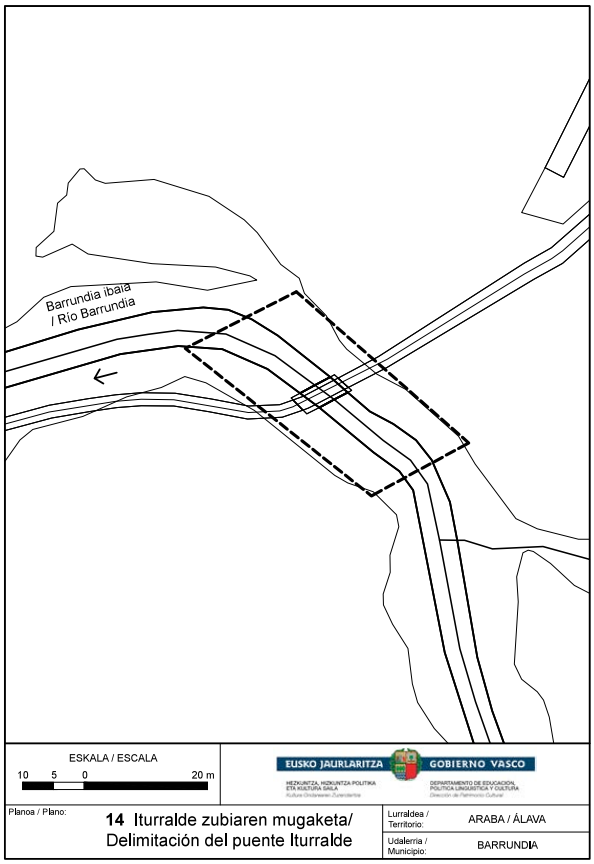

Barrundia ibaia /
Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
9 Barriako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Barria
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

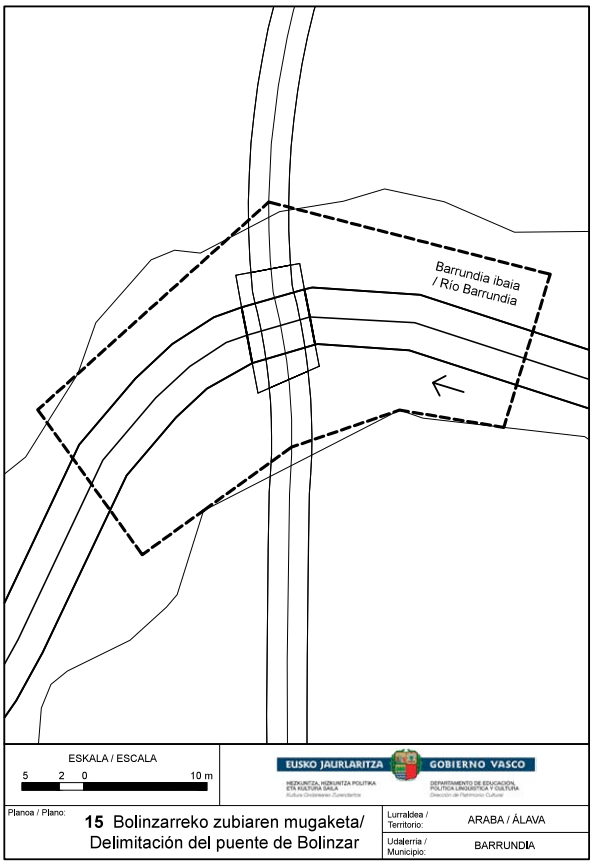

Barrundia ibaia / Río Barrundia
A-3012
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
10 Zubialtoren mugaketa/
Delimitación del puente de Zubialto
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: SAN MILLAN/DONEMILIAGA

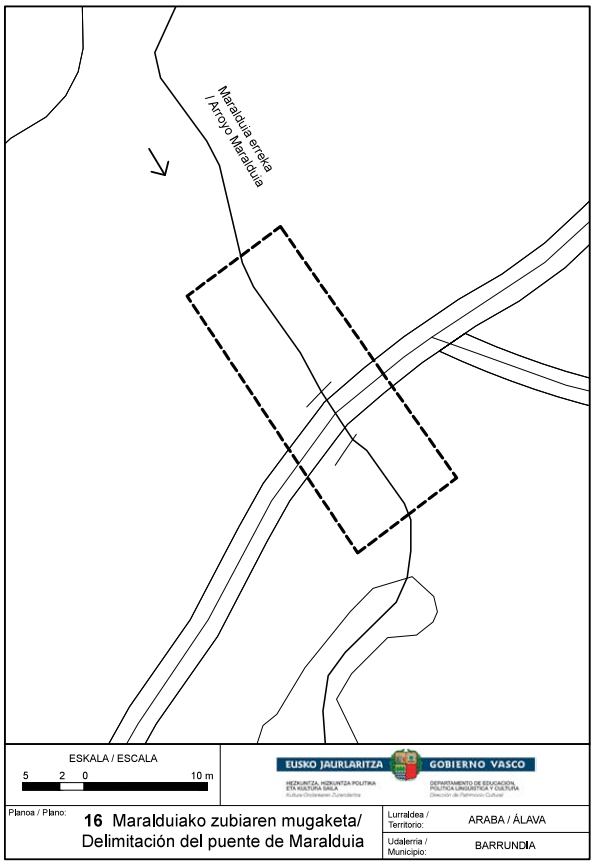

Larrakola erreka
/ Arroyo Larrakola
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
11 Arraldeko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Arralde
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

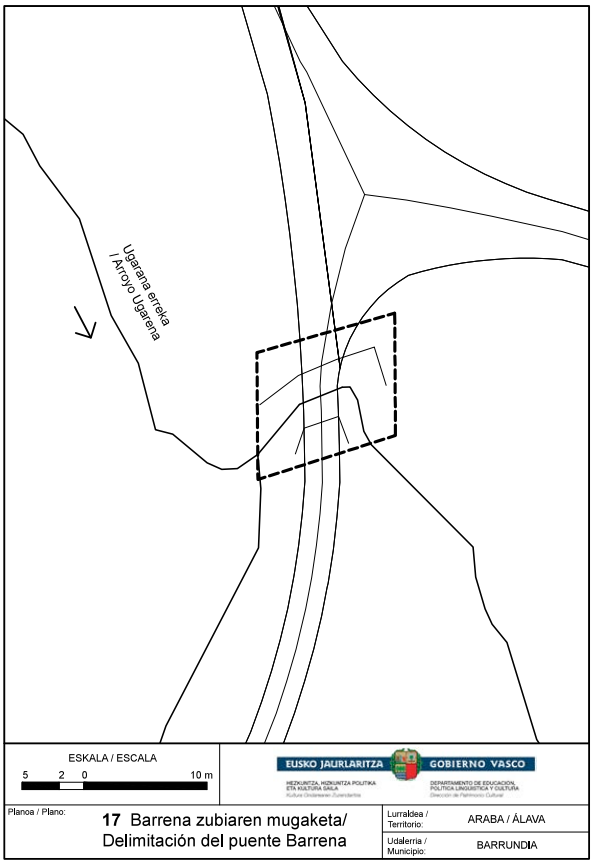

Larrakola erreka
/ Arroyo Larrakola
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
12 Garbitokiko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente del Lavadero
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

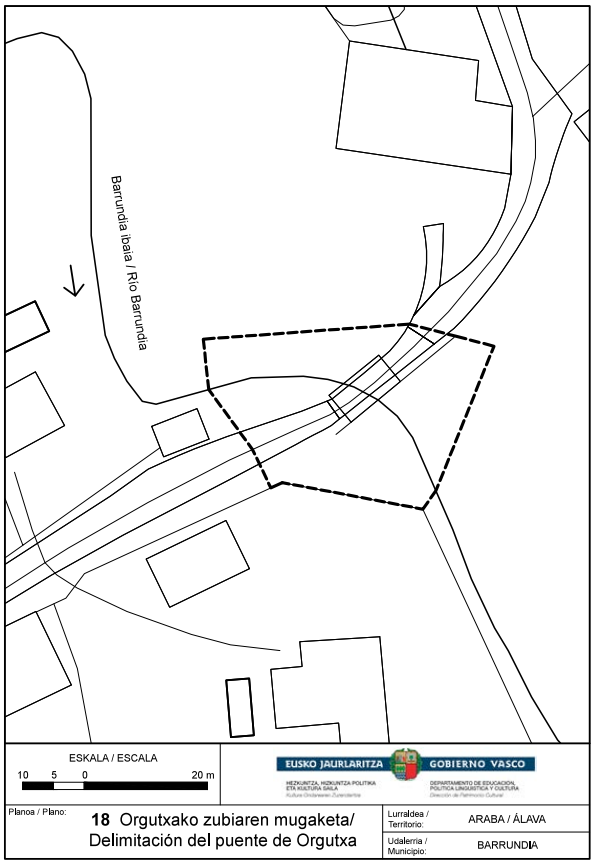

Larrakola erreka
/Arroyo Larrakola
A-3012
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
13 Zubiluzeren mugaketa/
Delimitación del puente Zubiluze
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

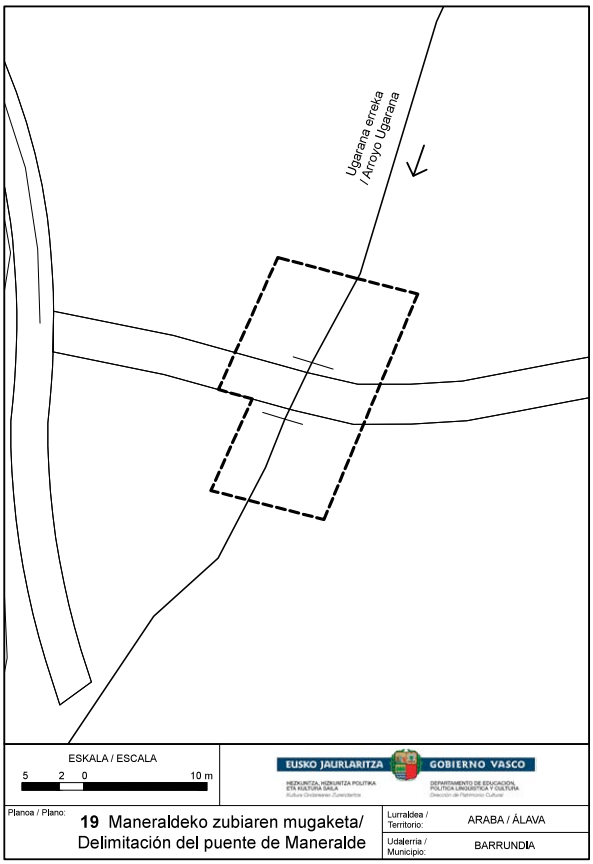

Barrundia ibaia
/ Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
14 Iturralde zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Iturralde
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

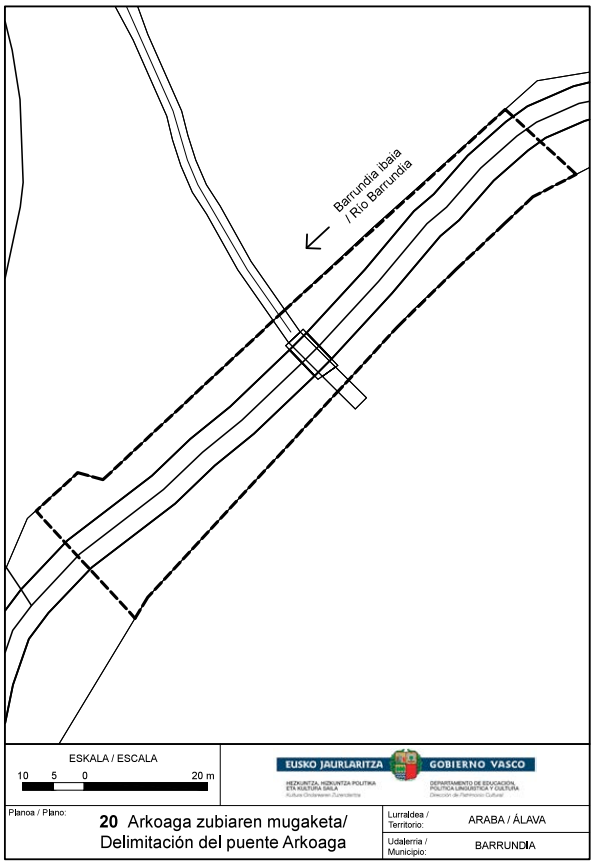

Barrundia ibaia
/ Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
15 Bolinzarreko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Bolinzar
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

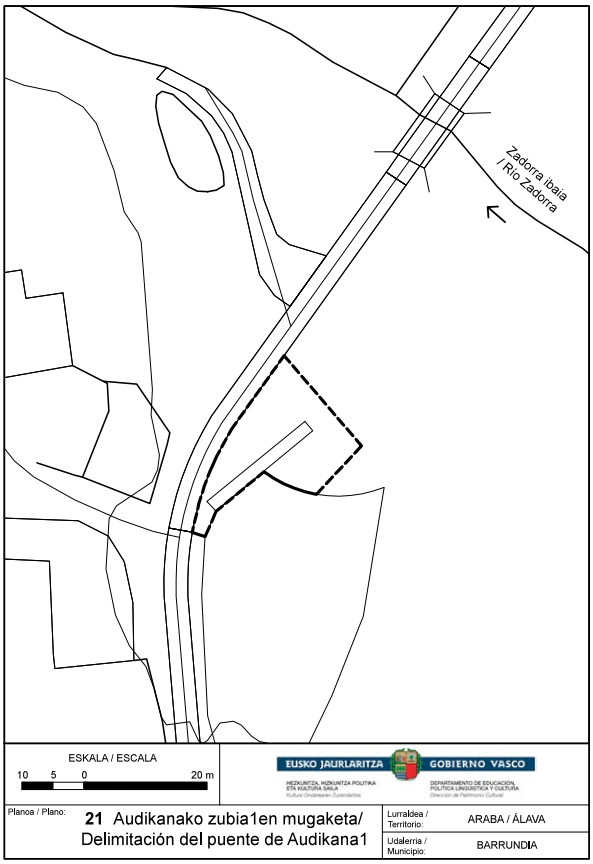

Maralduia erreka
/ Arroyo Maralduia
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
16 Maralduiako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Maralduia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

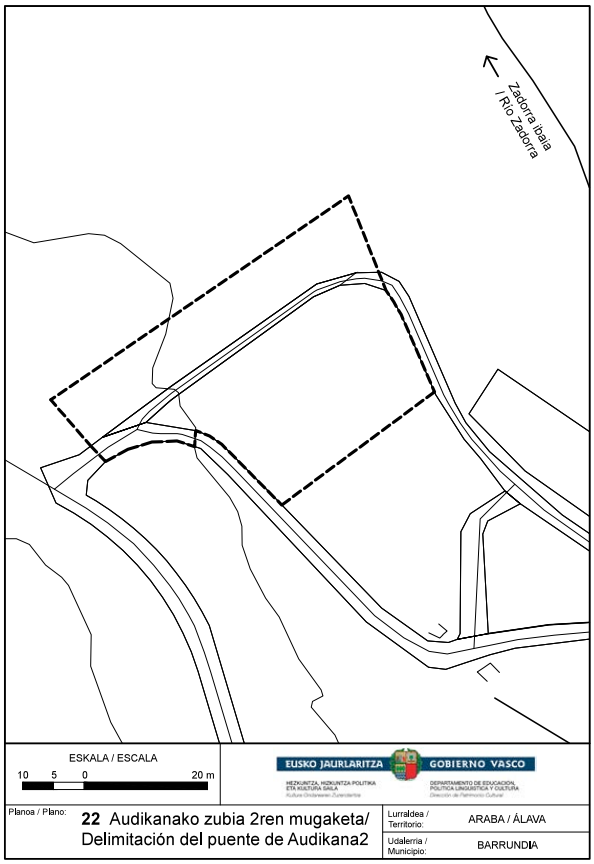

Ugarana erreka
/ Arroyo Ugarena
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
17 Barrena zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Barrena
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

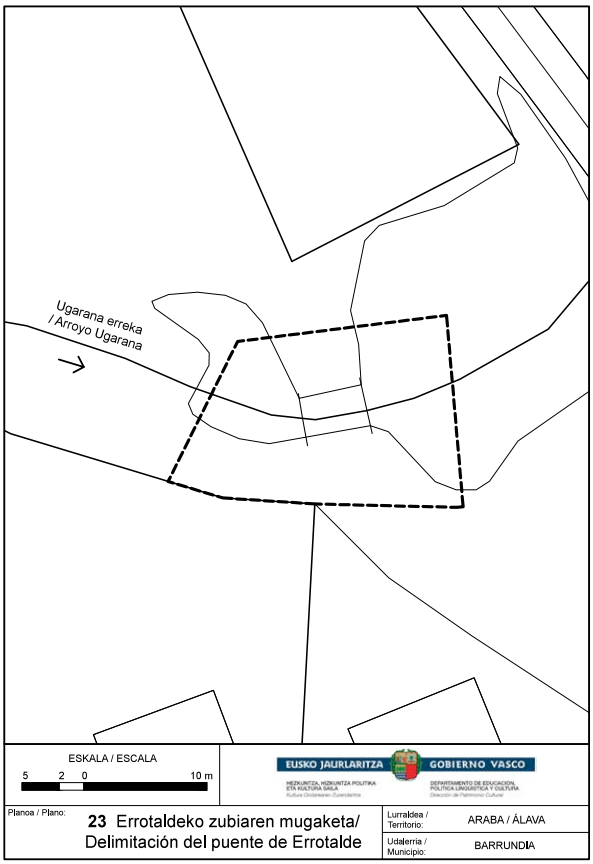

Barrundia ibaia / Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
18 Orgutxako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Orgutxa
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

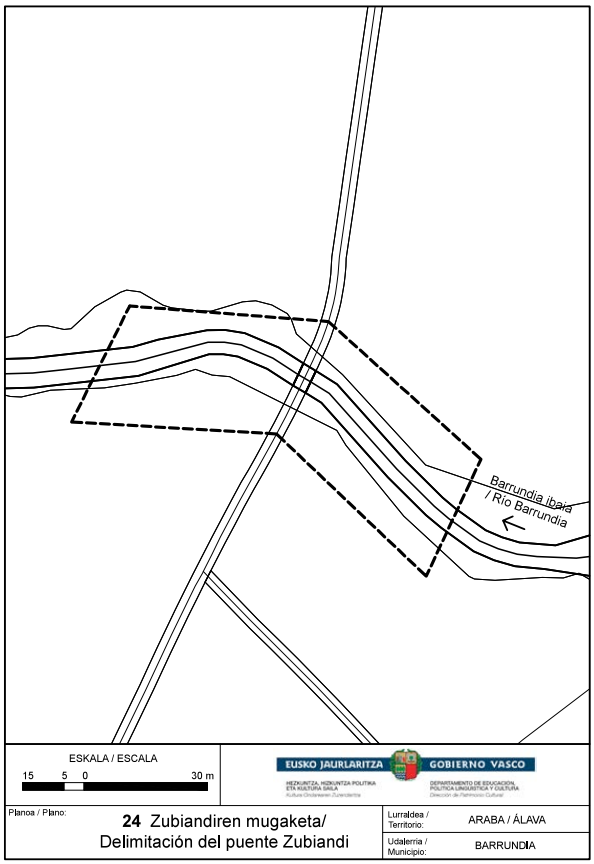

Ugarana erreka
/ Arroyo Ugarana
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
19 Maneraldeko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Maneralde
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

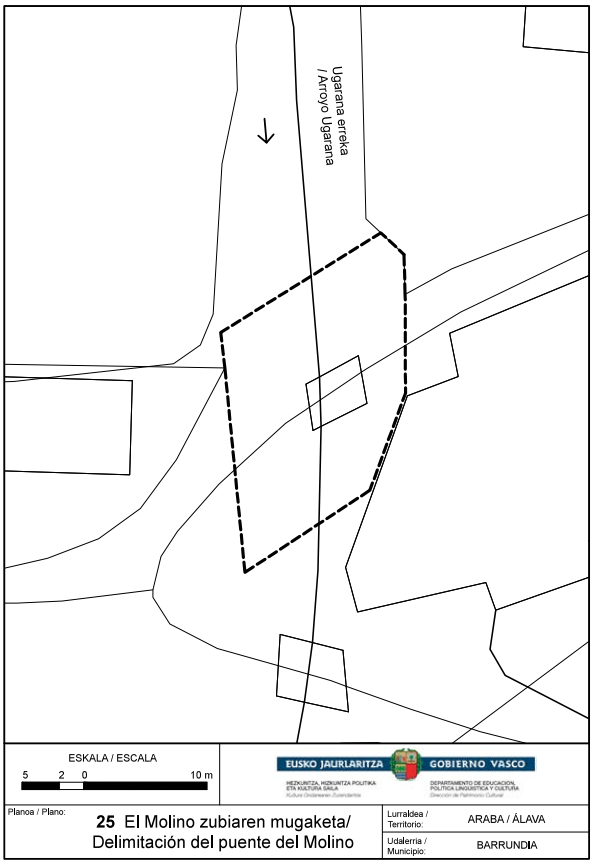

Barrundia ibaia
/ Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
20 Arkoaga zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Arkoaga
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

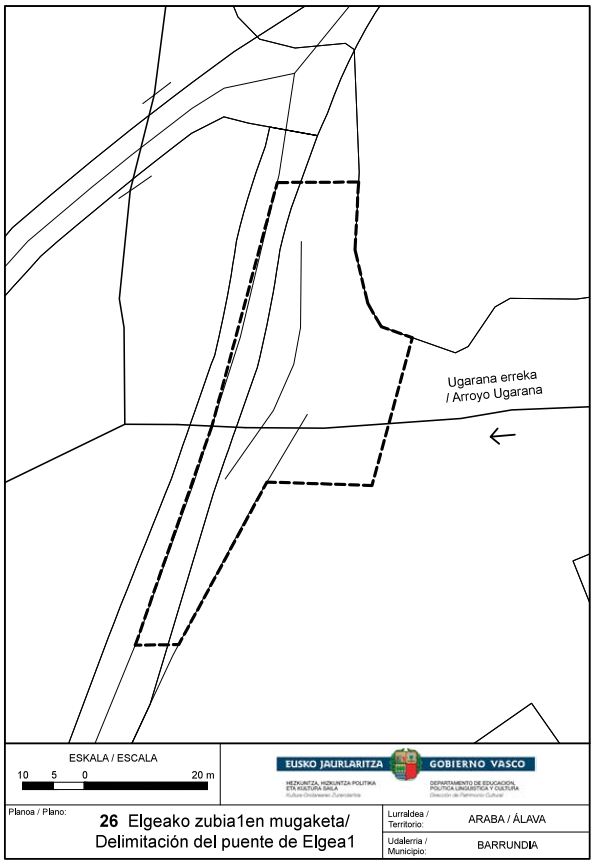

Zadorra ibaia
/ Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
21 Audikanako zubia1en mugaketa/
Delimitación del puente de Audikana1
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

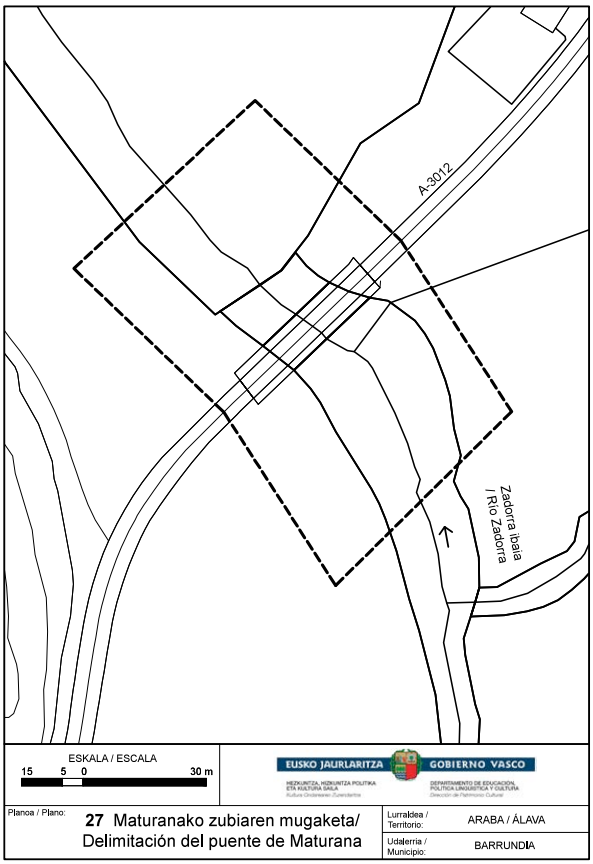

Zadorra ibaia
/ Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
22 Audikanako zubia 2ren mugaketa/
Delimitación del puente de Audikana2
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

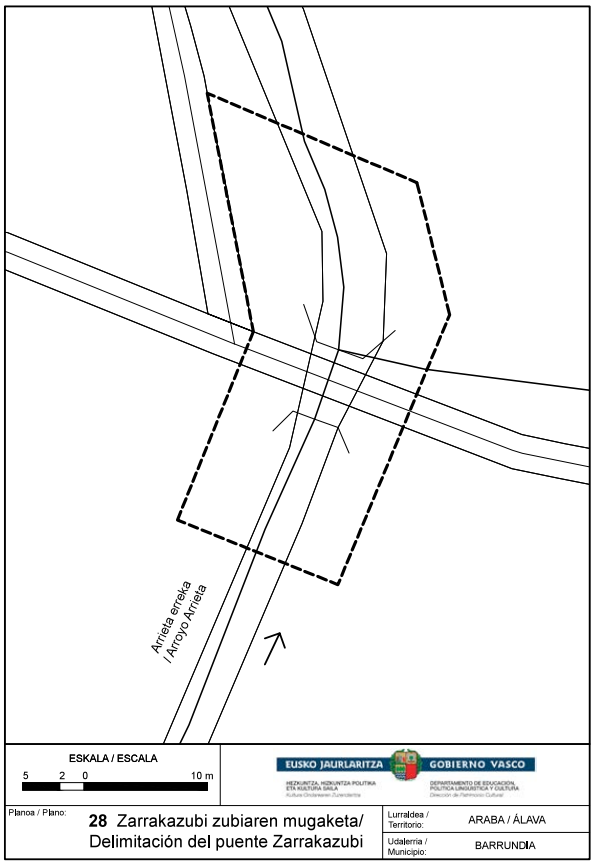

Ugarana erreka
/ Arroyo Ugarana
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
23 Errotaldeko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Errotalde
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

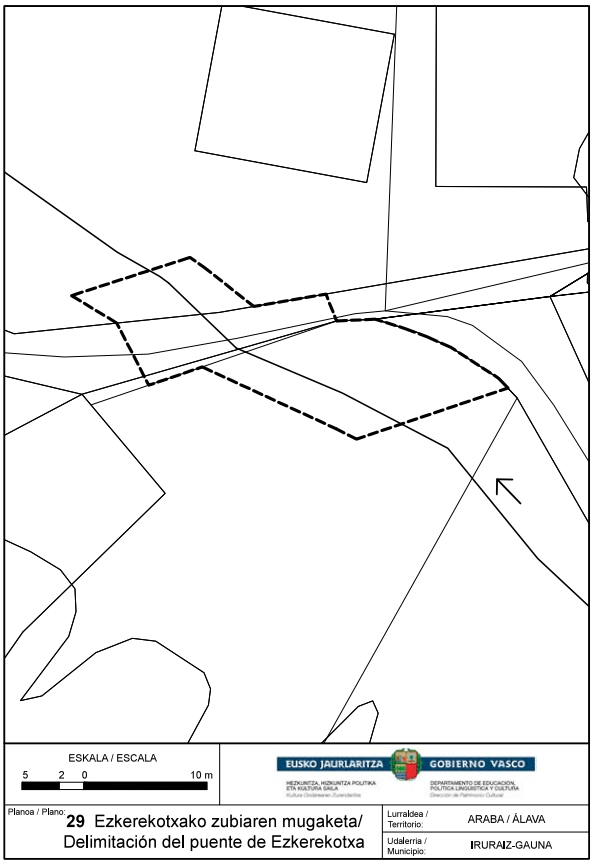

Barrundia ibaia
/ Río Barrundia
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
24 Zubiandiren mugaketa/
Delimitación del puente Zubiandi
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

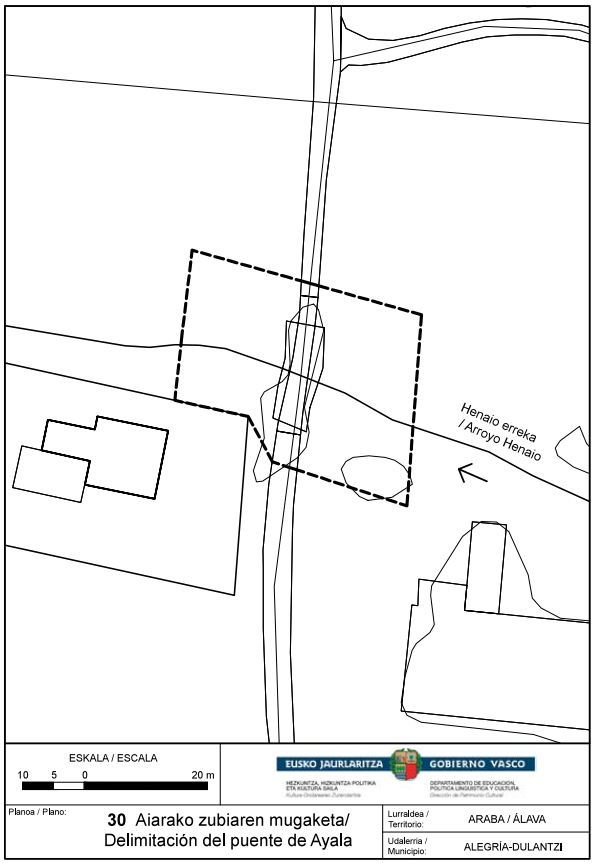

Ugarana erreka
/ Arroyo Ugarana
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
25 El Molino zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente del Molino
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

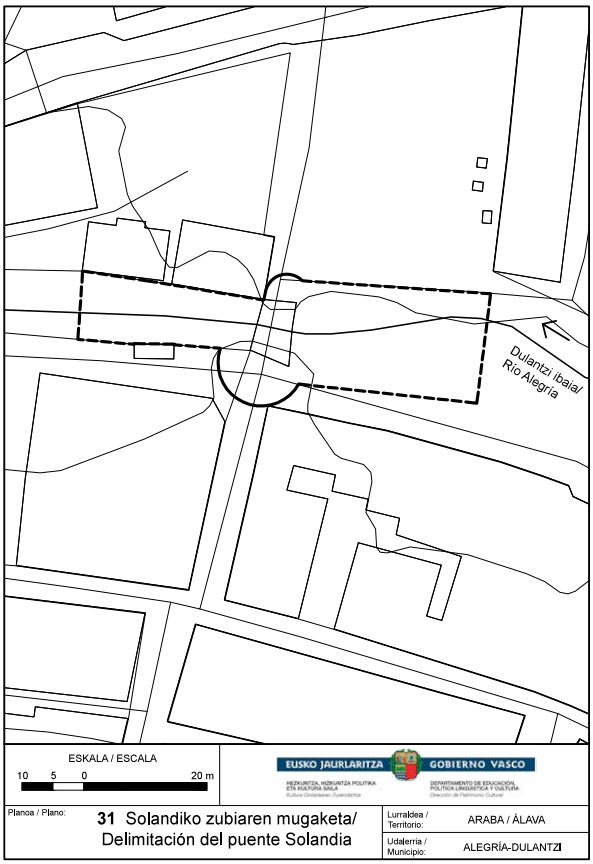

Ugarana erreka
/ Arroyo Ugarana
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
26 Elgeako zubia1en mugaketa/
Delimitación del puente de Elgea1
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

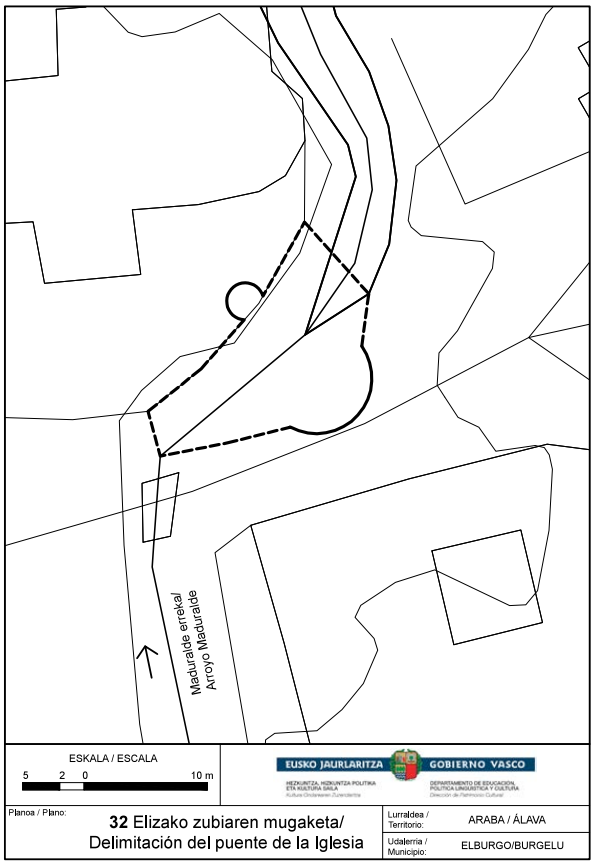

A-3012
Zadorra ibaia
/ Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
27 Maturanako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Maturana
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

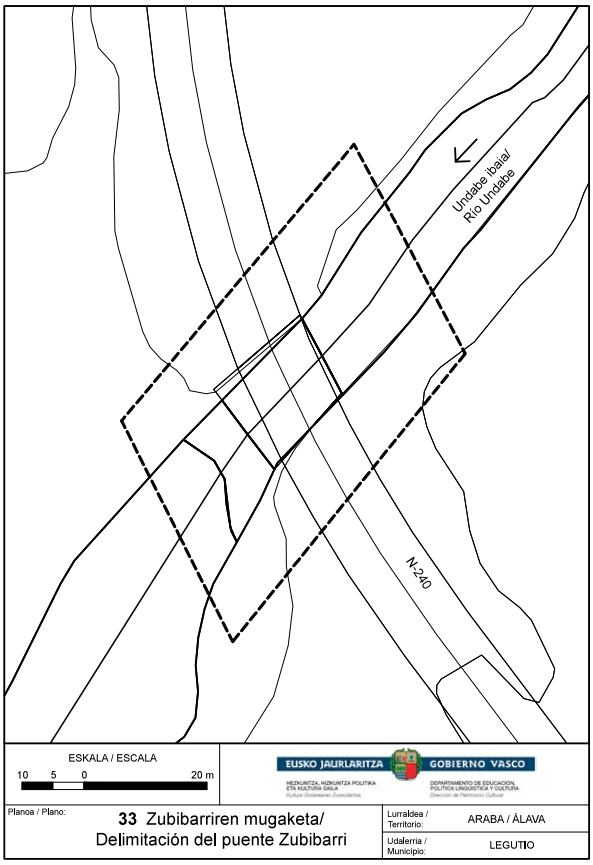

Arrieta erreka
/ Arroyo Arrieta
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
28 Zarrakazubi zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Zarrakazubi
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BARRUNDIA

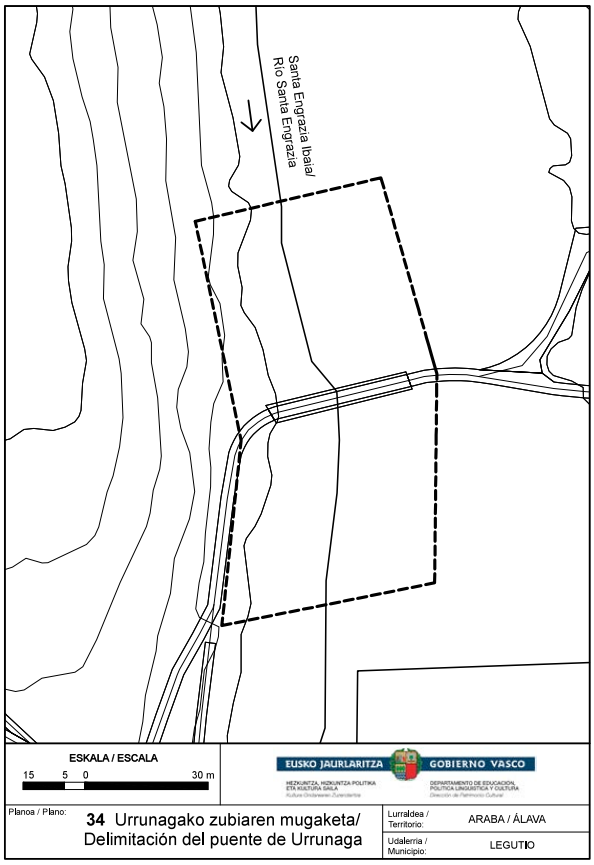

ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
29 Ezkerekotxako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Ezkerekotxa
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRURAIZ-GAUNA

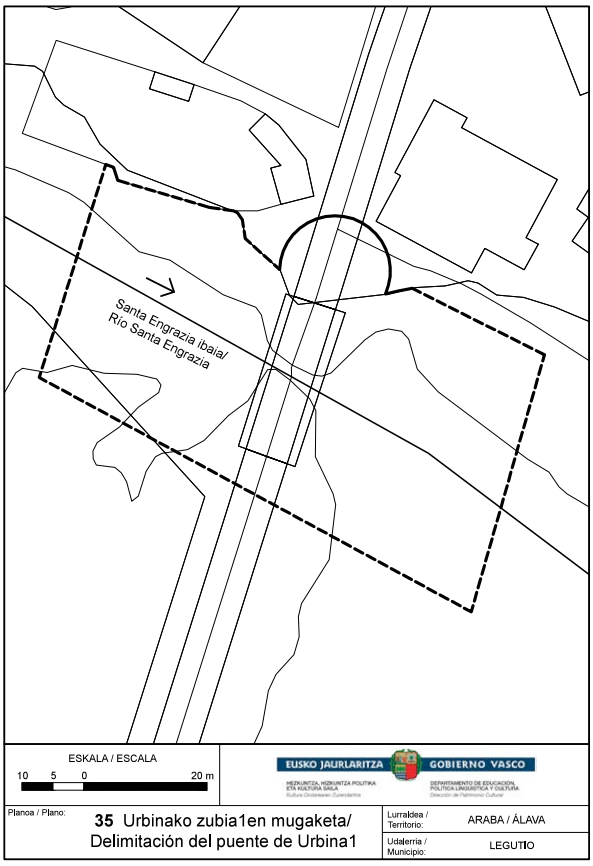

Henaio erreka
/ Arroyo Henaio
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
30 Aiarako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Ayala
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ALEGRÍA-DULANTZI

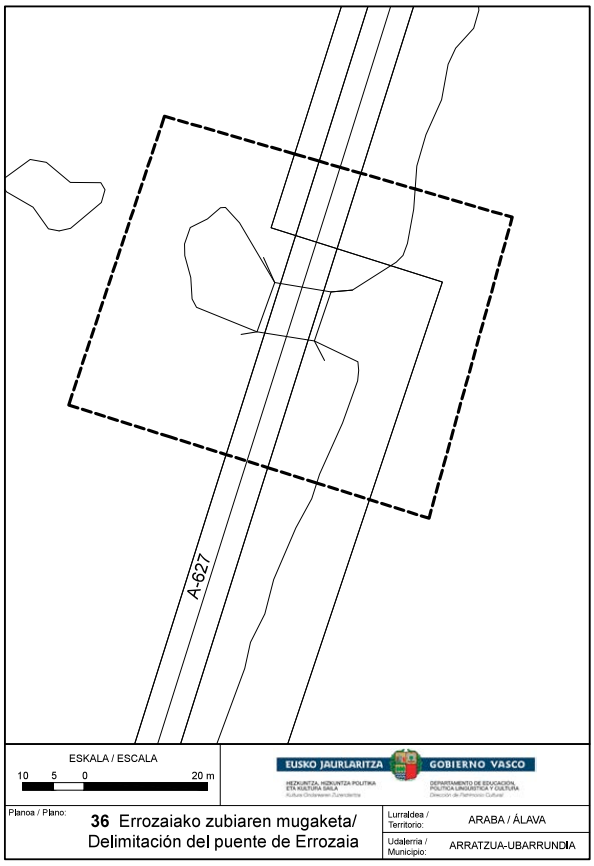

Dulantzi ibaia/
Río Alegría
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
31 Solandiko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Solandia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ALEGRÍA-DULANTZI

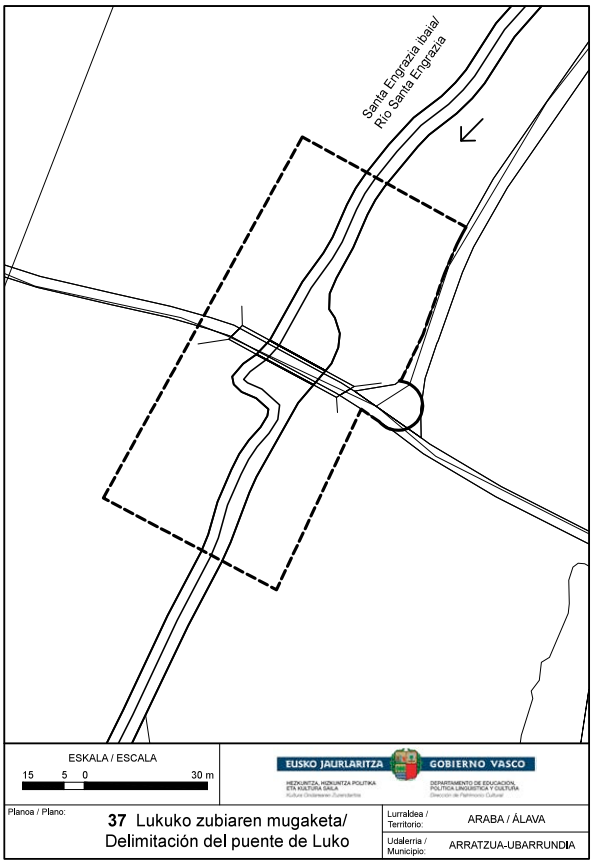

Maduralde errekal
Arroyo Maduralde
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
32 Elizako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de la Iglesia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ELBURGO/BURGELU

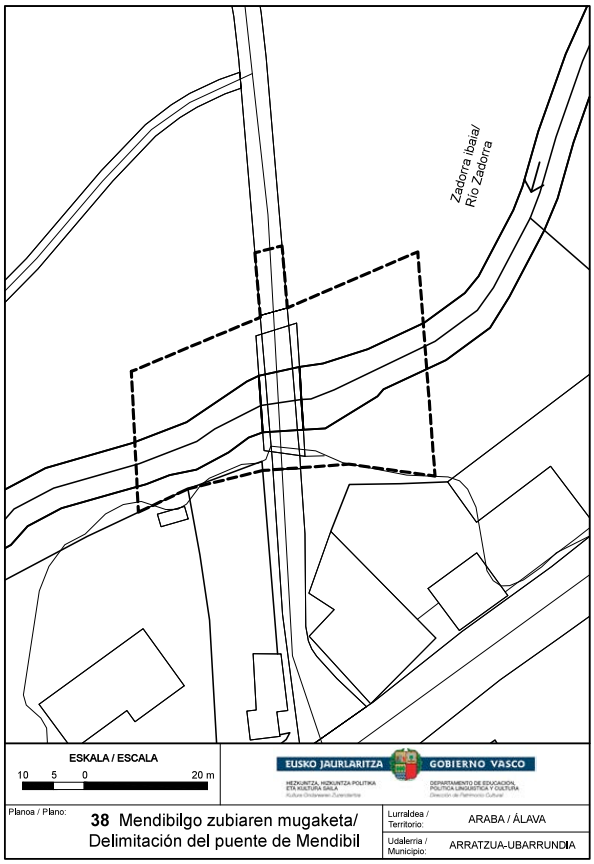

Undaba ibaia/
Río Undabe
N-240
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
33 Zubibarriren mugaketa/
Delimitación del puente Zubibarri
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: LEGUTIO

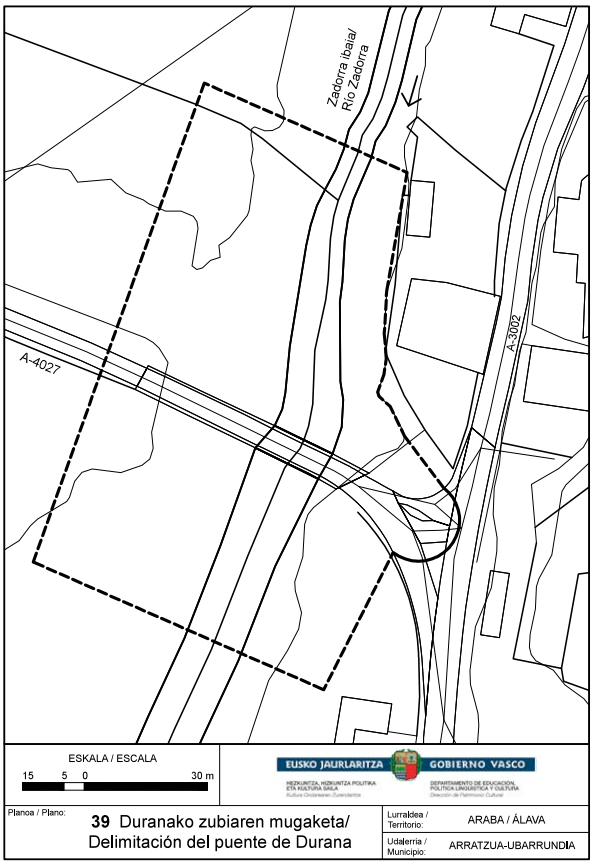

Santa Engrazia ibaia/
Río Santa Engrazia
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
34 Urrunagako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Urrunaga
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: LEGUTIO

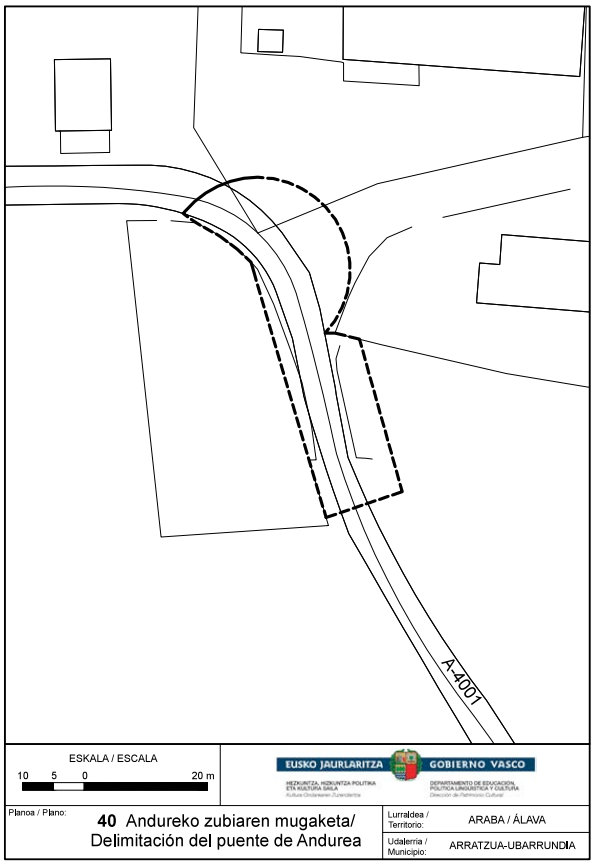

Santa Engrazia ibaia/
Río Santa Engrazia
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
35 Urbinako zubia1en mugaketa/
Delimitación del puente de Urbina1
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: LEGUTIO

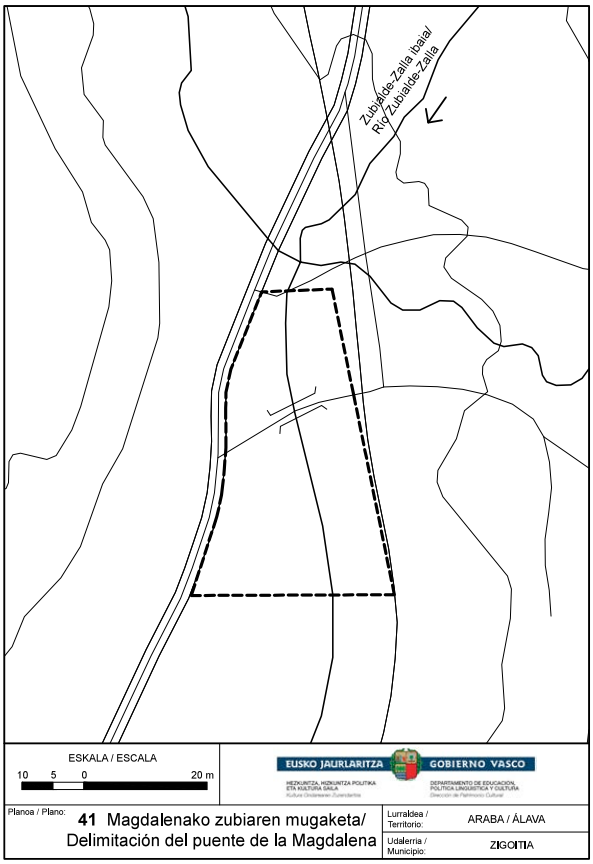

A-627
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
36 Errozaiako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Errozaia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARRATZUA-UBARRUNDIA

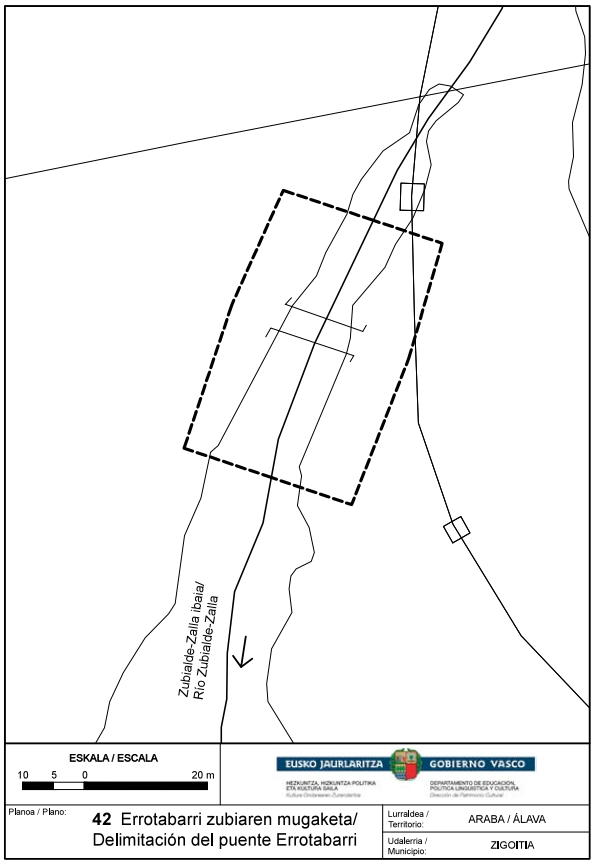

Santa Engrazia ibaia/
Río Santa Engracia
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
37 Lukuko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Luko
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARRATZUA-UBARRUNDIA

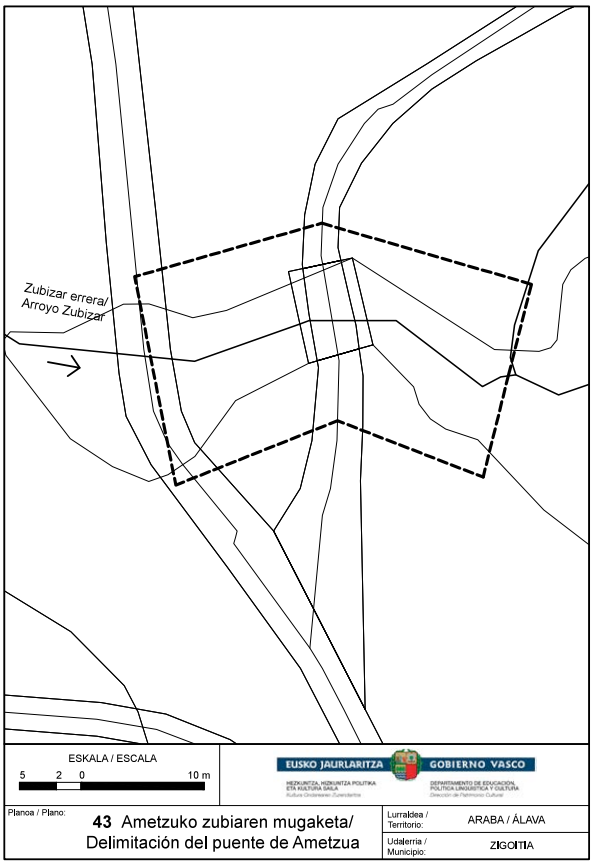

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
38 Mendibilgo zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Mendibil
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARRATZUA-UBARRUNDIA

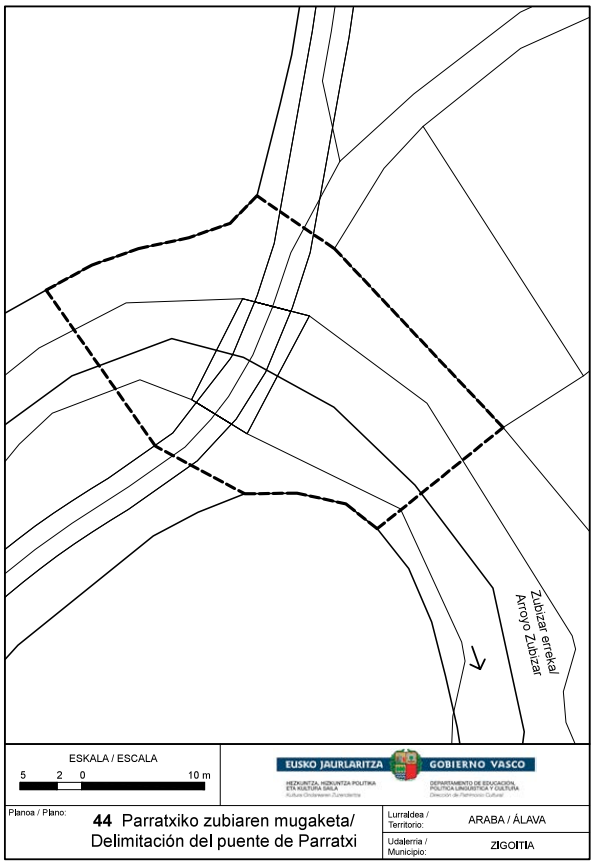

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
A-3002
A-4027
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
39 Duranako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Durana
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARRATZUA-UBARRUNDIA

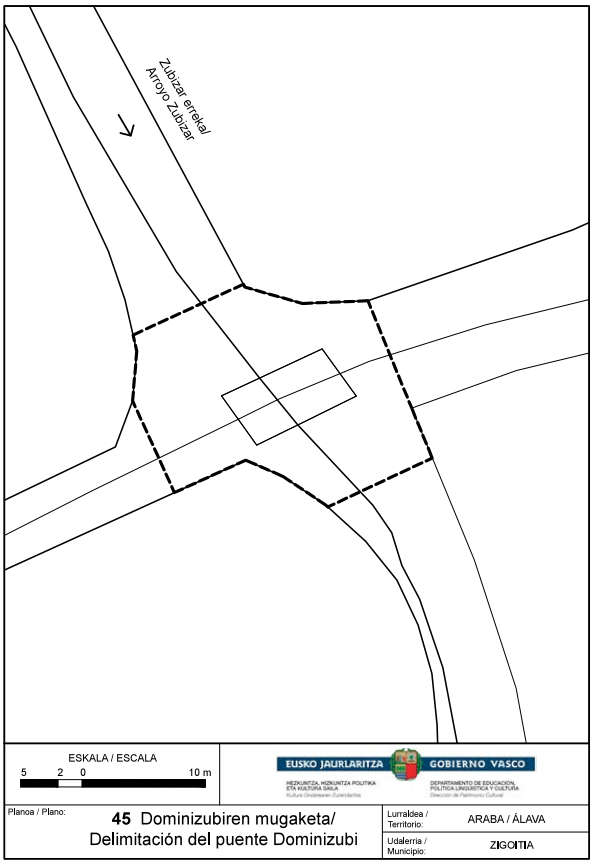

A-4001
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
40 Andureko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Andurea
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARRATZUA-UBARRUNDIA

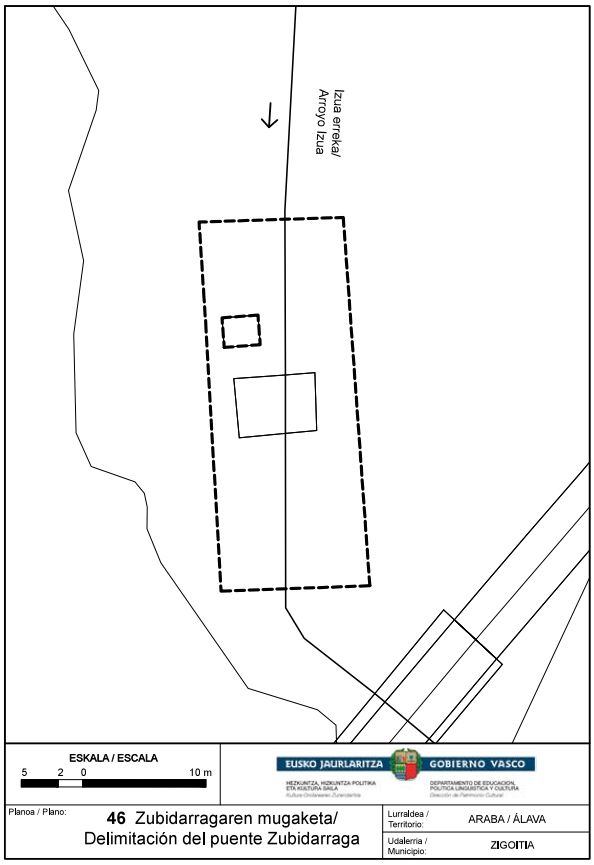

Zubialde-Zalla ibaia/
Río Zubialde-Zalla
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
41 Magdalenako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de la Magdalena
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

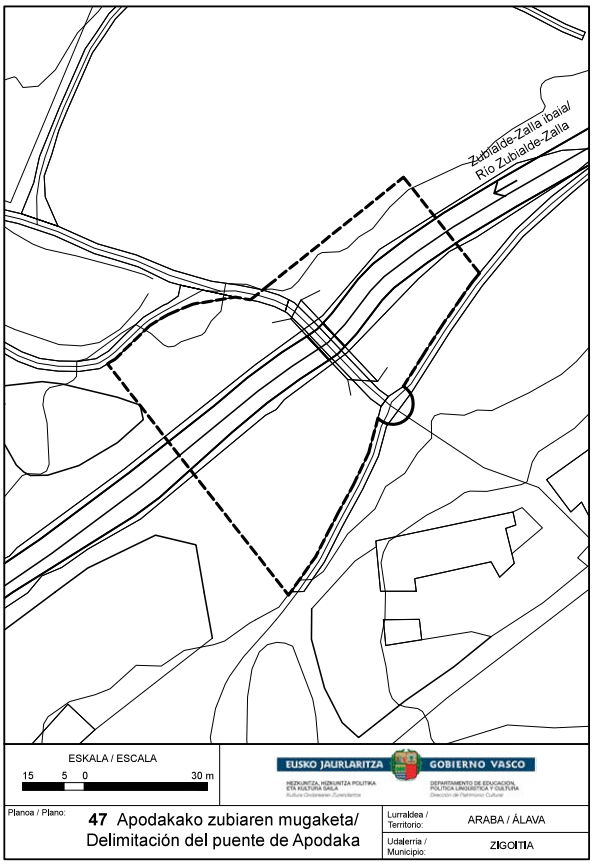

Zubialde-Zalla ibaia/
Río Zubialde-Zalla
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
42 Errotabarri zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Errotabarri
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

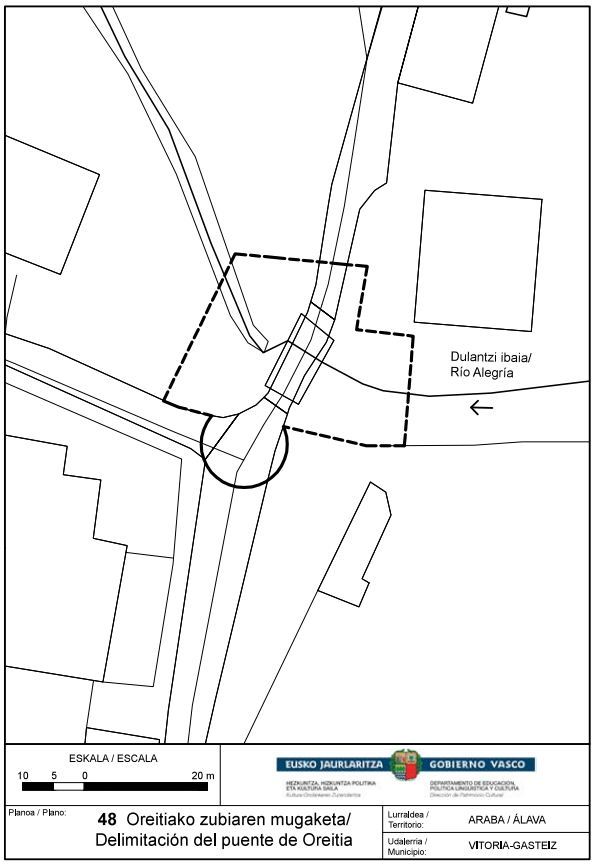

Zubizar erreka/
Arroyo Zubizar
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
43 Ametzuko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Ametzua
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

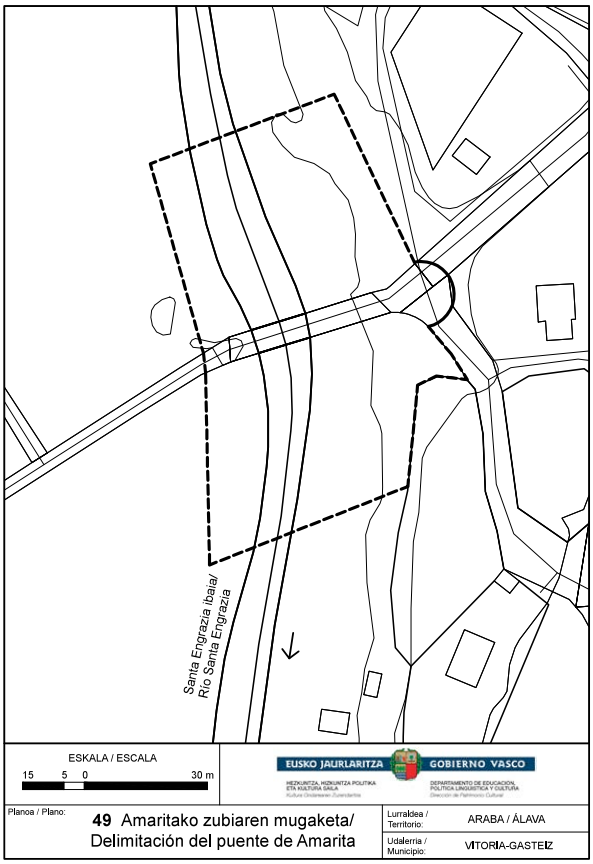

Zubizar erreka/
Arroyo Zubizar
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
44 Parratxiko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Parratxi
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

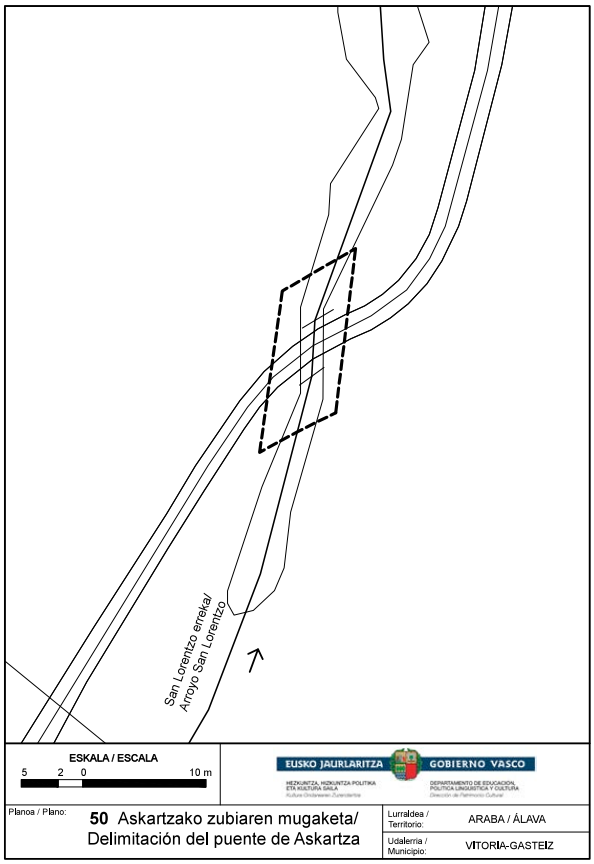

Zubizar erreka/
Arroyo Zubizar
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
45 Dominizubiren mugaketa/
Delimitación del puente Dominizubi
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

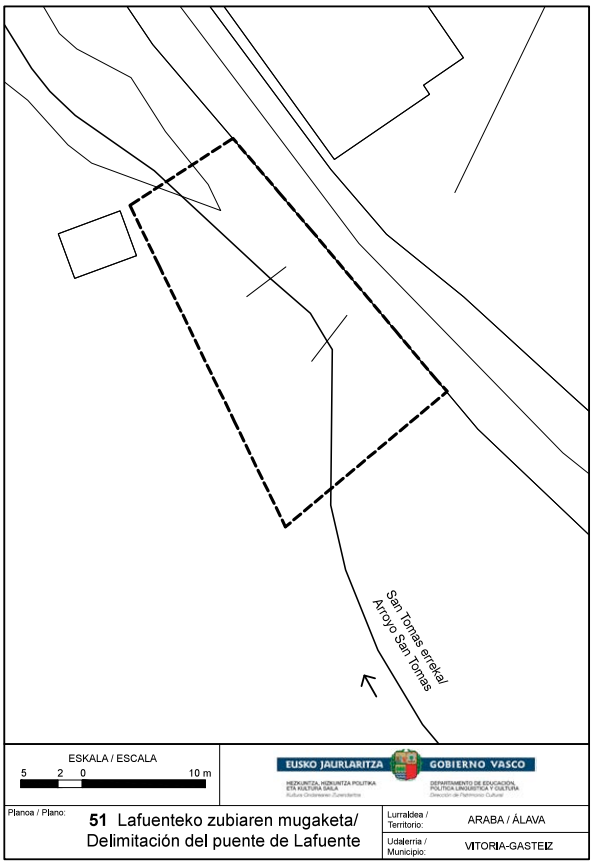

Izua erreka/
Arroyo Izua
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
46 Zubidarragaren mugaketa/
Delimitación del puente Zubidarraga
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

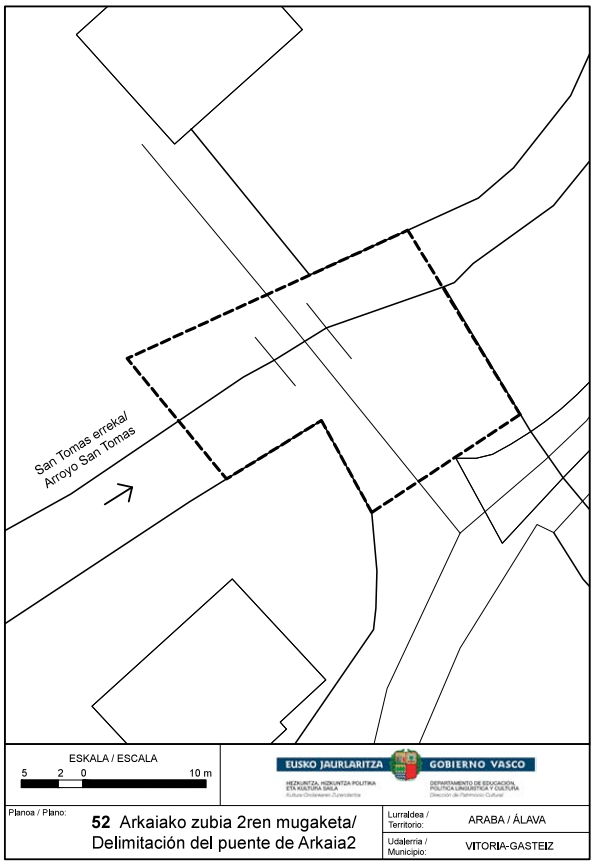

Zubialde-Zalla ibaia/
Río Zubialde-Zalla
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
47 Apodakako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Apodaka
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ZIGOITIA

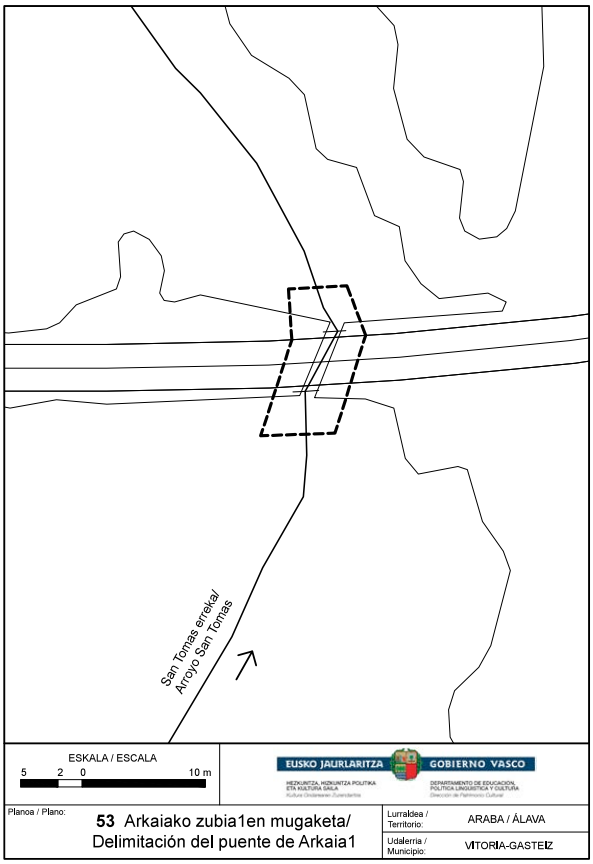

Dulantzi ibaia/
Río Alegría
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
48 Oreitiako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Oreitia
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

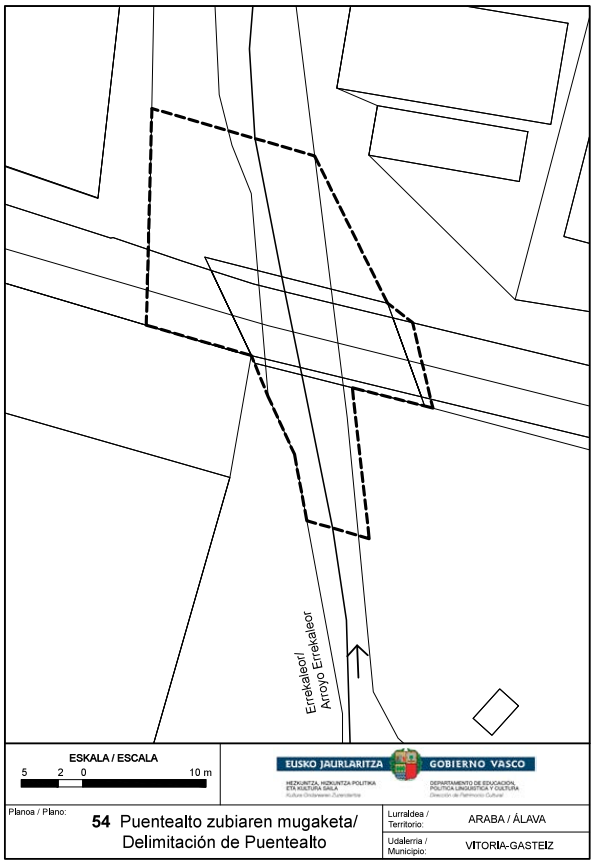

Santa Engrazia ibaia/
Río Santa Engrazia
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
49 Amaritako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Amarita
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

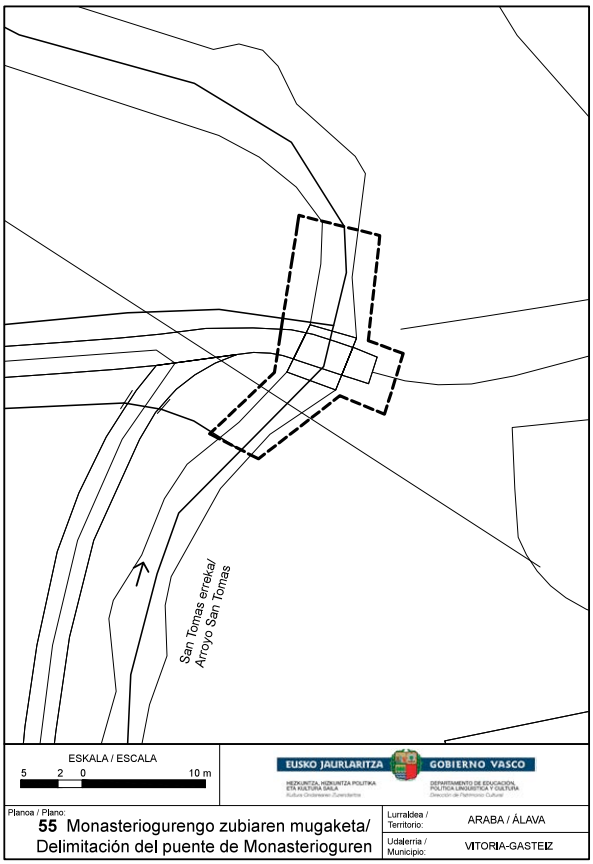

San Lorentzo erreka/
Arroyo San Lorentzo
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
50 Askartzako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Askartza
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

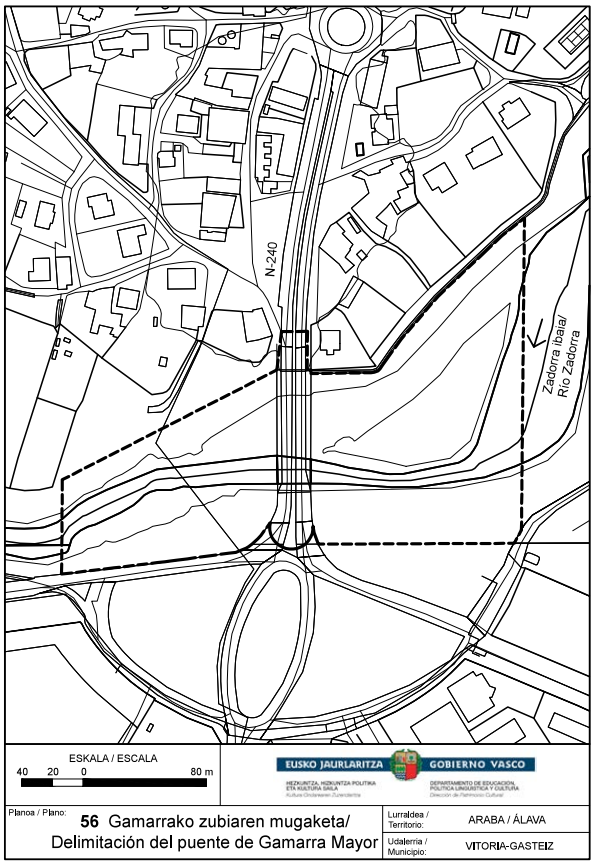

San Tomas erreka/
Arroyo San Tomas
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
51 Lafuenteko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Lafuente
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

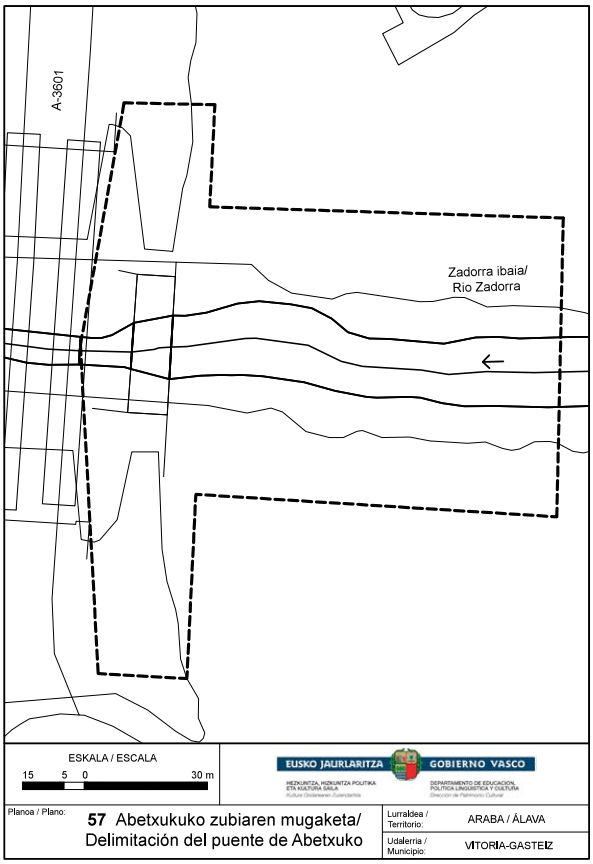

San Tomas erreka/
Arroyo San Tomas
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
52 Arkaiako zubia 2ren mugaketa/
Delimitación del puente de Arkaia2
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

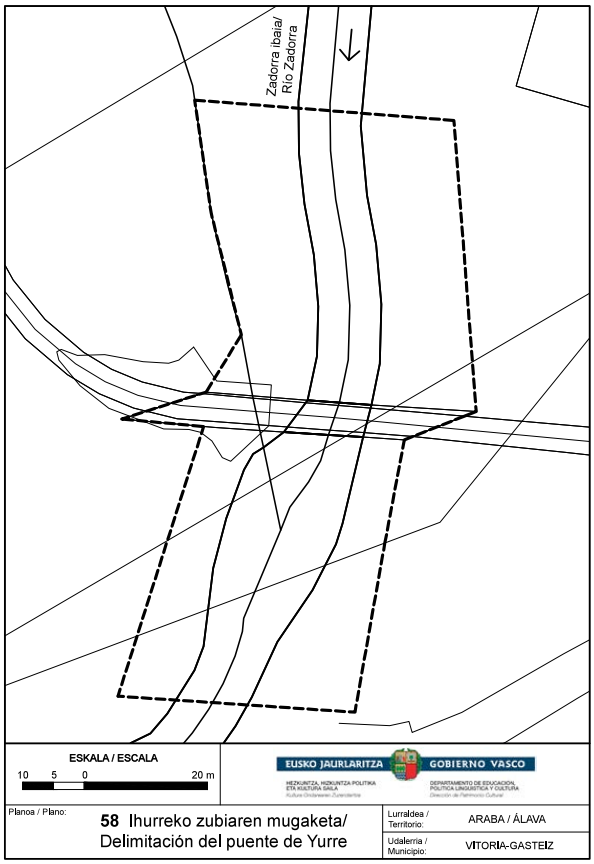

San Tomas errekal/
Arroyo San Tomas
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
53 Arkaiako zubia1en mugaketa/
Delimitación del puente de Arkaia1
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

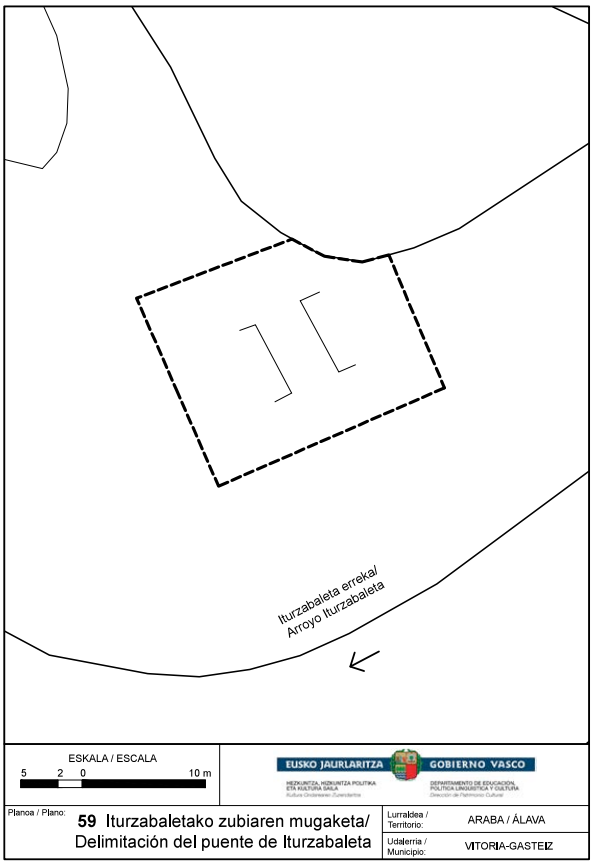

Errekaleor/
Arroyo Errekaleor
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
54 Puentealto zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puentealto
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

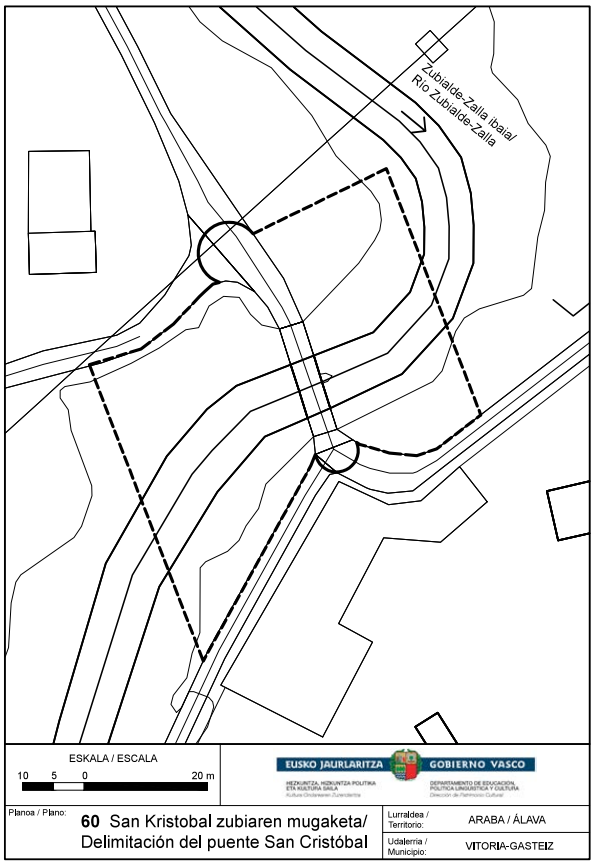

San Tomas errekal/
Arroyo San Tomas
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
55 Monasteriogurengo zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Monasterioguren
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

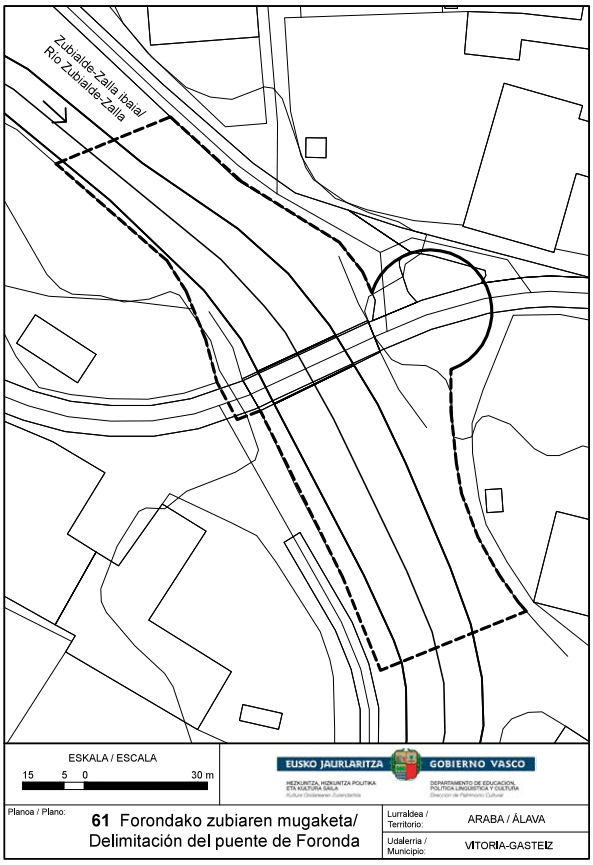

N-240
Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
40 20 0 80 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
56 Gamarrako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Gamarra Mayor
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

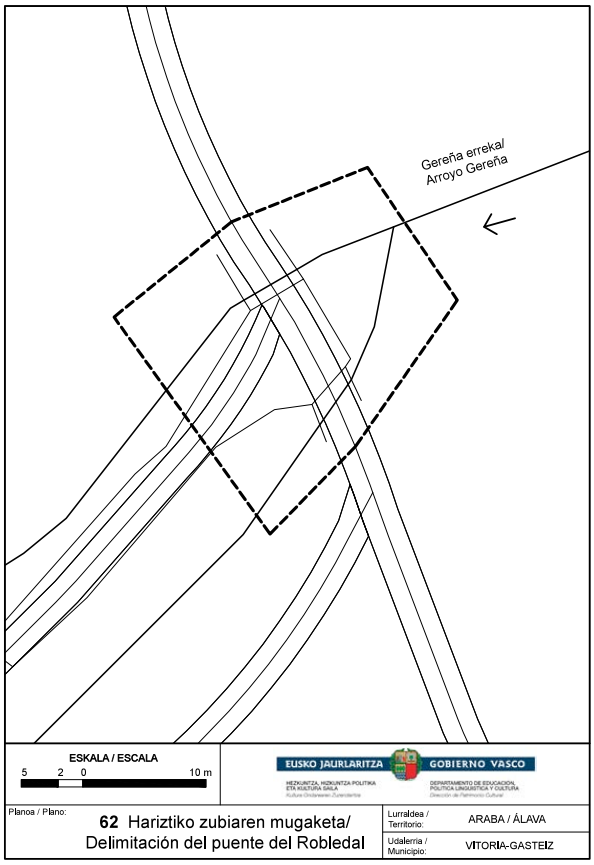

A-3601
Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
57 Abetxukuko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Abetxuko
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

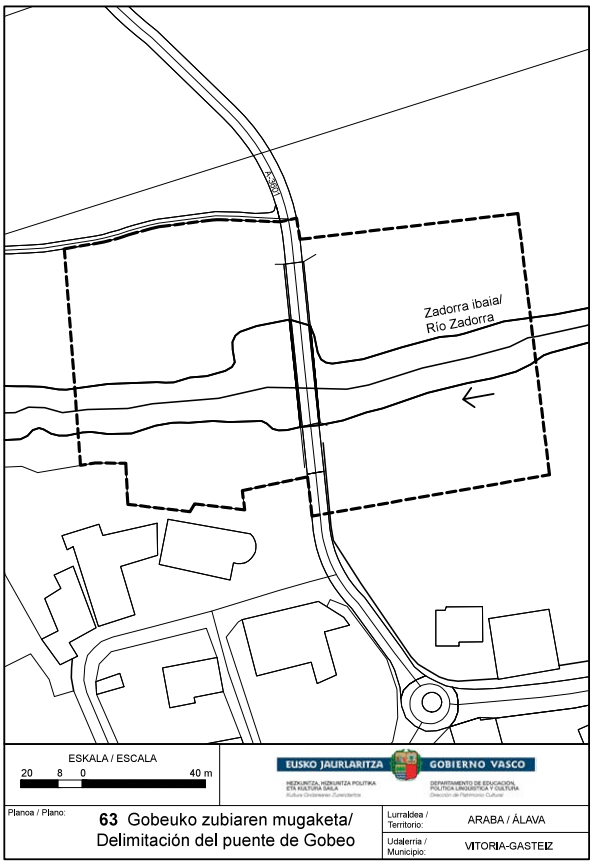

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
58 Ihurreko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Yurre
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

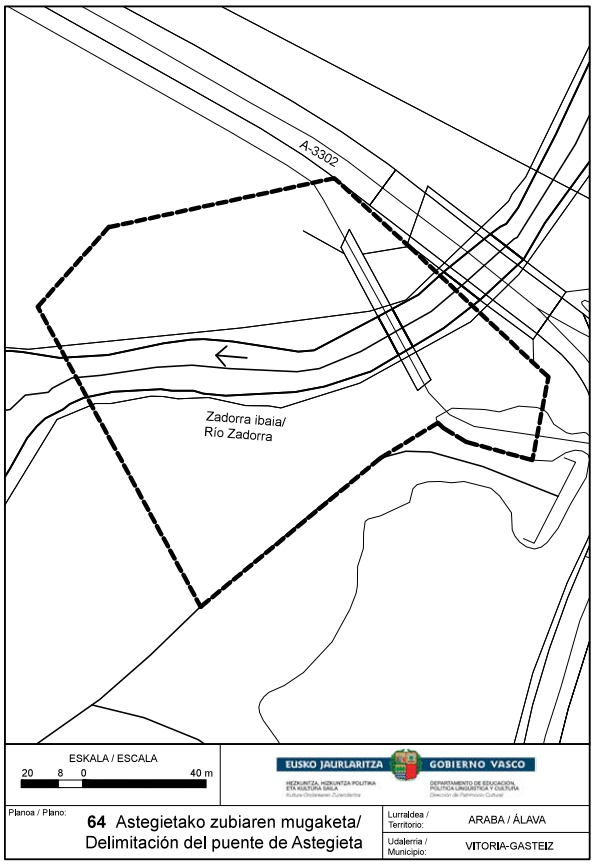

Iturzabaleta erreka/
Arroyo Iturzabaleta
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
59 Iturzabaletako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Iturzabaleta
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

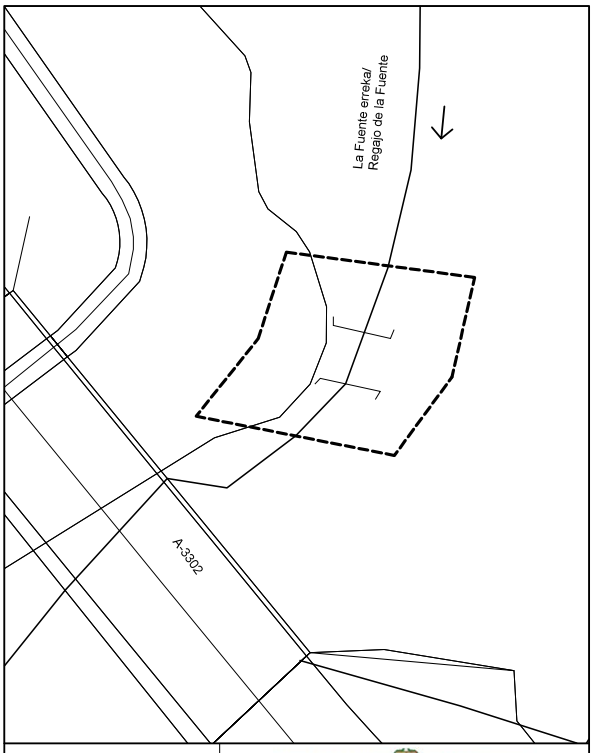

Zubialde-Zalla ibaia/
Río Zubialde-Zalla
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
60 San Kristobal zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente San Cristóbal
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Zubialde-Zalla ibaia/
Río Zubialde-Zalla
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
61 Forondako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Foronda
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Gereña errekal
Arroyo Gereña
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
62 Hariztiko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente del Robledal
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

A-3302
Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
20 8 0 40 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
63 Gobeuko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Gobeo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

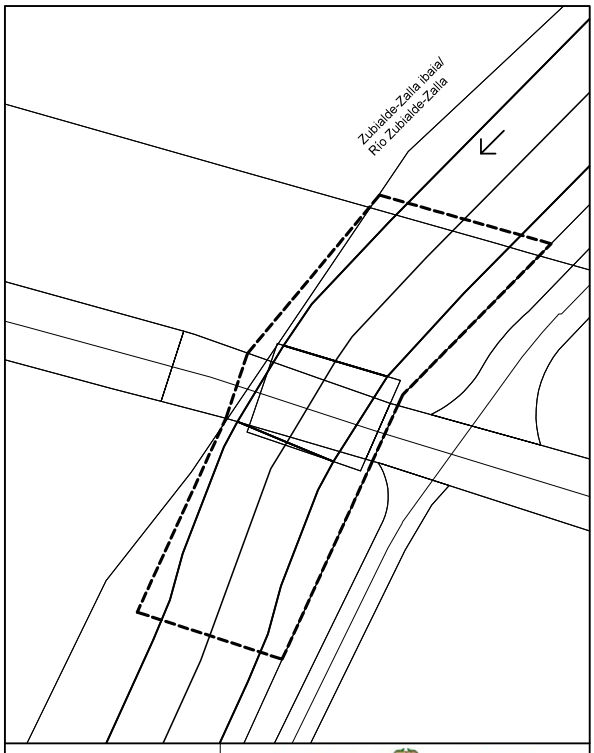

A-3302
Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
20 8 0 40 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
64 Astegietako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Astegieta
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Planoa / Plano: **65** Puentegrande zubiaren mugaketa/ Delimitación de Puentegrande

Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA

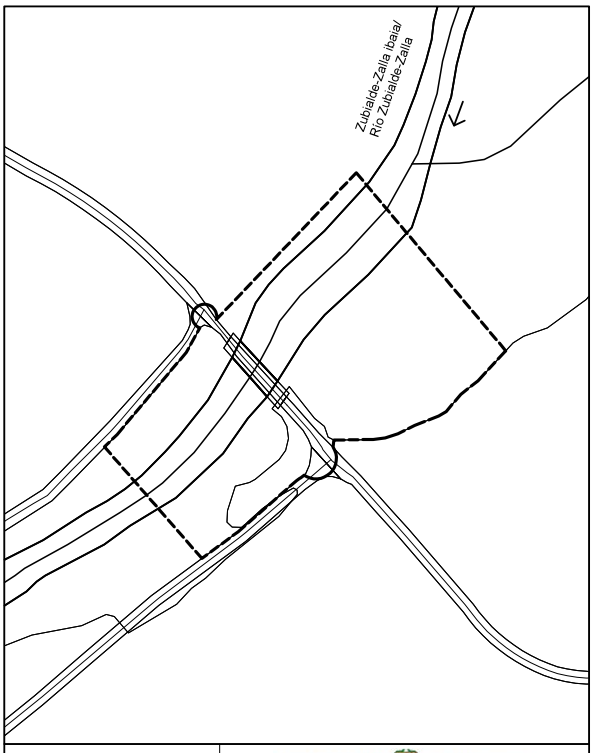
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Planoa / Plano: **66** Uribarriko zubiaren mugaketa/ Delimitación del puente de Ullibarri

Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA

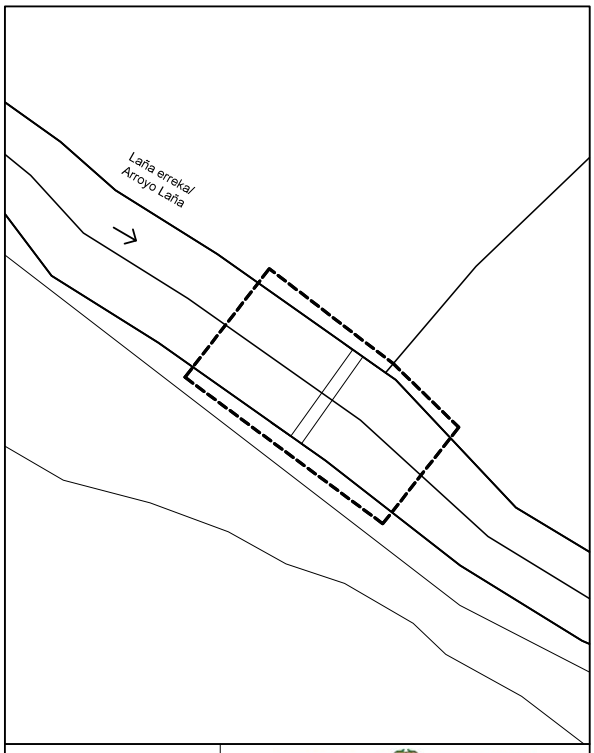
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Planoa / Plano: **67** San Mamesko zubiaren mugaketa/ Delimitación del puente de San Mames

Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA

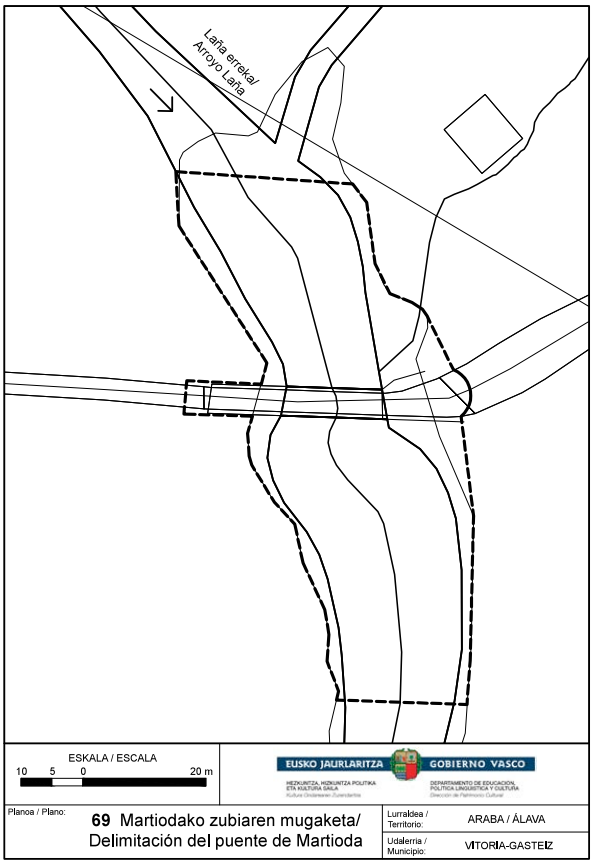
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

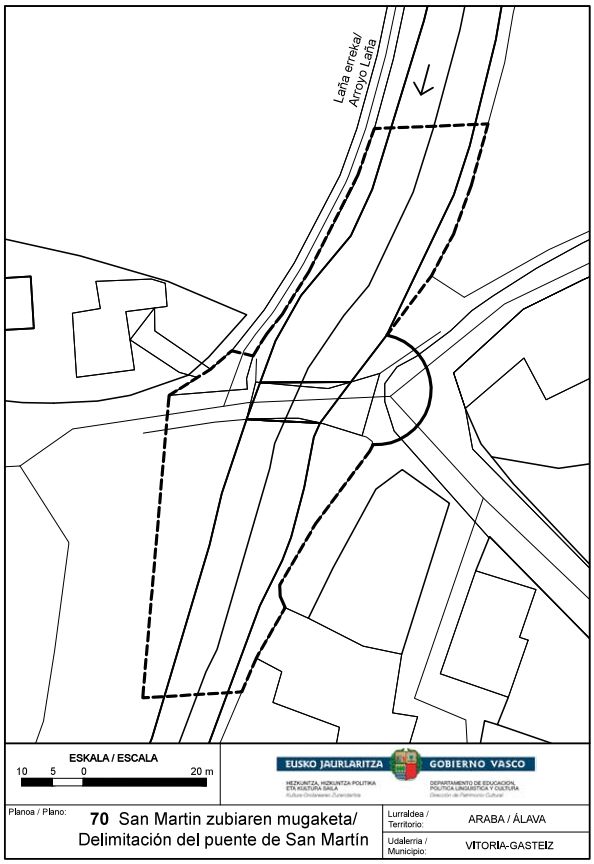

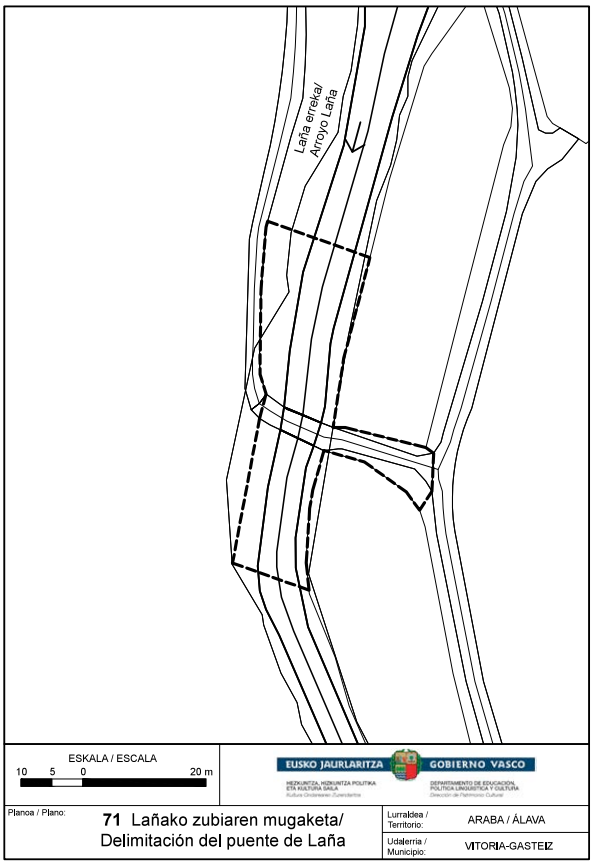

Planoa / Plano: **68** Lafuente zubiaren mugaketa/ Delimitación del puente de Lafuente

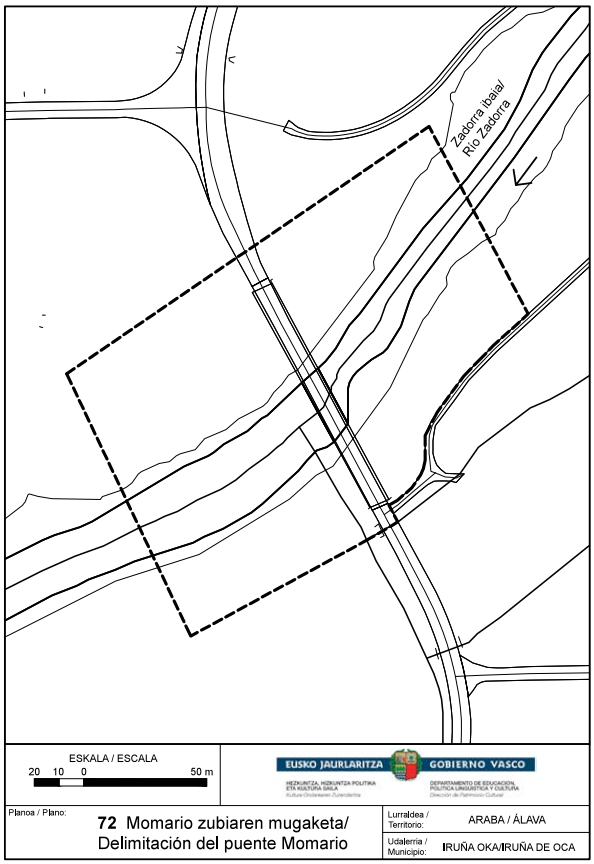
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA

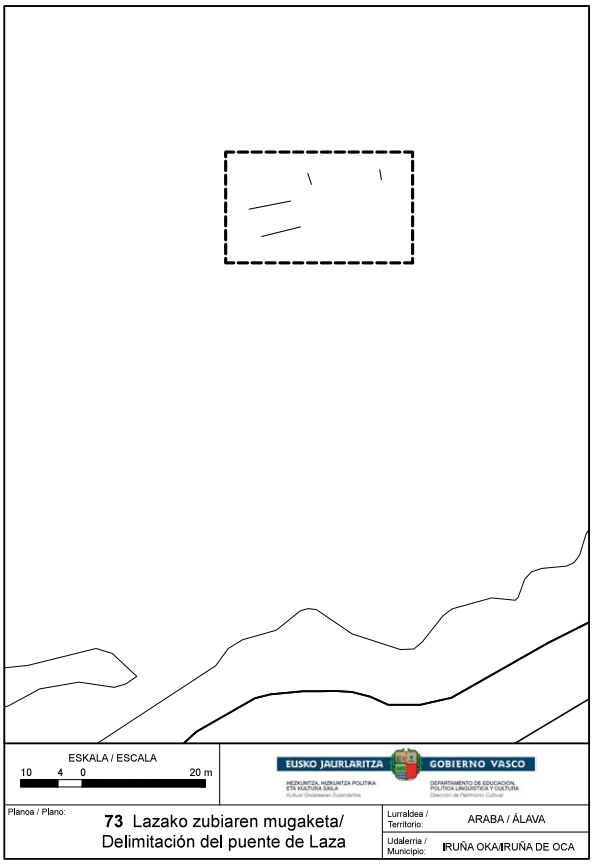
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

Laña errekal
Arroyo Laña
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
69 Martiodako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Martioda
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

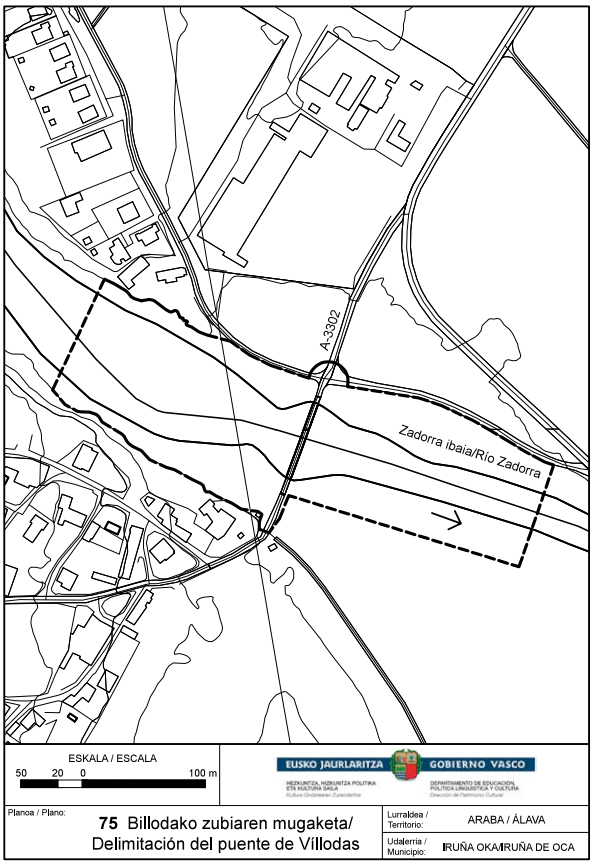

Laña errekal
Arroyo Laña
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
70 San Martin zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de San Martín
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

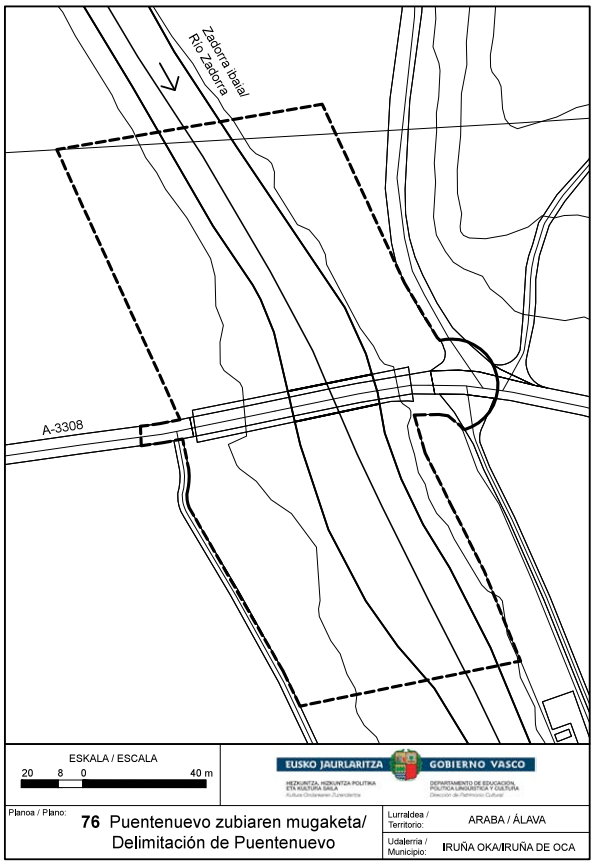

Laña errekal
Arroyo Laña
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
71 Lañako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Laña
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: VITORIA-GASTEIZ

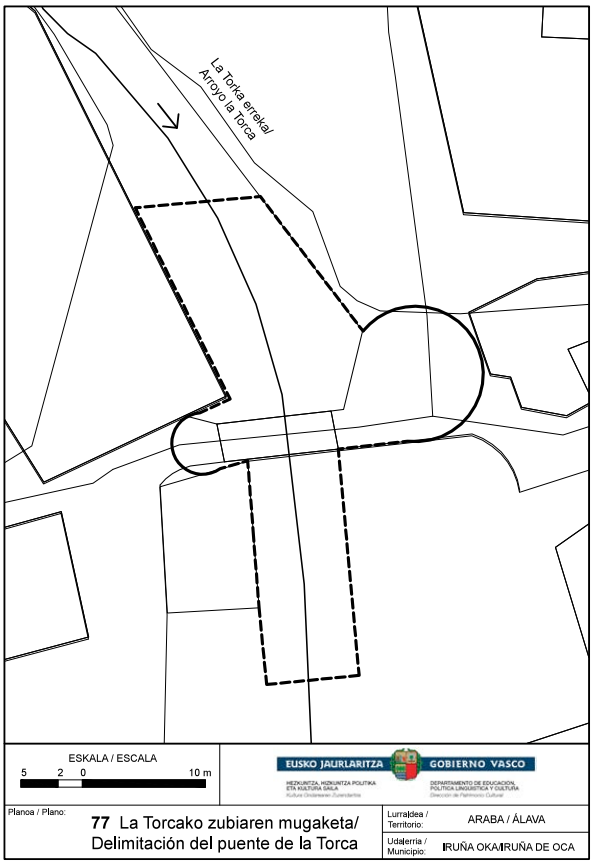

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
20 10 0 50 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
72 Momario zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Momario
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

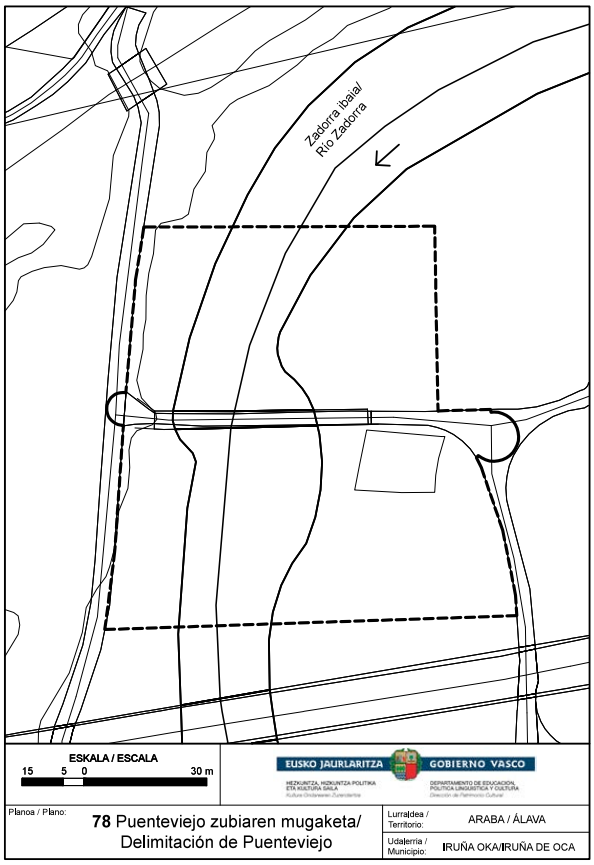

ESKALA / ESCALA
10 4 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
73 Lazako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Laza
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

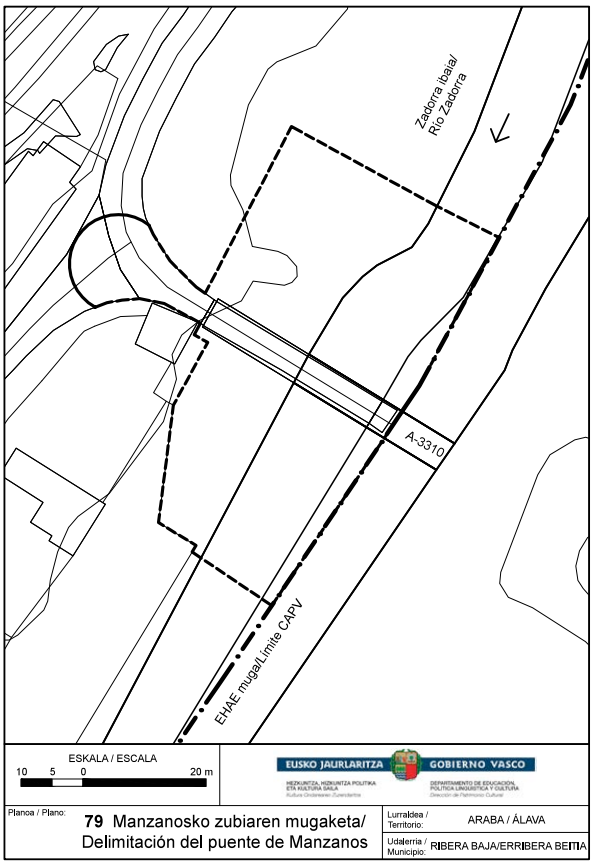

A-4358
Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
50 20 0 100 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
74 Iruña-Trespondeko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Iruña-Trespuentes
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

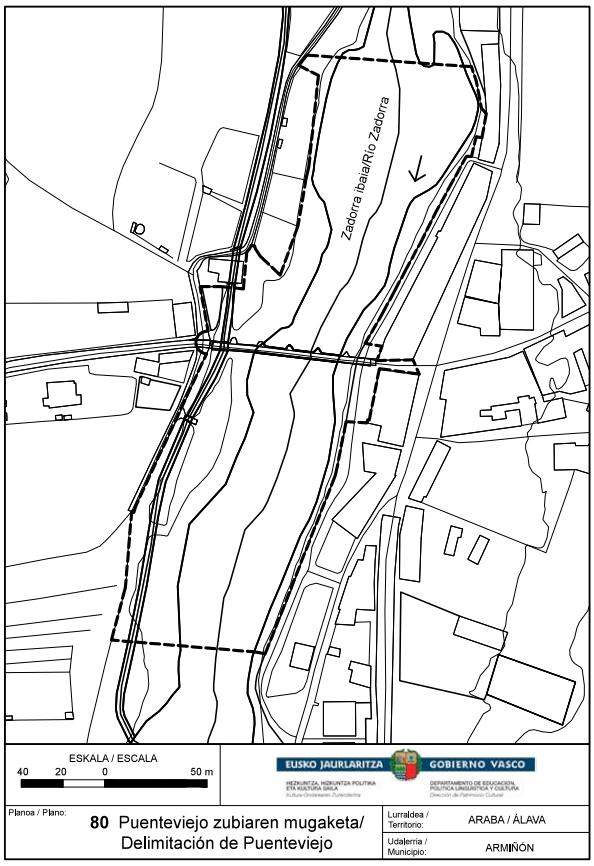

A-3302
Zadorra ibaia/Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
50 20 0 100 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
75 Billodako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Villodas
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

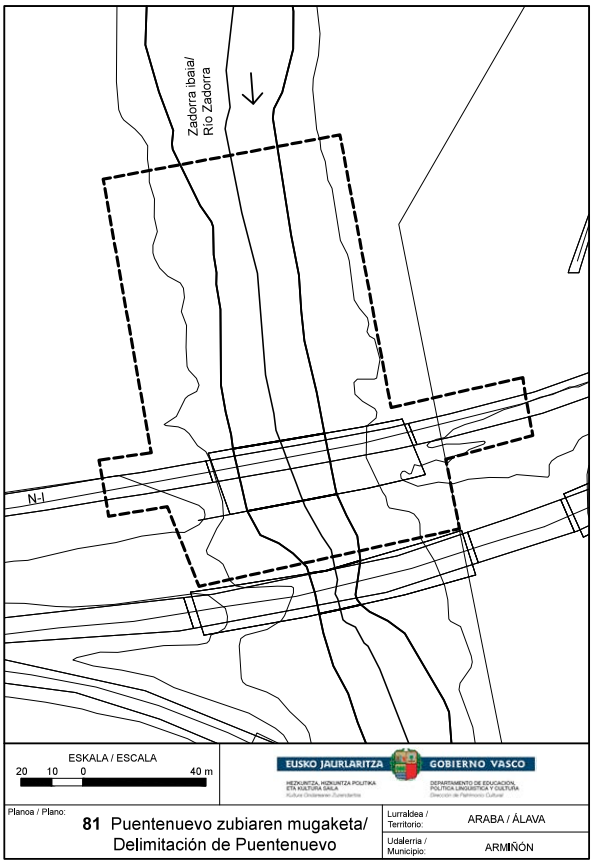

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
A-3308
ESKALA / ESCALA
20 8 0 40 m
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
76 Puentenuevo zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puentenuevo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

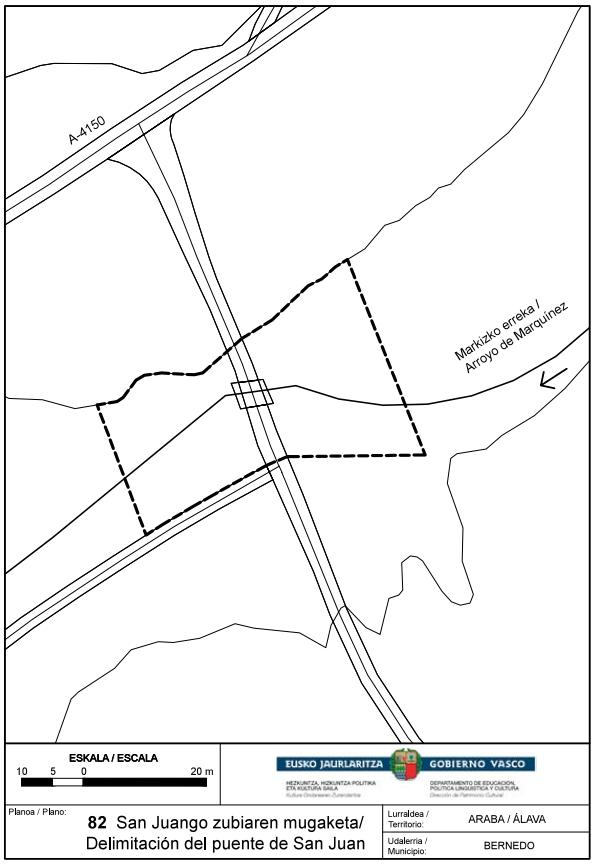

La Torka erreka/
Arroyo la Torca
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
77 La Torcako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de la Torca
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

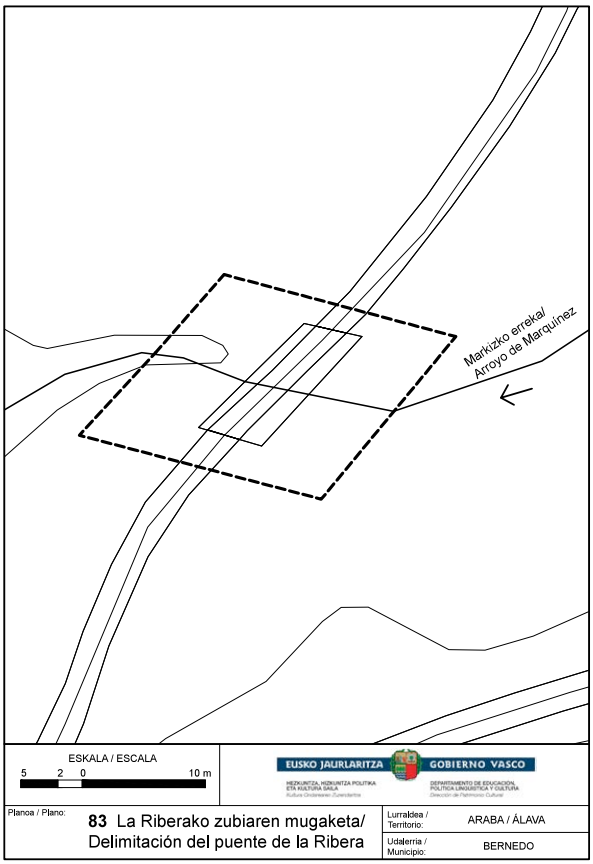

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
78 Puenteviejo zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puenteviejo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: IRUÑA OKA/IRUÑA DE OCA

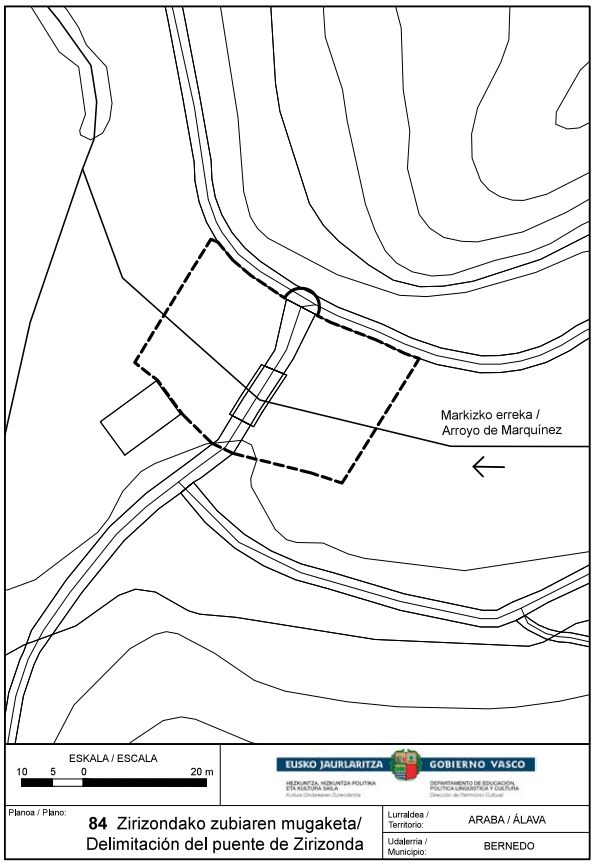

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
A-3310
EHAE muga/Límite CAPV
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
79 Manzanosko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Manzanos
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: RIBERA BAJA/ERRIBERA BEITIA

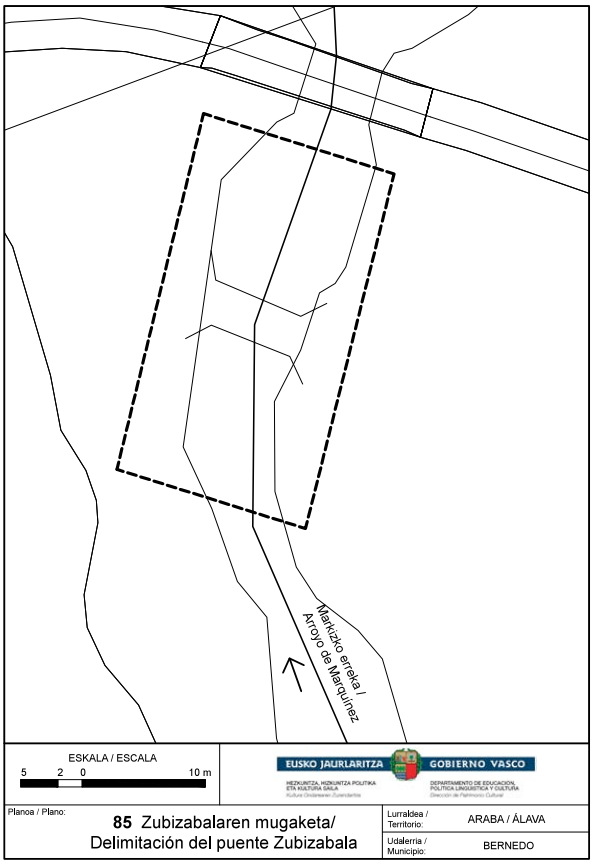

Zadorra ibaia/Río Zadorra
ESKALA / ESCALA
40 20 0 50 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
80 Puenteviejo zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puenteviejo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARMIÑÓN

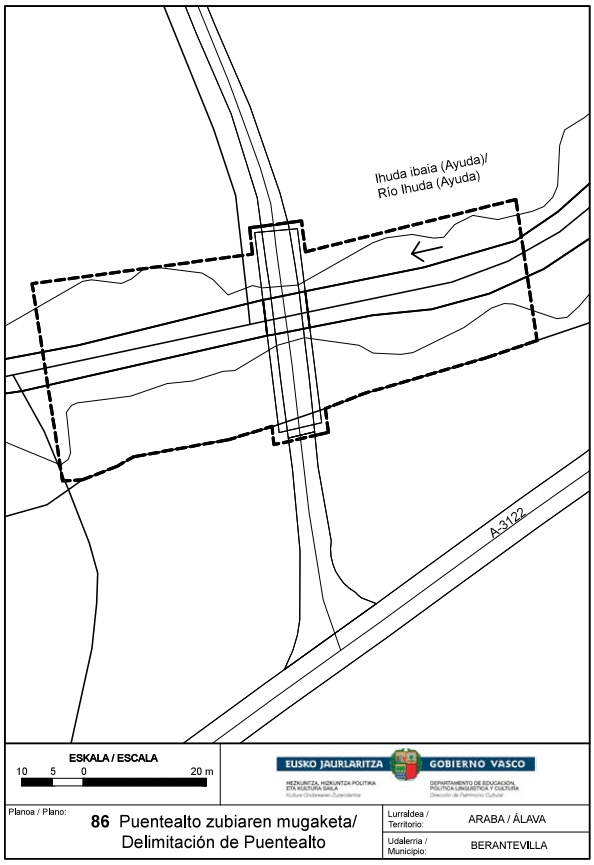

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
N-I
ESKALA / ESCALA
20 10 0 40 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
81 Puentenuevo zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puentenuevo
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: ARMIÑÓN

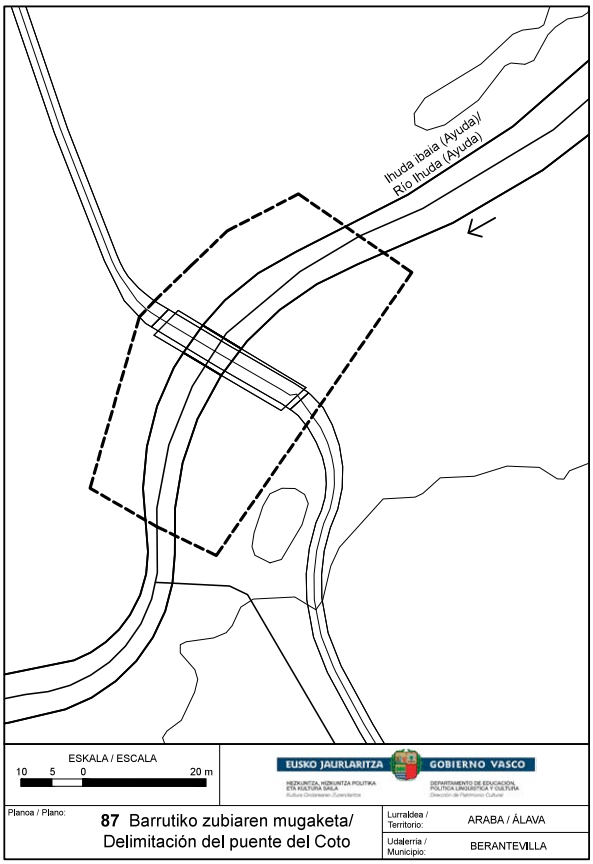

A-4150
Markizko erreka /
Arroyo de Marquínez
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
82 San Juango zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de San Juan
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERNEDO

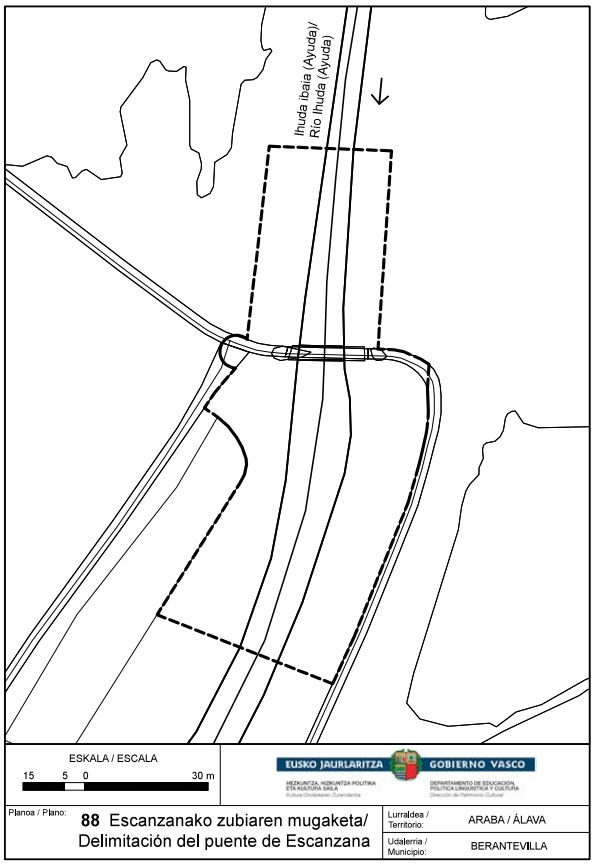

Markizko erreka/
Arroyo de Marquínez
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
83 La Riberako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de la Ribera
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERNEDO

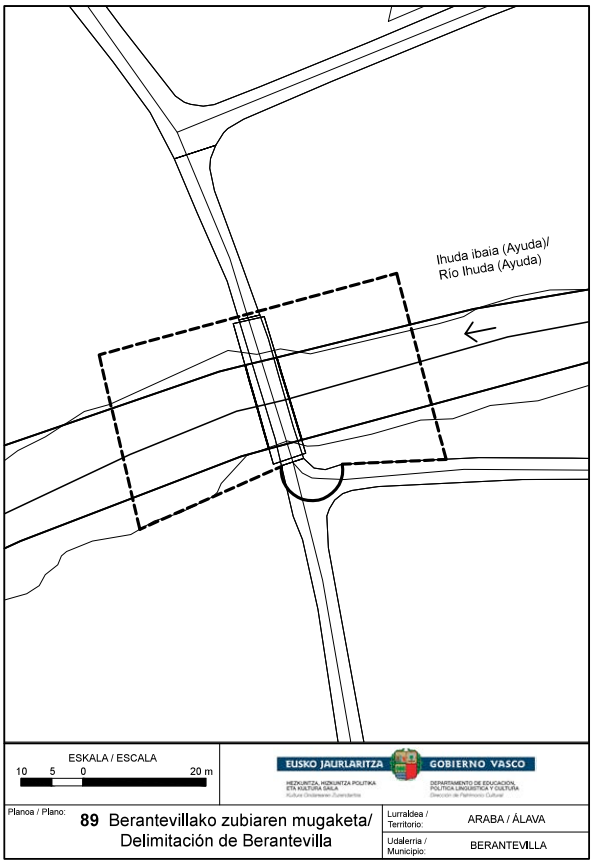

Markizko erreka /
Arroyo de Marquínez
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
84 Zirizondako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Zirizonda
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERNEDO

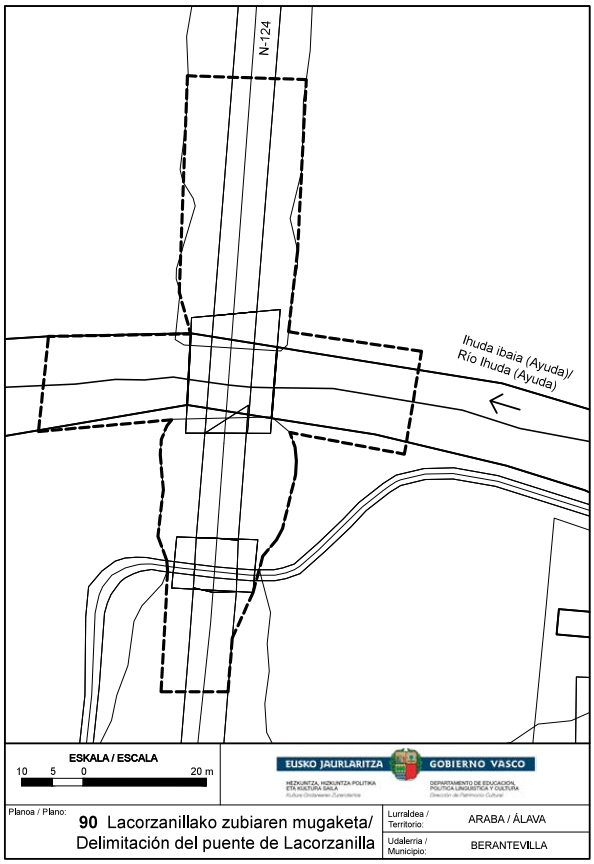

Markizko ereka /
Arroyo de Marquínez
ESKALA / ESCALA
5 2 0 10 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
85 Zubizabalaren mugaketa/
Delimitación del puente Zubizabala
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERNEDO

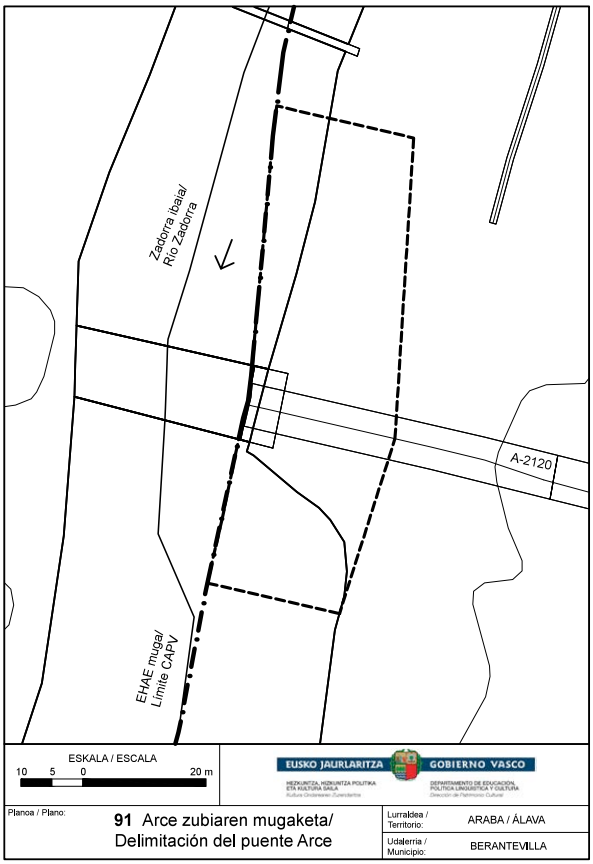

Ihuda ibaia (Ayuda)/
Río Ihuda (Ayuda)
A-3122
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
86 Puentealto zubiaren mugaketa/
Delimitación de Puentealto
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

Ihuda ibaia (Ayuda)/
Río Ihuda (Ayuda)
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
87 Barrutiko zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente del Coto
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

Ihuda ibaia (Ayuda)/
Río Ihuda (Ayuda)
ESKALA / ESCALA
15 5 0 30 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
88 Escanzanako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Escanzana
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

Ihuda ibaia (Ayuda)/
Río Ihuda (Ayuda)
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
89 Berantevillako zubiaren mugaketa/
Delimitación de Berantevilla
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

N-124
Ihuda ibaia (Ayuda)/
Río Ihuda (Ayuda)
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
90 Lacorzanillako zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente de Lacorzanilla
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

Zadorra ibaia/
Río Zadorra
A-2120
EHAE muga/
Límite CAPV
ESKALA / ESCALA
10 5 0 20 m
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
Planoa / Plano:
91 Arce zubiaren mugaketa/
Delimitación del puente Arce
Lurraldea / Territorio: ARABA / ÁLAVA
Udalerria / Municipio: BERANTEVILLA

II. ERANSKINA

MUGAKETA

Mugaketaren deskribapena.

Zubiaren ezaugarria da, oro har, ibai batekin topo egiten duen bideari jarraipena emateko gainditu behar den oztopoa zeharkatzeko tresna dela. Horrenbestez, ibai baten arroa funtsezko atala da lurralde-eremu jakin bateko zubien arteko loturari dagokionez. Dagokigun kasuan, Zadorra ibaiaren arroa da hari atxikitako zubien katalogo oparoa antolatzen duen eragilea, indarrean dagoen bide-sarearekin sinbiosi ezin hobea eginda. Zadorra ibaiaren arroa da, hain zuzen, kultura-unitate bat osatzen duten hainbat zubi biltzea eta Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoa eratzea justifikatzen duen elementu elkartzailea.

Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoak 91 elementu ditu, guztira, eta babes-araubide honekin batera egin diren zerrendetan jasota daude, bakoitzaren inguruaren mugak zehaztuta, baita dagokion babes-esparrua ere.

Mugatutako esparruak, halaber, II. eranskin honetan dauden dokumentu grafikoetan ageri dira. Mugaketa horrek hartzen du, alde batetik, zubi bakoitzaren egitura osoa, osagai guztiak barnean hartuta; eta bestetik, haiei lotutako urbanizazioa, eta zubi bakoitzaren inguru hurbila.

Horrenbestez, Zadorra ibaiaren arroko zubi babestu bakoitzaren babes-eremua, oro har, muga hauen arabera definituta dago: bi lerro paralelo, zubien ildotik distantzia jakin batera, zubien bi alboetan marratuta; zirkunferentzia-zatiak, erdigunea zubiak ibai-ertzekin elkartzen diren tokiaren erdian dutenak, berdeguneak, espazio libreak edo bidegurutzeak daudenean; eta ibaiaren ibilguarekiko paraleloak diren mugak, zubia hirigintzaren eta ikuspegiaren aldetik integratzeko behar diren eremuak hartuta. Hala eta guztiz ere, mugak eta distantziak zehaztuko dira, zer zubi den kontuan hartuta, babes-mailaren eta zubi-zabaleraren arabera.

Proposatu den mugaketak barnean hartzen ditu Done Jakue Bidea Monumentu Multzoarekiko elkarguneko eremuak (EHAA, 2012-01-27), eta eremu horretan Zadorra ibaiaren arroko elementu hauek daude: Luzuriagako zubia (Luzuriaga); Audikanako 1. zubia edo zubi zaharra, eta Audikanako 2. zubia edo errotako zubia (Audikana); Arkaiako 1. zubia eta Arkaiako 2. zubia (Arkaia); Ezkerekotxako zubia (Ezkerekotxa); Oreitiako zubia (Oreitia); Armiñongo zubi zaharra (Armiñon); eta Berantevillako zubia (Berantevilla).

Mugaketaren justifikazioa.

Definitutako mugaketaren barruan sartzen dira administratiboki Arabako Lurralde Historikoko 15 udalerri hauei dagozkien elementuak: Dulantzi, Armiñon, Arratzua-Ubarrundia, Barrundia, Berantevilla, Burgelu, Iruña Oka, Iruraitz-Gauna, Legutio, Erribera Beitia, Agurain, Donemiliaga, Vitoria-Gasteiz, Zigoitia eta Bernedo.

Zubiak sistema konplexuago batean integratuta dauden ondare-elementuak dira; alegia, lurralde-eremu jakin bat zeharkatzen duen bide-sareren batean integratuta daude. Halaber, lurralde-eremu bakoitzean hainbat mailatako sareak daude.

Bide-azpiegitura horien aldaerak oso ugariak dira: batzuetan, eraikuntza egindako tokiak dituen baldintza fisikoen ondorioz sortuak; eta, beste batzuetan, eraikitzean aplikatutako ezagutza eta soluzio tekniko komunen ondorio direnak.

Alabaina, gizakiek ibai bat igarotzeko egindako obra da zubia, eta, horrenbestez, ezaugarri horrek bateratzen ditu multzo bereko zenbait elementu.

Horregatik, Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoaren kultura-unitatea ez da osatu elementuen justaposizio hutsez; izan ere, ibaien arteko erlazioak ere barnean hartzen ditu, ibaia lokarri dela.

Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoko egitura horiek babestea ulertu behar da ibai-ibilguari lotutako unitate baten barruan, ibai-ibilgu hori kultura material homogeneoa eta konnotazio funtzional, sozial, historiko, kultural eta politiko antzekoak dituen eremutzat hartuta. Toki eta egoera bakoitzean ibai-ibilgu hori zeharkatzeko egiten diren eraikuntzak askotarikoak eta konplexuak dira, zer-nolako inguru geografikotan eraiki, zer material erabili, eta zer trebetasun tekniko baliatu kontuan hartuta. Zadorraren ibaiak dira, multzo gisa, tamaina askotakoak dira, epe luze batean eginak, baina homogeneoak, antzeko tresna teknologikoak erabilita egin ziren aldetik.

Proposatutako mugaketak erantzuten dio monumentu-multzoaren balioak (egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma eta balio historikoa) eta zubien arteko lotura babesteko premiei, garai bateko bidegintzako teknikaren adierazpen diren aldetik. Aldi berean, katalogatutako ondasunari beharrezko balioa erantsi eta babesteko, aipatu diren inguruko lur-sailek okupatutako zubien ondoko espazioak babestu beharra dago, ingeniaritza-obra paregabe horiek ikuspegiari nahiz hirigintzari erreparatuta eta funtzionalki integra daitezen.

Horretarako, zubi bakoitza babesteko eremuak eransteaz gainera, aintzat hartu da eremu horiek osatzen duten sistema, baita sistema horrek ibai-ibilguaren egitura-ardatzarekin duen lotura ere, lurraldearen eta komunikazioaren ustiapen-unitatea osatzen baitute, kultura material bereiziaren ondorioz.

III. ERANSKINA

BABES-ARAUBIDEA

I. KAPITULUA

BABES-ARAUBIDEAREN IZAERA

1. artikulua.– Babes-erregimenaren helburua.

Babes-araubide hau ematen da Zadorra ibaiaren arroko zubiak sailkatutako kultura-ondasun deklaratzean, deklarazio horren zati gisa, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeko 2.2.b artikuluan xedatuta dagoenari jarraituz. Araubide hau bete beharko da kalifikazioaren eraginpeko ondasunak kontserbatzeko, eta hirigintza-plangintzarako tresnek ere xedapen hauen araberakoak izan beharko dute.

2. artikulua.– Aplikazio-eremua.

Hurrengo artikuluetan zehaztuko den babes-araubidea aplikatu beharko zaie Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoaren mugaketan sartuta dauden elementu eta espazio guzti-guztiei.

3. artikulua.– Babesten den xedearen definizioa.

Monumentu-multzotzat hartzen da kultura-unitate bat osatzen duten ondasun higigarri eta higiezinen multzoa, Euskal Kultura Ondareari buruzko 7/1990 Legeko 2.2.b artikuluan jasotako definizioari jarraituz.

Ondasunak hartzen duen espazioa poligono-lerro itxien bidez adierazita identifikatu da, II. eranskinean (Mugaketa) deskribatu den bezala, UTM koordenatuak edo espedientean jasota dagoen kartografian ageri diren zenbait elementu edo zalantzarik gabeko erreferentzia-puntu aintzat hartzen dituzten erpinetan oinarrituta. Horrela mugatutako espazioak izaera lineal etengabea du babes-araubide honetan.

II. KAPITULUA

BABES-ARAUBIDE OROKORRA

4. artikulua.– Edukia.

Babes-araubide honek ezartzen ditu eranskin honen 2. artikuluan definitutako aplikazio-esparruan eraikitako ondarean edozein esku-hartzek bete behar dituen baldintza orokorrak, bai babes-araubide honek garatuko duen hirigintza-plangintzari dagokionez, bai etorkizunean egin daitezkeen berrikuspenei begira.

5. artikulua.– Aplikatu beharreko araudi orokorra.

5.1.– Babes-araubide honetako babes-mailetan sartutako zubi eta eraikuntza guztiek, baimen, erabilera, jarduera, defentsa, zigor, arau-hauste eta gainerakoei dagokienez, Euskal Kultura Ondareari buruzko 7/1990 Legean aurreikusitakoa bete beharko dute.

5.2.– Monumentuen edo monumentu-multzoen kategorian sailkatutako kultura-ondasun deklaratu diren higiezin eta elementuek arrazoi horregatik berariazko babes-araubidea badute, araubide

hori aplikatuko zaie, baldin eta babes-araubide honetan jasota dagoen babesaren parekoa edo maila handiagokoa bada. Kasu horietan, araudi hau osagarri gisa aplikatuko da.

5.3.– Babes-araubide honek babesten dituen ondasunen jabeek ondasun horiek kontserbatzeko, zaintzeko eta babesteko eginbeharrak bete beharko dituzte, Euskal Kultura Ondareari buruzko 7/1990 Legeak 20. eta 25. artikuluan ezarritako xedapenei jarraituz.

5.4.– Babes-araubide honetako babes bereziko, ertaineko, edo oinarrizko babeseko zerrendan dauden ondasunak ezingo dira eraitsi, ez osorik, ezta zati batean ere, aldez aurretik aurri deklaratu ez badira, eta dagokion Foru Aldundiak ez badu berariazko baimena eman, betiere Eusko Jaurlaritzak kultura-ondasun sailkatu hori eraginpetik kanpo uzteko baimena eman ostean, bi xedapen hauei jarraituz: uztailaren 3ko 7/1990 Legea, Euskal Kultura Ondareari buruzkoa (36. artikulua), eta azaroaren 10eko 306/1998 Dekretua, kalifikatutako eta zerrendatutako kultura-ondasunen aurri-egoeraren deklarazioari buruzkoa, eta eraikuntza horiek eraisteko erabakiaren aurretik eta ondoren egin beharrekoei buruzkoa.

5.5.– Babes-erregimen honen aplikazioak aukera emango balu eremuko zubien ezaugarri tipologikoak eta formalak aldatuko dituzten esku-hartzeak egiteko, erabilerak aldatzeko eta/edo jarduerak egiteko, bete beharko da dagokion Foru Aldundiaren organo eskudunak berariaz xedatuko duena, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeko 29. artikuluari jarraituz.

5.6.– Babes-araubide honetan sartutako ondasunei aplikatzeko hirigintza-plangintzak izan beharko du bertan jasotako xedapenen araberakoa, eta Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeko 28.1 artikuluak aipatzen duen txostena egin beharko da. Txosten horrek zehaztuko du zer harmonizazio-maila eskatuko zaion ondasun horietan egiteko edozein esku-hartzeri.

5.7.– Babes-araubide hau garatzeko hirigintza-tresnak onartu arte, zorrotz bete beharko da Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeko 28.2 artikulua, monumentu-multzo bat osatzen duten ondasunetan egin daitezkeen jarduerak mugatzen dituena.

6. artikulua.– Sailkapena.

6.1.– Zadorra Ibaiaren Arroko Zubien Monumentu Multzoaren mugetan sartutako ondarea sailkatuko da kategoria edo babes-maila hauetan ezarritakoaren arabera:

– Babes berezia

– Babes ertaina

– Oinarrizko babesa

6.2.– Babes-maila bakoitzari dagokionez, elementu babestuen zerrenda egin da, elementu horietan baimentzen diren jarduerak edo esku-hartzeak zehaztuta, bai babes berezia duten elementuetan (elementu babestuen berariazko zerrenda eta guzti), bai babes ertaina eta oinarrizko babesa duten elementuetan (babestuko diren elementuen eta baimenduko diren esku-hartzeen zerrendak jasota, balioen arabera: egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma, eta balio historikoa).

7. artikulua.– Aparteko garrantzia duten elementuak.

Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeko 12.1.e artikuluak ezarritakoa betetzeko, garrantzi bereziko elementutzat joko dira babes bereziko elementuen zerrendan jasotako higiezin guztiak.

8. artikulua.– Elementu diskordanteak.

8.1.– Elementu diskordantetzat hartuko dira eraikuntza edo elementu babestu baten zati edo arlo jakin bat osatzen duten eta balioespen negatiboa dutelako desegokiak diren elementuak. Haietan baimendutako jardueren edo esku-hartzeen xedea izango da elementu horiek desagerraraztea; hartara, osatzen duten ondasun edo elementu babestuaren kultura-balioak zainduko dira.

8.2.– Edozein babes-mailatan barne hartutako eraikuntzetako elementu diskordanteen gaineko esku-hartzeek elementu horiek kentzea izango dute helburu, eta aplikatu behar den hirigintza-legediak onartzen dituen esku-hartzeak baino ez dira baimenduko, higiezinak kontserbatu beharrari dagokionez.

8.3.– Elementu diskordantetzat hartuko dira babes-araubide honi erantsitako 4. zerrendan ageri diren elementuak.

9. artikulua.– Babesik gabeko elementuak.

9.1.– Babesik gabeko elementutzat hartuko dira babesaren xede izateko balio garrantzitsurik ez duten elementuak, haien egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma eta balizko balio historikoa kontuan hartuta.

9.2.– Elementu horietan, edozein motatako esku-hartzeak baimenduko dira, baita ordezkatzea edo eraistea ere, horrek kalterik eragiten ez badie elementu babestuei.

9.3.– Babesik gabeko elementutzat hartuko dira babes-araubide honetan jasota dauden babes bereziko, ertaineko, edo oinarrizko babeseko elementuen zerrendetan ageri ez diren guztiak. Halaber, babes-araubide honen bidez ezarritako balioespen-irizpideak aplikatuta, zubi babestuen esparruan dauden eraikuntza-elementuak ez badaude babestu beharreko elementuen artean, nahitaez zaindu beharrekoak ez direla joko da; beraz, babesik gabeko elementutzat hartuko dira.

10. artikulua.– Esku hartzeko proiektuak.

Babes bereziko, ertaineko edo oinarrizko babeseko mailan sartutako zubietan edozein esku-hartze egin aurretik, dagokion esku-hartze proiektua egin beharko da, eta honako eduki hauek jaso beharko ditu:

a) Zubiaren egoerari buruzko azterketa analitikoa; alegia, zubiaren deskripzioa eta kontserbazio-egoerari buruzko azterketa, diagnosi-txostena, ondorioak eta esku-hartzeko oinarrizko gomendioak biltzen dituena.

Azterketa analitikoaren deskripzioak dokumentazio grafikoa jaso beharko du (1/50 eskalan, gutxienez, oinak, altxaerak eta ebaketak adierazteko; 1/20 eskalan, gutxienez, arkitektura-xehetasunak adierazteko), baita argazki-dokumentazio osoa ere, eta altxaera zehatza, dimentsionatuta eta kotatuta. Dokumentazio horrekin batera azalpen-memoria aurkeztuko da, eta, baldin badago, eraikuntzari buruzko bibliografia.

Nolanahi ere, kontserbazio-egoerari buruzko azterketan –azterketa analitikoaren eranskin edo separata gisa aurkez daiteke– jasoko dira, besteak beste, zubiaren egonkortasunean eragiten duten edo eragin dezaketen patologien azterketa eta elementu horiek zaintzeko aurreikusi diren neurriak.

b) Erantsi beharko zaio, halaber, historia- eta arkitektura-azterketa bat, honako eduki hauek izango dituena: eraikuntza-eboluzioari buruzko ondorioak, faseak, datazioak eta bibliografia edo zerikusia duten agiriak, dokumentuak hustetik lortuak, testigantzen bilketa, argitalpenetako aipa-

menak, altxaeren eta zorupearen azterketa estratigrafikoak, eta beste ikerlan funtsatu batzuk. Diagnostikoa, ondorioak eta jarduteko oinarrizko gomendioak biltzen dituen txosten bat ere erantsi beharko zaio.

Historia- eta arkitektura-azterketako deskripzioak dokumentazio grafikoa jaso beharko du, 1/50 eskalan, gutxienez, oinak, altxaerak eta ebaketak adierazteko; 1/20 eskalan, gutxienez, arkitektura-xehetasunak adierazteko (beharrezkoak izanez gero); baita argazki-dokumentazio osoa eta plano historikoak ere (baldin badaude). Dokumentazio horrekin batera azalpen-memoria aurkeztuko da, eta, baldin badago, eraikinari buruzko bibliografia.

Nolanahi ere, kontserbazio-egoerari buruzko azterketa horretan –azterketa analitikoaren eranskin edo separata gisa aurkez daiteke– jasoko dira, besteak beste, eraikuntza-fase dokumentatuen azterketa eta datazio justifikatua, baita elementu horiek zaintzeko aurreikusi diren neurriak ere.

c) Esku hartzeko proiektuari dokumentazio grafikoa erantsiko zaio. Dokumentazio grafiko horretan, egin nahi diren esku-hartzeak, erabiliko diren materialak, lanak egikaritzeko faseak eta bukaerako egoera adieraziko dira. Hori guztia eskala egokian irudikatuko da, aurreko atalean eskatutakoan, gutxienez.

d) Esku-hartzearen helburuak, egingo diren lanak eta erabiliko diren teknikak adierazten dituen dokumentazio idatzia ere erantsiko zaio. Dokumentu horiek zer material erabiliko diren adieraziko dute. Halaber, aztertuko dute zer egonkortasun duen, eta zer elkarreragin duen gainerako osagarriekin.

e) Eraikuntzaren iraupena ziurtatzeko eta behar bezala zaintzeko zein teknika eta baliabide behar diren adieraziko du proiektuak.

f) Esku-hartzearen aurrekontua ere erantsiko zaio, kontuan hartuta esku-hartze horretarako baliatu behar direla babes-araubide honek ezarritako aginduen arabera obrak egiteko behar diren teknika eta bitartekoak.

III. KAPITULUA

BABES BEREZIA

1. ATALA

BABES BEREZIAREN XEDEA

11. artikulua.– Babes berezia definitzea.

11.1.– Babes berezia duten elementutzat hartzen dira honako ezaugarri hauek dituztenak: berariazko izaera, ohiz kanpoko balioak (egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma eta balio historikoa) eta jatorrizko arkitektura-ezaugarriak berreskuratzeko aukera ematen duen kontserbazio-egoera. Baldintza horiek betetzen dituzten elementuei babes osoa eman behar zaie; alegia, eraikuntza-unitateri eutsi beharko zaio, baita haren atal bakoitzari ere. Horren haritik, funtsezkoa da fabriketan gordeta dagoen informazio historikoa ez galtzea.

11.2.– Multzo honetan sartzen dira zubiaren oinarrizko ereduaren arabera eratu diren eraikuntzak, ageriko fabriketan denboraren joanak utzitako aztarnak bistan dituztenak, baita, informazio historikoa gordetzeaz gainera, formaren edo tipologiaren aldetik garrantzi berezia duten eraikuntzak edo elementu adierazgarriak kontserbatzen dituztenak ere.

12. artikulua.– Babes berezia emateko mailan sartuta dauden elementuak.

12.1.– Monumentu-multzo gisa mugatutako esparruan, babes berezia duen mailan daude, babes-araubide honen 1. zerrendan adierazitakoari jarraituz, zerrenda horretan grafikoki mugatutako babes-eremuan dauden eraikuntza-elementu hauek:

a) Egitura:

1) Horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkekin edo harlanduekin nahastuta.

2) Gangak, honako buru hauek dituztenak:

– Askotariko zabalera eta ertzak dituzten pieza edo harlandu luzeak, arkugainera koskaduna, harribil arinez edo mortero-zerrenda zakarrez egindako junturak.

– Antzeko zabalera eta ertzak dituzten harlandu luzeak, edo tamaina ertaineko falka-formako dobelak; harribilik gabe eta junturetan mortero-geruza fina emanda; lerro jarraituko arkugainera.

– Falka-formako dobela ertain eta handiak, eta kare-esne oso finez edo hezurrez egindako juntura; arkugainera uniformea.

3) Plementeria erresistentea:

– Harlangaitz-horma ilaratuz moldatua, harribil gutxi erabilita, junturetan morteroarekin edo gabe.

– Harlanduxkaz edo harlanduz moldatua, ilarak gehiago direla dobelak baino, juntura finak.

– Erabat eskuairatutako harlanduz moldatua, antzeko neurria duten ilaratan.

4) Tinpanoak:

– Harlangaitz-horma ilaratuak eta harlanduxkak nahastuta moldatuak, buruekin erregulartasunez uztartuta.

– Harlanduxkak eta harlanduak nahastuta moldatuak, buruekin arretaz uztartuta.

– Inposta jarraituz errematea eginda, horma-ataletan edo hegaletan, harburuen bidez, edo beste sistemaren bat baliatuta.

b) Petrilak, hegalak edo bideratze-hormak, laguntza-hormak eta manguardiak, honela eginak:

1) Harlangaitz-horma ilaratuz moldatua, material bereko erremateak edo gailurrak eginda, edo lauzak horma-ataletan.

2) Harlanduxkaz egina, arretaz landutako tamaina handiko harlauzez erremateak edo gailurrak eginda.

3) Harlanduz egina, arretaz landutako tamaina handiko harlauzez erremateak edo gailurrak eginda.

4) Ortostatoak, erremateak horizontalean emanda, ganbilean, bi isurialdetara) Baliteke piezak askotariko mihiztadura hauen bitartez elkartuta agertzea: arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna.

c) Harrizko zimendu tradizionalak:

1) Azaleko zimenduak arrokaren edo harrizko hondoaren gainean, harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz moldatutako zokalo bat eginda, inposta molduradunaz edo moldurarik gabeaz errematatuta, zinbria jartzeko irtengune eta guzti.

2) Egurrezko pilote sakonez jarritako zimenduak, egurrezko zepak eta betegarria; piloteak eta zutoin-oholen barrutia; kare-hormigoiz betetako kaxa.

d) Elementu bereziak:

1) Harrizko arku dekoratuak, molduradunak) Bereziki, arku zorrotzak, karpanelak edo beheratuak.

2) Kontrahormak edo zubi-brankak, harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkak, inposta molduradunaz edo txapelaz errematatutako harlanduak.

3) Inpostak, erlaitzak, txapelak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak.

4) Harrian landutako inskripzioak eta behe-erliebeak.

e) Galtzada, zubiaren estalki gisa:

1) Galtzada zaharberritua, harri naturalezko lauzaz, uharriz, eta galtzada-harriz egindako zoladura duena, hondarrezko oinarri baten gainean.

2) Uharriz edo errekarriz egindako jatorrizko zoladura duen galtzada, hondarrezko oinarri baten gainean, enkatxoa edo harzola duena, galtzada-harrizkoa.

3) Uharriz edo errekarriz egindako jatorrizko zoladura duen galtzada, hondarrezko oinarri baten gainean, erdian edo alboetan kordoia edo kordoiak dituena, luzetarako edo zeharkako isurki edo hustubide eta guzti.

f) Galtzada edo bidea, zamabereen, animaliek tiratutako ibilgailuen eta ibilgailu motordunen joan-etorrietarako gaituta dagoen espazioa.

g) Oinezkoen joan-etorrietarako gaituta dauden espazioak: espaloiak.

h) Oinezkoak gurutzatzean baztertzeko, atseden hartzeko, egonerako edo bistak ikusteko gaituta dauden espazioak: bazterbideak.

i) Ibilgailuak iristeko, sartzeko eta irteteko edo zain egoteko espazio komuna: plaza txikiak.

j) Forjaketa tradizionalaz egindako errementaritza-lanak balkoietan, kareletan, barandetan.

2. ATALA

BABES BEREZIAREN ARAUBIDE XEHATUA

13. artikulua.– Babes berezia emateko mailan sartu diren elementuei buruzko agindu orokorrak.

13.1.– Babes berezia duten elementuak maila goreneko zaintzaren xede dira, eta haietan egingo diren zaharberritze-jarduerek eraikuntzen egitura eta ezaugarriak errespetatu beharko dituzte.

13.2.– Elementu horiei eragiten dien edozein lan edo esku-hartzetan ezingo da aldatu konfigurazio bolumetrikoa. Ohiz kanpoko kasua izango da zerbitzuak osatzeko edo irisgarritasuna zein komunikazioak bideratzeko ezinbestean erantsi beharreko eraikuntza berriko obrak. Eranskin horiek koherentzia osoa izan behar dute lehendik dagoen zubiarekin, harekin integratu behar dute,

konposizioari eta ikuspegiari dagokionez, ez dituzte zubiaren balioak andeatu behar, ezta hura begiratzea eragotzi, galarazi edo distortsionatu ere.

13.3.– Babes berezia duen ondare eraikiaren balioa azpimarratzeko esku-hartzeak erabat itzulgarriak izan beharko dute.

14. artikulua.– Babes berezia duten ondasunetan onartzen diren jarduerak.

14.1.– Elementu horietan onartuko dira eraikitzeko esku-hartzeak, haien helburua eraikuntzak kontserbatzea eta haien balioa azpimarratzea izanez gero, eta itzulgarritasun-irizpide justifikatuen araberakoak baldin badira. Ondare-elementu eraiki batean egiten den esku-hartzea itzulgarritzat hartuko da baldin eta, etorkizunean ekarpen hori desegin edo desmuntatuz gero, iraganeko testigantzen materialtasunari lotutako funtsezko informazioa suntsitzea edo konponbiderik gabe galtzea ez badakar.

14.2.– Lehendik dauden eraikuntzen finkatzea dela-eta, itzulgarritasuna lortzeko egoki dokumentatu behar da eraiki dena eta suntsitu dena, puntualki edo birtualki berreraikitzeko aukera ere bideratzeko.

14.3.– Ekarpen berriak egiteko proposamenak –esate baterako, taula berriak, edo erantsita eraikitzeko bolumenak– baimenduko dira soil-soilik hasierako egituraren egonkortasuna eta osotasuna kaltetzen ez badute eta aldatzen ez badute. Obra berriaren eta lehendik zegoenaren arteko ukipen-azaleren tratamendua oso ondo zaindu beharko da, ekarpena kentzeak ez dezan inolaz ere eragin antzinako zatia suntsitzea. Beraz, horman sartzea, kendu ezin diren estalkiak jartzea, edo fabrika babestuak zulatzea saihestuko da, egungo morteroa eta antzinako obra laminen bidez bereizita, eta lehendik dagoen eraikuntza ukitzen duten bolumenak eraikitzeko sistema arin, industrializatu eta desmuntagarriak erabiliko dira.

14.4.– Asentuari babes berezia ematea.

a) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

b) Ondoztatu behar diren zimendu eta euste-hormak ondo bereizi beharko dira haiek sendotzeko jarriko diren zapata, lauza edo horma berrietatik, xafla geotestil bikoitzaren bidez, baita kare hidrauliko natural puruz eta erreka-harea ez-azidoz egindako garbiketa-morteroaren bidez ere. Zimenduak eta euste-hormak ez dira zementu-hormigoiz gogortuko, jatorrizko fabrikari eutsita. Izatekotan, ondoztatu ahal izango dira, fabrika berria eta jatorrizkoa bereizita, xafla geotestil bikoitza eta kare hidrauliko natural puruz egindako mortero-geruza bat baliatuta, eta, sendotzeko, kare hidrauliko natural puruz eta erreka-harea ez azidoz egindako juntura partzialak erabili ahal izango dira.

c) Ondoztatu behar diren zimendu eta euste-hormak ez dute inolaz ere sortuko lurpeko uren pilaketarik, ezta zubiaren fabrikek ukitzen dituzten lurzoruen maila freatikoaren igoerarik ere.

d) Balioespen-fitxan mugatutako ingurune babestuaren hasierako urbanizazioa eta proposamenean jaso dena grafikoki zehaztuta adierazi beharko dira arkitektura-proiektuaren planoetan, dokumentazio hori behar duten esku-hartzeak izanez gero. Ingurune hurbilaren urbanizazioan ez dira jarriko zementu-hormigoizko lauza masiboak, lurzoruko hezetasuna kapsulatu eta kapilarren bidez hormetara bidaltzen dutenak. Aztertu beharko da antzinako horma eta zoladurak ukitzen dituzten lurren aireztapen egokia, eta ez dira inolaz ere irazgaiztuko izerdia botatzea eragozten duten xafla edo emultsioen bitartez.

e) Indusketek eta lur-mugimenduek oso kontuan hartu beharko dute eskuarki egitura-sistema isostatiko ez zurrunekin egiten dela lan, eta zimenduak sarritan jartzen direla lurzoru buztintsu ezegonkorretan. Horren ondorioz, eraginpeko zubiak monitorizatuko dira, eta zangak gehiegi lehortzea eragotziko da, oinarriak ez daitezen desegokiak izan.

f) Kanpoko esparru babestuen bolumenak, azalerak eta kokalekuak, II. eranskineko dokumentazio grafikoan ageri den zubiaren planoan jasota daudenak, zabaldu ahal izango dira soilik honako helburu hauekin lotutako erabileretarako: irisgarritasuna eta zerbitzuak hobetzea, aisialdia, edo esparrua zeharkatzen duten bide historikoei buruzko ezagutza hedatzea. Halaber, ezingo dute inbaditu gainerako esparru funtzional babestuek hartzen duten eremua; erantsitako bolumenak ez ditu eragotzi behar hasierako bistak, egungo esparru publikoaren puntu guztietatik begiratuta; eta erantsitako eraikuntzak egokitu behar dira alboan edo hurbil dituzten lehengo eraikuntzen ezaugarrien arabera.

g) II. eranskinaren dokumentazio grafikoan zubi bakoitzarentzat mugatutako esparru babestuan ezingo da sortu ikuspegiarekin edo pertzepzioarekin lotutako kutsadurarik; alegia, ondasuna ikustea eragozten, galarazten edo distortsionatzen duten esku-hartze, erabilera edo ekintzak ez dira onartuko.

Eraikin multzoaren ikuspegia ezingo dute eragotzi honako elementu hauek:

– Eraikin berriak ondasun babestuarentzat mugatutako babes-esparruan.

– Aldi baterako eraikuntzak edo instalazioak, haien alturagatik, bolumenagatik edo distantziagatik pertzepzioa nahas dezaketenak.

– Energia hornitzeko, sortzeko eta kontsumitzeko behar diren instalazioak.

– Telekomunikazioetarako behar diren instalazioak.

– Idazkunak, seinaleak, hesiak eta kanpoko publizitatea jartzea.

– Hiri-altzariak jartzea, eguzki-oihalak, beilatokiak, kioskoak eta antzeko elementuak barnean hartuta.

– Hiri-hondakinak biltzeko elementuak jartzea.

– Beste edozein elementu edo jarduera, eraikina izan gabe ere, distortsioa edo eragin negatiboa sor badezake higiezin babestuen pertzepzioan, gozamenean, begiratzean edo osotasunean, eta babesaren xede diren balioak nolabait arriskuan jartzen baditu. Ez dira aintzat hartuko, atal honetan jasotako ondorioetarako, ingurumena zaintzea edo ibai-ibilguaren gaitasun hidraulikoa hobetzea helburu duten lehengora-jarduerak.

h) Ondasunaren mugen barruan, ezingo da publizitate komertziala jarri, eta edonolako kable, antena eta hodi nabarmenak ezingo dira kokatu babes berezia duten ondasun eraikietan.

i) Babes berezia duten ondasun higiezinak ezin dira kokalekutik bereizi. Ondasun horiek lekualdatzea ez da lehengoratze-ekintzatzat hartzen.

14.5.– Egiturari babes berezia ematea:

a) Egituretan (horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta ezproiak, gangak eta buruak, plementeria erresistentea, tinpanoak) jardungo da soil-soilik bakoitzari dagokion sostengu-funtzioa betetzen ez duten elementu bakanak (harlanduak, harlanduxkak, harlangaitzak, dobelak eta abar) konpontzeko, kentzeko edo ordezteko. Galtzadaren azpiko betegarria edo beste elementu zurrungarri

batzuk ikuskatuko dira, haien gabeziak multzoa itxuragabetzea eragin ote duen aztertzeko. Hala izanez gero, lehengoratuko dira, dokumentuetan jasotako neurri eta kokapenen arabera edo premiak kontuan hartuta. Ezin da kareorezko horma masiboen egitura kapsulatu zementu-morteroz zarpiatuta eta aireztatu gabe, ezta materialari arnasa hartzea eragozten dioten edo hezetasunagatik hondatzea dakarkioten plaka, lauza edo forruak jarrita ere.

b) Lehendik dagoen egituraren profila, modulazioa eta proportzioak, horma-lodierak eta altuerak babestuko dira.

c) Zubiaren kargak transmititzeko eta banatzeko sistemari eutsiko zaio, gainkarga puntual batzuekin behartu gabe, eta karez eta harriz egindako gangen ordez hormigoi armatuz edo altzairu elektrosoldatuz egindako egituren bidez zurrundu gabe.

d) Berariaz debekatuta daude trabaketa-uztai jarraituak, euste-hormak sendotzeko tiranteak, zementu-morteroz betetako arimak, zementu-esnearen injekzio masiboak (jet grouting edo antzekoak) eta gangak hormigoi armatuzko azalez estaltzea.

e) Euste-hormen egituretan, arkuetan, gangetan eta lauzetan ez da zulorik edo horma-zulorik egingo. Euste-hormetan ez dira onartuko zementu-morteroz egindako juntura masiboak: transpirazioa bideratzen duten eta efloreszentziak eragozten dituzten kare hidrauliko natural puruz egindako masak erabiliko dira.

f) Ez da onartuko zatiak kentzea irizpide estetikoak soilik aintzat hartuta, edo multzoaren konposizioa andeatzen duten eranskinak direla iritzita. Eranskin diskordanteak direlako desmuntatu ahal izateko, berariaz jasota egon beharko dute araubide honetan ageri den zerrendan, eta hala direla joko da lehendik dauden eraikin babestuetan kalte edo aldaketak eragiten badituzte, egiturari edo eraikuntzari dagokionez.

g) Ez da onartuko zubiaren taularen ordez zementuzko hormigoi armatuz egindako zola edo lauza bat jartzea.

h) Euste-hormen egiturek, arkuek, gangek eta lauzek, ondasunaren memoria eraikiaren zati diren aldetik, horiek guztiak sortu dituen kultura materialari buruzko informazioa daukate. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

14.6.– Petrilei, hegalei edo ubideratze-hormei, laguntza-hormei eta manguardiei babes berezia ematea.

a) Harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz egindako atalak babestuko dira, material bereko erremate edo gailur eta guzti, baita lauzaz egindako atalak, arretaz landutako lauzak eta ortostatoetako petrilak ere. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

b) Lotura tradizionalak zainduko dira (arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna) eta proiektuko dokumentuetan agertuko dira. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz

kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

c) Galtzadari emandako espazio funtzionala, esku hartzeko unean petrilek mugatzen dutena, zabaldu ahal izango da, baldintza hauek betetzen badira:

– Ez ditu inbaditu behar gainerako gune babestuak: plaza txikiak, espaloiak. Den dela, azken kasu horretan, oinezkoentzako eta ibilgailuentzako espazioak plano berean kokatzeko aukera emango da, zirkulazio mistoa bideratze aldera.

– Sarbideak antolatu behar dira zubira sartzeko plaza txikien funtzioa galarazi gabe, halakorik balego, eta haien azalera beste erabilera batzuekin inbaditu gabe.

d) Plaza txikiak hartzen duen espazioa, laguntza-hormek eta manguardiek mugatua, ezingo da konpartimentutan banatu. Halaber, espazio horren sarbide- eta igarobide-funtzioari eutsiko zaio, gutxienez, eta haren hasierako forma eta neurriak errespetatuko dira.

14.7.– Zoladurei babes berezia ematea.

Hondarrezko oinarri baten gainean lauzaz, harlauzaz, harri zabalaz, uharriz edo galtzada-harri naturalez egindako zoladurak konpontzeko jarduerak edo esku-hartzeak egiteko, kaltetutako materialen ordez jarriko dira haien antzeko beste batzuk. Ezingo dira masiboki ordezkatu honako material hauek baliatuta: harri artifiziala, zementu-mortero koloreduna, plakak, edo transpirazioa eragozten duten xaflak (esate baterako, asfaltozko aglomeratuak). Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei, atalei, diseinuei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

14.8.– Arotzeriari eta errementaritzari babes berezia ematea.

a) Barandak eta egurrezko karel xumeak kontserbatuko dira, segurtasun-funtzioa betetzeko desegokiak ez badira. Halaber, egurrezko elementu bereziak (eskubanda torneatuak, taxutuak edo zizelkatuak, eta balkoietan, kareletan eta barandetan tradiziozko forjaketaz egindako errementaritza-lanak) kontserbatu beharko dira. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

b) Arotzeria, baranda eta burdin hesi berrien diseinua egokituko da, materialei eta formei, tamainari eta itxurari dagokienez, antzinakoen eta/edo zubiaren adierazle hoberenen arabera.

14.9.– Dekorazio-harrilanei babes berezia ematea.

Harrizko elementu apaingarriak (erlaitzak, behe-erliebeak, azpadurak, harburuak eta abar) jatorrizko funtzio praktiko edo estetikoa betetzeko eta lehen zuten toki berean erabiliko dira zehatz-mehatz, eta ez testuingurutik ateratako dekorazio-elementu gisa.

14.10.– Estaldurei eta akaberei babes berezia ematea.

Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

a) Kanpoko estaldura apaingarri tradizionalak (esgrafiatuak edo juntura ebakiak) eta uharriz egindako artisau-zoruak eraikuntzaren zati bereizezinak direla ulertuko da; pertzepzio estetikoaren faktore erabakigarriak dira eta ezingo dira kendu erabat. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

b) Bereziki babestu behar dira, testuingurutik atera gabe, eskuz edertutako elementu guztiak, erreproduzitu ezin diren artisau-lanak diren aldetik.

c) Hormen kanpoko estalduren testurek eta itxura kromatikoek eredu tradizionalen araberakoak izan beharko dute, kare-morteroz egindako juntura hondoratuak, berdinduak edo irtenak erabiltzeari dagokionez, zuriz edo harea kolorez margotuak, luzituak eta kareztatuak.

14.11.– Instalazioei babes berezia ematea.

Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

a) Arrapalak eta eskailerak jartzeko behar diren egiturek ez dituzte sortuko zubiaren jatorrizko sostengu-sistemaren oreka hondatuko duten zurruntzeak edo gainkargak. Haien zamen transmisioa aztertuko da, elementu osagarri eta independente gisa, eta, ahal bada, berariazko zimenduak izango dituzte.

b) Egitura horiek diseinatuko dira multzoaren irudi globalean integratuta, haren pertzepzioan aldaketarik sortu gabe, eta, begi-bistan geratuko badira, material arinak eta erabat itzulgarriak erabiliko dira.

c) Obra berriaren eta lehengo eraikuntzaren arteko ukipen-azaleren tratamendua bereziki zainduko da, ekarpen berriak kenduz gero ez daitezen inolaz ere hondatu antzinako elementuak. Horrenbestez, nahitaez saihestu behar da fabrika babestuetan landatzea, itzulgarriak ez diren zorroak jartzea edo zuloak egitea. Halaber, xaflak jarri behar dira egungo morteroak eta antzinako eraikuntza bereizteko, eta sistema arin, industrializatu eta desmuntagarriak erabili behar dira lehendik dauden eraikinak ukituko dituzten bolumenak eraikitzeko.

d) Telekomunikazio- eta elektrizitate-ekipoen makinak, elementu osagarriak eta antzeko beste instalazio guztiak bildu beharko dira espazio publikotik ikusten ez diren espazio komunetan.

IV. KAPITULUA

BABES ERTAINA

1. ATALA

BABES BEREZIAREN XEDEA

15. artikulua.– Babes ertaina definitzea.

15.1.– Babes ertaina izango dute, oro har, ohiz kanpoko balioa duten elementuak ez izan arren, ondare eraikiaren zati interesgarri direnak, zenbait ezaugarriren berezitasunagatik (egitura, eraikuntza-soluzioak, funtzioari edo espazio-antolaketari eustea, konposizioa, alderdi formalak eta balio historikoa).

15.2.– Talde honetan sartzen dira, hain zuzen, berriki aldaketak pairatu arren, hormetan eta/edo egituran antzinako obra neurri handi batean kontserbatzen duten eraikuntzak. Zubian egindako berrikuntzek ez dute ezabatu behar fabriketan kontserbatu den informazio historikoa, eta babestuko dira, irakurgarriak diren heinean.

16. artikulua.– Oinarrizko babesa emateko mailan sartuta dauden elementuak.

16.1.– Babes ertaina duen zubiak egitura-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da egitura-koherentziagatik babestuta daudela honako elementu hauek:

a) Horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkekin edo harlanduekin nahastuta.

b) Gangak, honako buru hauek dituztenak:

– Askotariko zabalera eta ertzak dituzten pieza edo harlandu luzeak, arkugainera koskaduna, harribil arinez edo mortero-zerrenda zakarrez egindako junturak.

– Antzeko zabalera eta ertzak dituzten harlandu luzeak, edo tamaina ertaineko falka-formako dobelak; harribilik gabe eta junturetan mortero-geruza fina emanda; lerro jarraituko arkugainera.

– Falka-formako dobela ertain eta handiak, eta kare-esne oso finez edo hezurrez egindako juntura; arkugainera uniformea.

c) Plementeria erresistentea:

– Harlangaitz-horma ilaratuz moldatua, harribil gutxi erabilita, junturetan morteroarekin edo gabe.

– Harlanduxkaz edo harlanduz moldatua, ilarak gehiago direla dobelak baino, juntura finak.

– Erabat eskuairatutako harlanduz moldatua, ilara isodomoak edo pseudoisodomoak osatuta.

d) Tinpanoak:

– Harlangaitz-horma ilaratuak eta harlanduxkak nahastuta moldatuak, buruekin erregulartasunez uztartuta.

– Harlanduxkak eta harlanduak nahastuta moldatuak, buruekin arretaz uztartuta.

– Inposta jarraituz errematea eginda, horma-ataletan edo hegaletan, harburuen bidez, edo beste sistemaren bat baliatuta.

e) Azaleko zimenduak arrokaren edo harrizko hondoaren gainean, harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz moldatutako zokalo bat eginda, inposta molduradunaz edo molduratik gabeaz errematatuta, zinbria jartzeko irtengune eta guzti.

f) Egurrezko pilote sakonez jarritako zimenduak, egurrezko zepak eta betegarria; piloteak eta zutoin-oholen barrutia; kare-hormigoiz betetako kaxa.

g) Elementu bereziak:

– Harri landuz, adreilu trinkoz edo zulodunez egindako zutabe, pilare eta mentsula apainduak, harroinak.

– Harrizko arku dekoratuak, molduradunak. Bereziki, arku zorrotzak, karpanelak edo beheratuak.

– Kontrahormak edo zubi-brankak, harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkak, inposta molduradunaz edo txapelaz errematatutako harlanduak.

– Inpostak, erlaitzak, txapelak, dekoratuak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak.

– Harrian landutako inskripzioak eta behe-erliebea.

16.2.– Babes ertaina duen zubiak eraikuntza-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da eraikuntza-koherentziagatik babestuta daudela honako elementu hauek:

a) Horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkekin edo harlanduekin nahastuta.

b) Gangak, honako buru hauek dituztenak:

– Askotariko zabalera eta ertzak dituzten pieza edo harlandu luzeak, arkugainera koskaduna, harribil arinez edo mortero-zerrenda zakarrez egindako junturak.

– Antzeko zabalera eta ertzak dituzten harlandu luzeak, edo tamaina ertaineko falka-formako dobelak; harribilik gabe eta junturetan mortero-geruza fina emanda; lerro jarraituko arkugainera.

– Falka-formako dobela ertain eta handiak, eta kare-esne oso finez edo hezurrez egindako juntura; arkugainera uniformea.

c) Plementeria erresistentea:

– Harlangaitz-horma ilaratuz moldatua, harribil gutxi erabilita, junturetan morteroarekin edo gabe.

– Harlanduxkaz edo harlanduz moldatua, ilarak gehiago direla dobelak baino, juntura finak.

– Erabat eskuairatutako harlanduz moldatua, ilara isodomoak edo pseudoisodomoak osatuta.

d) Tinpanoak:

– Harlangaitz-horma ilaratuak eta harlanduxkak nahastuta moldatuak, buruekin erregulartasunez uztartuta.

– Harlanduxkak eta harlanduak nahastuta moldatuak, buruekin arretaz uztartuta.

– Inposta jarraituz errematea eginda, horma-ataletan edo hegaletan, harburuen bidez, edo beste sistemaren bat baliatuta.

e) Petrilak, hegalak edo bideratze-hormak, laguntza-hormak eta manguardiak, honela eginak:

– Harlangaitz-horma ilaratuz moldatua, material bereko errematеak edo gailurrak eginda, edo lauzak horma-ataletan.

– Harlanduxkaz egina, arretaz landutako tamaina handiko harlauzez errematеak edo gailurrak eginda.

– Harlanduz egina, arretaz landutako tamaina handiko harlauzez errematеak edo gailurrak eginda.

– Petrilak ortostatoetan, errematеak horizontalean eginda, ganbilean, bi isurialdetara. Baliteke piezak askotariko mihiztadura hauen bitartez elkartuta agertzea: arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna.

f) Galtzada zaharberritua, harri naturalezko lauzaz, uharriz, eta galtzada-harriz egindako zoladura duena, hondarrezko oinarri baten gainean.

g) Uharriz edo errekarriz egindako jatorrizko zoladura duen galtzada, hondarrezko oinarri baten gainean, enkatxoa edo harzola duena, galtzada-harrizkoa.

h) Uharriz edo errekarriz egindako jatorrizko zoladura duen galtzada, hondarrezko oinarri baten gainean, erdian edo alboetan kordoia edo kordoiak dituena, luzetarako edo zeharkako isurki edo hustubide eta guzti.

i) Azaleko zimenduak arrokaren edo harrizko hondoaren gainean, harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz moldatutako zokalo bat eginda, inposta molduradunaz edo moldurarik gabeaz errematatuta, zinbria jartzeko irtengune eta guzti.

j) Egurrezko pilote sakonez jarritako zimenduak, egurrezko zepak eta betegarria; piloteak eta zutoin-oholen barrutia; kare-hormigoiz betetako kaxa.

k) Elementu bereziak:

– Harri landuz apaindutako harburuak.

– Arku apainduak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak. Bereziki, arku zorrotzak, karpanelak edo beheratuak.

– Kontrahormak, zubi-brankak, harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkak, inposta molduradunaz edo txapelaz errematatutako harlanduak.

– Inpostak, erlaitzak, txapelak, dekoratuak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak.

– Harrian landutako inskripzioak eta behe-erliebea.

16.3.– Babes ertaina duen zubiak espazio-antolaketako balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da espazio-antolaketagatik babestuta daudela honako elementu hauek:

a) Galtzada edo bidea, zamabereen, animaliek tiratutako ibilgailuen eta ibilgailu motordunen joan-etorrietarako gaituta dagoen espazioa.

b) Oinezkoen joan-etorrietarako gaituta dauden espazioak: espaloiak.

c) Oinezkoak gurutzatzean baztertzeko, atseden hartzeko, egonerako edo bistak ikusteko gaituta dauden espazioak: bazterbideak.

d) Ibilgailuak iristeko, sartzeko eta irteteko edo zain egoteko espazio komuna: plaza txikiak.

e) Espazio horiek kontserbatu beharko dira erregistratu ziren unean zuten hedadurari eutsiz, gutxienez, eta bakoitzaren balizko handitzea egingo da, betiere, gainerakoen eremua eta funtzioa kaltetu gabe.

16.4.– Babes ertaina duen zubiak konposizio- eta forma-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da konposizio- eta forma-koherentziagatik babestuta daudela honako elementu hauek:

a) Taulen eta inposten bolumen inguratzailea, altuera, modulazioa eta profila, eta zubiaren baoen neurriak eta antolaketa.

b) Zizelkatuta apaindutako elementuak:

– Dobelak, inpostak, petrilak, harlanduak eta mihiztadurak, apaingarri zizelkatuak edo alaka, moldura edo arteka estetikoak dituztenak.

– Barandak, egurrezko karel geometrikoak; eskubanda torneatuak, taxutuak edo zizelkatuak.

c) Forjaketa tradizionalaz egindako errementaritza-lan apaingarriak balkoietan, kareletan, barandetan eta burdin hesietan.

d) Karez margotutako edo esgrafiatutako horma-atalak.

e) Elementu bereziak:

– Arku apainduak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak. Bereziki, arku zorrotzak, karpanelak edo beheratuak.

– Kontrahormak edo zubi-brankak, harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkak, inposta molduradunaz edo txapelaz errematatutako harlanduak.

– Inpostak, erlaitzak, txapelak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak.

– Harrian landutako inskripzioak eta behe-erliebea.

16.5.– Babes ertaina duen zubiak balio historikoa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da koherentzia historikoagatik babestuta daudela honako elementu hauek:

a) Balioespen-fitxetan XX. mendea baino lehenagoko faseetan eraikitako elementu guztiak (horma-atalak eta plementeria, arotzeria, errementaritza eta estaldurak). 1901etik 2000ra bitartean egin ziren eraikuntza-ekintzak alde batera uzten dira, ulertzen baita sarritan egin zirela komunikabideen zati gisa zuten izaerarekin bat ez zetozen erabileretarako, batez ere mendearen erdialdean funtzio hori masiboki galdu ostean.

b) Elementu bereziak:

– Arku eta ateburu apainduak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak. Bereziki, arku zorrotzak, karpanelak edo beheratuak.

– Kontrahormak edo zubi-brankak, harlangaitz-horma ilaratuz egindako ezproiak, harlanduxkak, inposta molduradunaz edo txapelaz errematatutako harlanduak.

– Inpostak, erlaitzak, txapelak, dekoratuak, molduradunak edo irtengunea dutenak, harri landuz eginak.

– Harrian landutako inskripzioak eta behe-erliebea.

2. ATALA

BABES ERTAINAREN ARAUBIDE XEHATUA

17. artikulua.– Babes ertaineko mailan sartu diren elementuei buruzko agindu orokorrak.

17.1.– Babes ertaina duten ondasunak maila ertaineko kontserbazioaren xede dira. Ondasun horietan egiten diren lehengoratze-jarduerek erabilera eta ohitura berrietara zertxobait egokitzea ekar dezakete, betiere bakoitzaren ezaugarriei, funtsezko egiturei eta espazio-antolaketei eutsita.

17.2.– Elementu horiei eragiten dien edozein lan edo esku-hartzetan ezingo da aldatu konfigurazio bolumetrikoa. Ohiz kanpoko kasua izango da zerbitzuak osatzeko edo irisgarritasuna zein komunikazioak bideratzeko ezinbestean erantsi beharreko eraikuntza berriko obrak. Esku-hartze horiek koherentzia osoa izan behar dute lehendik dagoen zubiarekin, harekin integratu behar dute, konposizioari eta ikuspegiari dagokionez, ez dituzte zubiaren balioak andeatu behar, ezta hura begiratzea eragotzi, galarazi edo distortsionatu ere.

18. artikulua.– Babes ertaina duten ondasunetan onartzen diren jarduerak.

18.1.– Elementu horietan onartuko dira haiek kontserbatzea eta haien balioa azpimarratzea helburu duten esku-hartzeak, koherentzia-irizpide justifikatuak oinarri hartuta eraikiz gero, babes-araubide honen 2. zerrendan ondasunen balioak (egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma edo balio historikoa) direla-eta xedatuta dagoenari zorrotz jarraituz.

18.2.– Babes ertaineko zubiak egitura-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da egiturazko babesa emateko ekintza xehatu hauek egin daitezkeela:

a) Asentuari egiturazko babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

2) Zimenduak eta euste-hormak ez dira zementu-hormigoiz gogortuko, jatorrizko fabrikari eutsita) Izatekotan, ondoztatu ahal izango dira, fabrika berria eta jatorrizkoa bereizita, xafla geotestil bikoitza eta kare hidrauliko natural puruz egindako mortero-geruza bat baliatuta, eta, sendotzeko, kare hidrauliko natural puruz eta erreka-harea ez azidoz egindako juntura partzialak erabili ahal izango dira.

3) Indusketek eta lur-mugimenduek oso kontuan hartu beharko dute eskuarki egitura-sistema isostatiko ez zurrunekin egiten dela lan, eta zimenduak sarritan jartzen direla lurzoru buztintsu ezegonkorretan) Zangak gehiegi lehortzea eragotziko da, oinarriak ez daitezen desegokiak izan.

4) Babes ertaina duten ondasun higiezinak ezin dira kokalekutik bereizi) Ondasun horiek lekualdatzea ez da lehengoratze-ekintzatzat hartzen.

b) Egiturari egiturazko babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Egituretan (horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta ezproiak, gangak eta buruak, plementeria erresistentea, tinpanoak) jardungo da soil-soilik bakoitzari dagokion sostengu-funtzioa betetzen ez duten elementu bakanak (harlanduak, harlanduxkak, harlangaitzak, dobelak eta abar) konpontzeko, kentzeko edo ordezteko) Galtzadaren azpiko betegarria edo beste elementu zurrungarri

batzuk ikuskatuko dira, haien gabeziak multzoa itxuragabetzea eragin ote duen aztertzeko) Hala izanez gero, lehengoratuko dira, dokumentuetan jasotako neurri eta kokapenen arabera edo premiak kontuan hartuta.

2) Lehendik dagoen egituraren modulazioa eta proportzioak babestuko dira, horma-lodierak eta altuerak ere barnean hartuta.

3) Zubiaren kargak transmititzeko eta banatzeko sistemari eutsiko zaio, gainkarga puntual batzuekin behartu gabe, eta karez eta harriz egindako gangen ordez hormigoi armatuz edo altzairu elektrosoldatuz egindako egituren bidez zurrundu gabe.

4) Berariaz debekatuta daude trabaketa-uztai jarraituak, euste-hormak sendotzeko tiranteak, zementu-morteroz betetako arimak, zementu-esnearen injekzio masiboak (jet grouting edo antzekoak) eta gangak hormigoi armatuzko azalez estaltzea.

5) Ez da onartuko zubiaren taularen ordez zementuzko hormigoi armatuz egindako zola edo lauza bat jartzea.

6) Euste-hormen egiturek, arkuek, gangek eta lauzek, ondasunaren memoria eraikiaren zati diren aldetik, horiek guztiak sortu dituen kultura materialari buruzko informazioa daukate) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

c) Petrilei, hegalei edo ubideratze-hormei, laguntza-hormei eta manguardiei egiturazko babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek lotura tradizionalak zaindu beharko dituzte (arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna) eta proiektuko dokumentuetan agertuko dira) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

d) Zoladurei egiturazko babesa ematea Hondarrezko oinarri baten gainean lauzaz, harlauzaz, harri zabalaz, uharriz edo galtzada-harri naturalez egindako zoladurak konponduko dira kaltetutako materialen ordez haien antzeko beste batzuk jarrita) Ezingo dira masiboki ordezkatu honako material hauek baliatuta: harri artifiziala, zementu-mortero koloreduna, plakak, edo transpirazioa eragozten duten xaflak (esate baterako, asfaltozko aglomeratuak)) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei, atalei, diseinuei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

e) Dekorazio-harrilanei egiturazko babesa ematea Harrizko elementu apaingarriak (behe-erliebeak, azpadurak, harburuak eta abar) jatorrizko funtzio praktiko edo estetikoa betetzeko eta lehen zuten toki berean erabiliko dira zehatz-mehatz, eta ez testuingurutik ateratako dekorazio-elementu gisa.

f) Instalazioei egiturazko babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Arrapalak eta eskailerak jartzeko behar diren egiturek ez dituzte sortuko zubiaren jatorrizko sostengu-sistemaren oreka hondatuko duten zurruntzeak edo gainkargak) Haien zamen transmisioa aztertuko da, elementu osagarri eta independente gisa, eta, ahal bada, berariazko zimenduak izango dituzte.

2) Obra berriaren eta lehengo eraikuntzaren arteko ukipen-azaleren tratamendua bereziki zainduko da, ekarpen berriak kenduz gero ez daitezen inolaz ere hondatu antzinako elementuak. Horrenbestez, nahitaez saihestu behar da fabrika babestuetan landatzea, itzulgarriak ez diren zorroak jartzea edo zuloak egitea. Halaber, xaflak jarri behar dira egungo morteroak eta antzinako eraikuntza bereizteko, eta sistema arin, industrializatu eta desmuntagarriak erabili behar dira lehendik dauden eraikinak ukituko dituzten bolumenak eraikitzeko.

18.3.– Babes ertaina ematen zaion zubiak eraikuntza-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da eraikuntza-babesa emateko ekintza xehatu hauek egin daitezkeela:

a) Asentuari eraikuntza-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

2) Ondoztatu behar diren zimendu eta euste-hormak ondo bereizi beharko dira haiek sendotzeko jarriko diren zapata, lauza edo horma berrietatik, xafla geotestil bikoitzaren bidez, baita kare hidrauliko natural puruz eta erreka-harea ez-azidoz egindako garbiketa-morteroaren bidez ere.

3) Ondoztatu behar diren zimendu eta euste-hormak ez dute inolaz ere sortuko lurpeko uren pilaketarik, ezta zubiaren fabrikek ukitzen dituzten lurzoruen maila freatikoaren igoerarik ere.

4) Balioespen-fitxan mugatutako ingurune babestuaren hasierako urbanizazioa eta proposamenean jaso dena grafikoki zehaztuta adierazi beharko dira arkitektura-proiektuaren planoetan, dokumentazio horren beharra duten esku-hartzeak izanez gero) Ingurune hurbilaren urbanizazioan ez dira jarriko zementu-hormigoizko lauza masiboak, lurzoruko hezetasuna kapsulatu eta kapilarren bidez hormetara bidaltzen dutenak) Aztertu beharko da antzinako horma eta zoladurak ukitzen dituzten lurren aireztapen egokia, eta ez dira inolaz ere irazgaiztuko izerdia botatzea eragozten duten xafla edo emultsioen bitartez.

5) Babes ertaina duten ondasun higiezinak ezin dira kokalekutik bereizi) Ondasun horiek lekualdatzea ez da lehengoratze-ekintzatzat hartzen.

b) Egiturari eraikuntza-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz egindako sostengu-elementuen ataletan eta zenbait egituratan (horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta ezproiak, gangak eta buruak, plementeria erresistentea, tinpanoak) jardungo da soil-soilik bakoitzari dagokion sostengu-funtzioa betetzen ez duten elementu bakanak (harlanduak, harlanduxkak, harlangaitzak, dobelak eta abar) konpontzeko, kentzeko edo ordezteko) Galtzadaren azpiko betegarria edo beste elementu zurrungarri batzuk ikuskatuko dira, haien gabeziak multzoa itxuragabetzea eragin ote duen aztertzeko) Hala izanez gero, lehengoratuko dira, dokumentuetan jasotako neurri eta kokapenen

arabera edo premiak kontuan hartuta) Ezin da kareorezko horma masiboen egitura kapsulatu zementu-morteroz zarpiatuta eta aireztatu gabe, ezta materialari arnasa hartzea eragozten dioten edo hezetasunagatik hondatzea dakarkioten plaka, lauza edo forruak jarrita ere.

2) Berariaz debekatuta daude trabaketa-uztai jarraituak, hormak sendotzeko tiranteak, zementu-morteroz betetako arimak, zementu-esnearen injekzio masiboak (jet grouting edo antzekoak) eta gangak hormigoi armatuzko azalez estaltzea.

3) Euste-hormen egituretan, arkuetan, gangetan eta lauzetan ez da zulorik edo horma-zulorik egingo) Euste-hormetan ez dira onartuko zementu-morteroz egindako juntura masiboak: transpirazioa bideratzen duten eta efloreszentziak eragozten dituzten kare hidrauliko natural puruz egindako masak erabiliko dira.

4) Ez da onartuko zatiak kentzea irizpide estetikoak soilik aintzat hartuta, edo multzoaren konposizioa andeatzen duten eranskinak direla iritzita) Eranskin diskordanteak direlako desmuntatu ahal izateko, berariaz jasota egon beharko dute araubide honetan ageri den zerrendan, eta hala direla joko da lehendik dauden eraikin babestuetan kalte edo aldaketak eragiten badituzte, egiturari edo eraikuntzari dagokionez.

5) Ez da onartuko zubiaren taularen ordez zementuzko hormigoi armatuz egindako zola edo lauza bat jartzea.

6) Euste-hormen egiturek, arkuek, gangek eta lauzek, ondasunaren memoria eraikiaren zati diren aldetik, horiek guztiak sortu dituen kultura materialari buruzko informazioa daukate) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

c) Petrilei, hegalei edo ubideratze-hormei, laguntza-hormei eta manguardiei egiturazko babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz egindako atalak babestuko dira, material bereko erremate edo gailur eta guzti, baita lauzaz egindako atalak, arretaz landutako lauzak eta ortostatoetako petrilak ere) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Lotura tradizionalak zainduko dira (arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna) eta proiektuko dokumentuetan agertuko dira) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

d) Zoladurei egiturazko babesa ematea Hondarrezko oinarri baten gainean lauzaz, harlauzaz, harri zabalaz, uharriz edo galtzada-harri naturalez egindako zoladurak konponduko dira kaltetutako materialen ordez haien antzeko beste batzuk jarrita) Ezingo dira masiboki ordezkatu honako

material hauek baliatuta: harri artifiziala, zementu-mortero koloreduna, plakak, edo transpirazioa eragozten duten xaflak (esate baterako, asfaltozko aglomeratuak)) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei, atalei, diseinuei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

e) Arotzeriari eta errementaritzari eraikuntza-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Barandak eta egurrezko karel xumeak kontserbatuko dira, segurtasun-funtzioa betetzeko desegokiak ez badira) Halaber, egurrezko elementu bereziak (eskubanda torneatuak, taxutuak edo zizelkatuak, eta balkoietan, kareletan eta barandetan tradiziozko forjaketaz egindako errementaritza-lanak) kontserbatu beharko dira) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Arotzeria, baranda eta burdin hesi berrien diseinua egokituko da, materialei eta formei, tamainari eta itxurari dagokienez, antzinakoen eta/edo zubiaren adierazle hoberenen arabera.

f) Dekorazio-harrilanei eraikuntza-babesa ematea Harrizko elementu apaingarriak (erlaitzak, behe-erliebeak, azpadurak, txapelak eta abar) jatorrizko funtzio praktiko edo estetikoa betetzeko eta lehen zuten toki berean erabiliko dira zehatz-mehatz, eta ez testuingurutik ateratako dekorazio-elementu gisa.

g) Estaldurei eta akaberei eraikuntza-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Kanpoko estaldura apaingarri tradizionalak (esgrafiatuak edo juntura ebakiak) eta uharriz egindako artisau-zoruak eraikuntzaren zati bereizezinak direla ulertuko da; pertzepzio estetikoaren faktore erabakigarriak dira eta ezingo dira kendu erabat) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira) Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta) Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Bereziki babestu behar dira, testuingurutik atera gabe, eskuz edertutako elementu guztiak, erreproduzitu ezin diren artisau-lanak diren aldetik.

3) Hormen kanpoko estalduren testurek eta itxura kromatikoek eredu tradizionalen araberakoak izan beharko dute, kare-morteroz egindako juntura hondoratuak edo irtenak erabiltzeari dagokionez, zuriz edo harea kolorez margotuak, luzituak eta kareztatuak.

h) Instalazioei eraikuntza-babesa ematea Obra berriaren eta lehengo eraikuntzaren arteko ukipen-azaleren tratamendua bereziki zainduko da, ekarpen berriak kenduz gero ez daitezen inolaz ere hondatu antzinako elementuak. Horrenbestez, nahitaez saihestu behar da fabrika babestuetan landatzea, itzulgarriak ez diren zorroak jartzea edo zuloak egitea. Halaber, xaflak jarri behar dira

egungo morteroak eta antzinako eraikuntza bereizteko, eta sistema arin, industrializatu eta desmuntagarriak erabili behar dira lehendik dauden eraikinak ukituko dituzten bolumenak eraikitzeko.

18.4.– Babes ertaina ematen zaion zubiak espazio-antolaketako balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da espazio-antolaketako babesa emateko ekintza xehatu hauek egin daitezkeela:

a) Asentuari espazio-antolaketako babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

2) Balioespen-fitxan mugatutako ingurune babestuaren hasierako urbanizazioa eta proposamenean jaso dena grafikoki zehaztuta adierazi beharko dira arkitektura-proiektuaren planoetan, dokumentazio horren beharra duten esku-hartzeak izanez gero.

3) Kanpoko esparru babestuen bolumenak, azalerak eta kokalekuak, babes-araubide honen II) eranskineko dokumentazio grafikoan ageri den zubiaren planoan eta proiektuan jasota dagoen egungo egoeraren planoan daudenak, zabaldu ahal izango dira soilik honako helburu hauekin lotutako erabileretarako: irisgarritasuna eta zerbitzuak hobetzea, aisialdia, edo esparrua zeharkatzen duten bide historikoei buruzko ezagutza hedatzea) Halaber, ezingo dute inbaditu gainerako esparru funtzional babestuek hartzen duten eremua; erantsitako bolumenak ez ditu eragotzi behar hasierako bistak, egungo esparru publikoaren puntu guztietatik begiratuta; eta erantsitako eraikuntzak egokitu behar dira alboan edo hurbil dituzten lehengo eraikuntzen ezaugarrien arabera.

4) Dokumentu honen II) eranskineko dokumentazio grafikoan zubi bakoitzarentzat mugatutako esparru babestuan ezingo da sortu ikuspegiarekin edo pertzepzioarekin lotutako kutsadurarik; alegia, ondasuna ikustea eragozten, galarazten edo distortsionatzen duten esku-hartze, erabilera edo ekintzak ez dira onartuko, eraikuntzak izan edo ez izan.

5) Eraikin multzoaren ikuspegia ezingo dute eragotzi honako elementu hauek:

– Eraikin berriak ondasun babestuarentzat mugatutako babes-esparruan.

– Aldi baterako eraikuntzak edo instalazioak, haien alturagatik, bolumenagatik edo distantziagatik pertzepzioa nahas dezaketenak.

– Energia hornitzeko, sortzeko eta kontsumitzeko behar diren instalazioak.

– Telekomunikazioetarako behar diren instalazioak.

– Idazkunak, seinaleak, hesiak eta kanpoko publizitatea jartzea.

– Hiri-altzariak jartzea, eguzki-oihalak, beilatokiak, kioskoak eta antzeko elementuak barnean hartuta.

– Hiri-hondakinak biltzeko elementuak jartzea.

– Beste edozein elementu edo jarduera, eraikina izan gabe ere, distortsioa edo eragin negatiboa sor badezake higiezin babestuen pertzepzioan, gozamenean, begiratzean edo osotasunean, eta babesaren xede diren balioak nolabait arriskuan jartzen baditu) Ez dira aintzat hartuko, atal honetan jasotako ondorioetarako, ingurumena zaintzea edo ibai-ibilguaren gaitasun hidraulikoa hobetzea helburu duten ibaiertza lehengoratzeko jarduerak.

6) Dokumentu honen II. eranskineko dokumentazio grafikoan ageri den ondasunaren mugen barruan, ezingo da publizitate komertziala jarri, eta edonolako kable, antena eta hodi nabarmenak ezingo dira kokatu babes ertaina duten ondasun eraikietan.

7) Babes ertaina duten ondasun higiezinak ezin dira kokalekutik bereizi. Ondasun horiek lekualdatzea ez da lehengoratze-ekintzatzat hartzen.

b) Egiturari espazio-antolaketako babesa ematea Ez da onartuko zatiak kentzea irizpide estetikoak soilik aintzat hartuta, edo multzoaren konposizioa andeatzen duten eranskinak direla iritzita. Eranskin diskordanteak direlako desmuntatu ahal izateko, berariaz jasota egon beharko dute araubide honetan ageri den zerrendan, eta hala direla joko da lehendik dauden eraikin babestuetan kalte edo aldaketak eragiten badituzte, egiturari edo eraikuntzari dagokionez.

c) Petrilei, hegalei, ubideratze-hormei eta manguardiei espazio-antolaketako babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Galtzadari emandako espazio funtzionala, esku hartzeko unean petrilek mugatzen dutena, zabaldu ahal izango da, baldintza hauek betetzen badira:

– Ez ditu inbaditu behar gainerako gune babestuak: plaza txikiak, espaloiak. Den dela, azken kasu horretan, oinezkoentzako eta ibilgailuentzako espazioak plano berean kokatzeko aukera emango da, zirkulazio mistoa bideratze aldera.

– Sarbideak antolatu behar dira zubira sartzeko plaza txikien funtzioa galarazi gabe, halakorik balego, eta haien azalera beste erabilera batzuekin inbaditu gabe.

2) Plaza txikiak hartzen duen espazioa, laguntza-hormek eta manguardiek mugatua, ezingo da konpartimentutan banatu. Halaber, espazio horren sarbide- eta igarobide-funtzioari eutsiko zaio, gutxienez, eta haren hasierako forma eta neurriak errespetatuko dira.

d) Instalazioei espazio-antolaketako babesa ematea. Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Arrapalak eta eskailerak hartzeko behar diren egiturak diseinatuko dira multzoaren irudi globalean integratuta, haren pertzepzioan aldaketarik sortu gabe, eta, begi-bistan geratuko badira, material arinak eta erabat itzulgarriak erabiliko dira.

2) Telekomunikazio- eta elektrizitate-ekipoen makinak, elementu osagarriak eta antzeko beste instalazio guztiak bildu beharko dira espazio publikotik ikusten ez diren espazio komunetan.

18.5.– Babes ertaineko zubiak konposizio- eta forma-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da konposizio- eta forma-babesa emateko ekintza xehatu hauek egin daitezkeela:

a) Asentuari konposizio- eta forma-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

2) Balioespen-fitxan mugatutako ingurune babestuaren hasierako urbanizazioa eta proposamenean jaso dena grafikoki zehaztuta adierazi beharko dira arkitektura-proiektuaren planoetan, dokumentazio horren beharra duten esku-hartzeak izanez gero.

3) Kanpoko esparru babestuen bolumenak, azalerak eta kokalekuak, babes-araubide honen II) eranskineko dokumentazio grafikoan ageri den zubiaren planoan eta proiektuan jasota dagoen egungo egoeraren planoan daudenak, zabaldu ahal izango dira soilik honako helburu hauekin lotutako erabileretarako: irisgarritasuna eta zerbitzuak hobetzea, aisialdia, edo esparrua zeharkatzen duten bide historikoei buruzko ezagutza hedatzea. Halaber, ezingo dute inbaditu gainerako esparru funtzional babestuek hartzen duten eremua; erantsitako bolumenak ez ditu eragotzi behar hasierako bistak, egungo esparru publikoaren puntu guztietatik begiratuta; eta erantsitako eraikuntzak egokitu behar dira alboan edo hurbil dituzten lehengo eraikuntzen ezaugarrien arabera.

4) Dokumentu honen II. eranskineko dokumentazio grafikoan zubi bakoitzarentzat mugatutako esparru babestuan ezingo da sortu ikuspegiarekin edo pertzepzioarekin lotutako kutsadurarik; alegia, ondasuna ikustea eragozten, galarazten edo distortsionatzen duten esku-hartze, erabilera edo ekintzak ez dira onartuko, eraikuntzak izan edo ez izan.

5) Eraikin multzoaren ikuspegia ezingo dute eragotzi honako elementu hauek:

– Eraikin berriak ondasun babestuarentzat mugatutako babes-esparruan.

– Aldi baterako eraikuntzak edo instalazioak, haien alturagatik, bolumenagatik edo distantziagatik pertzepzioa nahas dezaketenak.

– Energia hornitzeko, sortzeko eta kontsumitzeko behar diren instalazioak.

– Telekomunikazioetarako behar diren instalazioak.

– Idazkunak, seinaleak, hesiak eta kanpoko publizitatea jartzea.

– Hiri-altzariak jartzea, eguzki-oihalak, beilatokiak, kioskoak eta antzeko elementuak barnean hartuta.

– Hiri-hondakinak biltzeko elementuak jartzea.

– Beste edozein elementu edo jarduera, eraikina izan gabe ere, distortsioa edo eragin negatiboa sor badezake higiezin babestuen pertzepzioan, gozamenean, begiratzean edo osotasunean, eta babesaren xede diren balioak nolabait arriskuan jartzen baditu. Ez dira aintzat hartuko, atal honetan jasotako ondorioetarako, ingurumena zaintzea edo ibai-ibilguaren gaitasun hidraulikoa hobetzea helburu duten lehengora-jarduerak.

6) Dokumentu honen II. eranskineko dokumentazio grafikoan ageri den ondasunaren mugen barruan, ezingo da publizitate komertziala jarri, eta edonolako kable, antena eta hodi nabarmenak ezingo dira kokatu babes ertaina duten ondasun eraikietan.

b) Egiturari konposizio- eta forma-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Zubi babestuaren profila, modulazioa, arku-aldaketa eta babes hidrodinamikoen plantak kontserbatuko dira.

2) Ez da onartuko zatiak kentzea irizpide estetikoak soilik aintzat hartuta, edo multzoaren konposizioa andeatzen duten eranskinak direla iritzita. Eranskin diskordanteak direlako desmuntatu ahal izateko, berariaz jasota egon beharko dute araubide honetan ageri den zerrendan, eta hala direla joko da lehendik dauden eraikin babestuetan kalte edo aldaketak eragiten badituzte, egiturari edo eraikuntzari dagokionez.

3) Euste-hormen egiturek, arkuek, gangek eta lauzek, ondasunaren memoria eraikiaren zati diren aldetik, horiek guztiak sortu dituen kultura materialari buruzko informazioa daukate. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

c) Petrilei, hegalei edo ubideratze-hormei, laguntza-hormei eta manguardiei konposizio- eta forma-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz egindako atalak babestuko dira, material bereko erremate edo gailur eta guzti, baita lauzaz egindako atalak, arretaz landutako lauzak eta ortostatoetako petrilak ere. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

2) Lotura tradizionalak zainduko dira (arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna) eta proiektuko dokumentuetan agertuko dira. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

3) Galtzadari emandako espazio funtzionala, esku hartzeko unean petrilek mugatzen dutena, zabaldu ahal izango da, baldintza hauek betetzen badira:

– Ez ditu inbaditu behar gainerako gune babestuak: plaza txikiak, espaloiak. Den dela, azken kasu horretan, oinezkoentzako eta ibilgailuentzako espazioak plano berean kokatzeko aukera emango da, zirkulazio mistoa bideratze aldera.

– Sarbideak antolatu behar dira zubira sartzeko plaza txikien funtzioa galarazi gabe, halakorik balego, eta haien azalera beste erabilera batzuekin inbaditu gabe.

4) Plaza txikiak hartzen duen espazioa, laguntza-hormek eta manguardiek mugatua, ezingo da konpartimentutan banatu. Halaber, espazio horren sarbide- eta igarobide-funtzioari eutsiko zaio, gutxienez, eta haren hasierako forma eta neurriak errespetatuko dira.

d) Zoladurei konposizio- eta forma-babesa ematea Hondarrezko oinarri baten gainean lauzaz, harlauzaz, harri zabalaz, uharriz edo galtzada-harri naturalez egindako zoladurak konponduko dira kaltetutako materialen ordez haien antzeko beste batzuk jarrita. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei, atalei, diseinuei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

e) Arotzeriari eta errementaritzari konposizio- eta forma-babesa ematea Jarduerek edo esku-hartzeek honako parametro hauek bete beharko dituzte:

1) Barandak eta egurrezko karel xumeak kontserbatuko dira, segurtasun-funtzioa betetzeko desegokiak ez badira. Halaber, egurrezko elementu bereziak (eskubanda torneatuak, taxutuak edo zizelkatuak, eta balkoietan, kareletan eta barandetan tradiziozko forjaketaz egindako errementaritza-lanak) kontserbatu beharko dira. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

2) Arotzeria, baranda eta burdin hesi berrien diseinua egokituko da, materialei eta formei, tamainari eta itxurari dagokienez, antzinakoen eta/edo zubiaren adierazle hoberenen arabera.

f) Dekorazio-harrilanei konposizio- eta forma-babesa ematea Harrizko elementu apaingarriak (erlaitzak, behe-erliebeak, azpadurak, harburuak, txapelak eta abar) jatorrizko funtzio praktiko edo estetikoa betetzeko eta lehen zuten toki berean erabiliko dira zehatz-mehatz, eta ez testuingurutik ateratako dekorazio-elementu gisa.

g) Estaldurei eta akaberei konposizio- eta forma-babesa ematea

1) Kanpoko estaldura apaingarri tradizionalak (esgrafiatuak edo juntura ebakiak) eta uharriz egindako artisau-zoruak eraikuntzaren zati bereizezinak direla ulertuko da; pertzepzio estetikoaren faktore erabakigarriak dira eta ezingo dira kendu erabat. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektua beharrezkoa den kasuetan.

2) Bereziki babestu behar dira, testuingurutik atera gabe, eskuz edertutako elementu guztiak, erreproduzitu ezin diren artisau-lanak diren aldetik.

3) Hormen kanpoko estalduren testurek eta itxura kromatikoek eredu tradizionalen araberakoak izan beharko dute, kare-morteroz egindako juntura hondoratuak, berdinduak edo irtenak erabiltzeari dagokionez, zuriz edo harea kolorez margotuak, luzituak eta kareztatuak.

h) Instalazioei konposizio- eta forma-babesa ematea

1) Arrapalak eta eskailerak hartzeko behar diren egiturak diseinatuko dira multzoaren irudi globalean integratuta, haren pertzepzioan aldaketarik sortu gabe, eta, begi-bistan geratuko badira, material arinak eta erabat itzulgarriak erabiliko dira.

2) Telekomunikazio- eta elektrizitate-ekipoen makinak, elementu osagarriak eta antzeko beste instalazio guztiak bildu beharko dira espazio publikotik ikusten ez diren espazio komunetan.

18.6.– Babes ertaina duen zubiak balio historikoa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 2. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da babes historikoa emateko ekintza xehatu hauek egin daitezkeela:

a) Asentuari babes historikoa ematea

1) Indusketak eta lur-mugitzeak egiteko lizentzien eskaerek nahikoa dokumentatu beharko dute lursailaren hasierako egoera, haren profil topografikoak, lurzoru motak, eta elementu bereziak.

2) Balioespen-fitxan mugatutako ingurune babestuaren hasierako urbanizazioa eta proposamenean jaso dena grafikoki zehaztuta adierazi beharko dira arkitektura-proiektuaren planoetan, dokumentazio horren beharra duten esku-hartzeak izanez gero.

3) Kanpoko esparru babestuen bolumenak, azalerak eta kokalekuak, babes-araubide honen 2. zerrendan ageri den zubiaren planoan eta proiektuaren egungo egoeraren planoan daudenak, zabaldu ahal izango dira soilik honako helburu hauekin lotutako erabileretarako: irisgarritasuna eta zerbitzuak hobetzea, aisialdia, edo esparrua zeharkatzen duten bide historikoei buruzko ezagutza hedatzea. Halaber, ezingo dute inbaditu gainerako esparru funtzional babestuek hartzen duten eremua; erantsitako bolumenak ez ditu eragotzi behar hasierako bistak, egungo esparru publikoaren puntu guztietatik begiratuta; eta erantsitako eraikuntzak egokitu behar dira alboan edo hurbil dituzten lehengo eraikuntzen ezaugarrien arabera.

4.– Babes ertaina duten ondasun higiezinak ezin dira kokalekutik bereizi. Ondasun horiek lekualdatzea ez da lehengoratze-ekintzatzat hartzen.

b) Egiturari babes historikoa ematea

1) Egituretan (horma-bularrak, pilak, zubi-brankak eta ezproiak, gangak eta buruak, plementeria erresistentea, tinpanoak) jardungo da soil-soilik bakoitzari dagokion sostengu-funtzioa betetzen ez duten elementu bakanak (harlanduak, harlanduxkak, harlangaitzak, dobelak eta abar) konpontzeko, kentzeko edo ordezteko.

2) Lehendik dagoen egituraren modulazioa eta proportzioak babestuko dira, horma-lodierak eta altuerak ere barnean hartuta.

3) Zubiaren kargak transmititzeko eta banatzeko sistemari eutsiko zaio, gainkarga puntual batzuekin behartu gabe, eta karez eta harriz egindako gangen ordez hormigoi armatuz edo altzairu elektrosoldatuz egindako egituren bidez zurrundu gabe.

4) Euste-hormen egituretan, arkuetan, gangetan eta lauzetan ez da zulorik edo horma-zulorik egingo. Euste-hormetan ez dira onartuko zementu-morteroz egindako juntura masiboak: transpirazioa bideratzen duten eta efloreszentziak eragozten dituzten kare hidrauliko natural puruz egindako masak erabiliko dira.

5) Ez da onartuko zatiak kentzea irizpide estetikoak soilik aintzat hartuta, edo multzoaren konposizioa andeatzen duten eranskinak direla iritzita. Eranskin diskordanteak direlako desmuntatu ahal izateko, berariaz jasota egon beharko dute araubide honetan ageri den zerrendan, eta hala direla joko da lehendik dauden eraikin babestuetan kalte edo aldaketak eragiten badituzte, egiturari edo eraikuntzari dagokionez.

6) Euste-hormen egiturek, arkuek, gangek eta lauzek, ondasunaren memoria eraikiaren zati diren aldetik, horiek guztiak sortu dituen kultura materialari buruzko informazioa daukate. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

c) Petrilei, hegalei edo ubideratze-hormei, laguntza-hormei eta manguardiei babes historikoa ematea.

1) Harlangaitz-horma ilaratuz, harlanduxkaz edo harlanduz egindako atalak babestuko dira, material bereko erremate edo gailur eta guzti, baita lauzaz egindako atalak, arretaz landutako lauzak eta ortostatoetako petrilak ere. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Lotura tradizionalak zainduko dira (arteka eta mihia, miru-buztana, burdinazko grapak eta beruna) eta proiektuko dokumentuetan agertuko dira) Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haiek eraikuntza-soluzio gisa funtzionatzea eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerari, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak edo deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

3) Galtzadari emandako espazio funtzionala, esku hartzeko unean petrilek mugatzen dutena, zabaldu ahal izango da, baldintza hauek betetzen badira:

– Ez ditu inbaditu behar gainerako gune babestuak: plaza txikiak, espaloiak. Den dela, azken kasu horretan, oinezkoentzako eta ibilgailuentzako espazioak plano berean kokatzeko aukera emango da, zirkulazio mistoa bideratze aldera.

– Sarbideak antolatu behar dira zubira sartzeko plaza txikien funtzioa galarazi gabe, halakorik balego, eta haien azalera beste erabilera batzuekin inbaditu gabe.

4) Plaza txikiak hartzen duen espazioa, laguntza-hormek eta manguardiek mugatua, ezingo da konpartimentutan banatu. Halaber, espazio horren sarbide- eta igarobide-funtzioari eutsiko zaio, gutxienez, eta haren hasierako forma eta neurriak errespetatuko dira.

d) Zoladurei babes historikoa ematea Hondarrezko oinarri baten gainean lauzaz, harlauzaz, harri zabalaz, uharriz edo galtzada-harri naturalez egindako zoladurak konponduko dira kaltetutako materialen ordez haien antzeko beste batzuk jarrita. Ezingo dira masiboki ordezkatu honako material hauek baliatuta: harri artifiziala, zementu-mortero koloreduna, plakak, edo transpirazioa eragozten duten xaflak (esate baterako, asfaltozko aglomeratuak). Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei, atalei, diseinuei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

e) Arotzeriari eta errementaritzari babes historikoa ematea

1) Barandak eta egurrezko karel xumeak kontserbatuko dira, segurtasun-funtzioa betetzeko desegokiak ez badira. Halaber, egurrezko elementu bereziak (eskubanda torneatuak, taxutuak edo zizelkatuak, eta balkoietan, kareletan eta barandetan tradiziozko forjaketaz egindako errementaritza-lanak) kontserbatu beharko dira. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan

zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Arotzeria, baranda eta burdin hesi berrien diseinua egokituko da, materialei eta formei, tamainari eta itxurari dagokienez, antzinakoen eta/edo zubiaren adierazle hoberenen arabera.

f) Dekorazio-harrilanei babes historikoa ematea Harrizko elementu apaingarriak (erlaitzak, behe-erliebeak, azpadurak, harburuak, txapelak eta abar) jatorrizko funtzio praktiko edo estetikoa betetzeko eta lehen zuten toki berean erabiliko dira zehatz-mehatz, eta ez testuingurutik ateratako dekorazio-elementu gisa.

g) Estaldurei eta akaberei babes historikoa ematea

1) Kanpoko estaldura apaingarri tradizionalak (esgrafiatuak edo juntura ebakiak) eta uharriz egindako artisau-zoruak eraikuntzaren zati bereizezinak direla ulertuko da; pertzepzio estetikoaren faktore erabakigarriak dira eta ezingo dira kendu erabat. Desmuntatu ahal izango dira soil-soilik ohiz kanpoko kasuetan, haien funtzionamendua eragozten duten usteltzeak edo kalteak sortu badira. Elementu kaltetuen ordez, ezaugarri bereko beste batzuk jarri beharko dira, materialei, portaerei, formei eta testurei erreparatuta. Nolanahi ere, haien presentziaren lekuko fisikoak utziko dira, baita proiektuan zehaztutako dokumentuak ere (planoak, argazkiak eta deskribapenak), esku hartzeko proiektuaren beharra dagoen kasuetan.

2) Bereziki babestu behar dira, testuingurutik atera gabe, eskuz edertutako elementu guztiak, erreproduzitu ezin diren artisau-lanak diren aldetik.

3) Hormen kanpoko estalduren testurek eta itxura kromatikoek eredu tradizionalen araberakoak izan beharko dute, kare-morteroz egindako juntura hondoratuak, berdinduak edo irtenak erabiltzeari dagokionez, zuriz edo harea kolorez margotuak, luzituak eta kareztatuak.

h) Instalazioei babes historikoa ematea Obra berriaren eta lehengo eraikuntzaren arteko ukipen-azaleren tratamendua bereziki zainduko da, ekarpen berriak kenduz gero ez daitezen inolaz ere hondatu antzinako elementuak. Horrenbestez, nahitaez saihestu behar da fabrika babestuetan landatzea, itzulgarriak ez diren zorroak jartzea edo zuloak egitea. Halaber, xaflak jarri behar dira egungo morteroak eta antzinako eraikuntza bereizteko, eta sistema arin, industrializatu eta desmuntagarriak erabili behar dira lehendik dauden eraikinak ukituko dituzten bolumenak eraikitzeko.

V. KAPITULUA

OINARRIZKO BABESA

1. ATALA

OINARRIZKO BABESAREN XEDEA

19. artikulua.– Oinarrizko babesa definitzea.

19.1.– Oinarrizko babesa dute babes ertaina izateko eskatzen diren baldintzak betetzen ez dituzten elementuek, garrantzi handiko balioak (egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma edo balio historikoa) ez badituzte, baina finkatzea egokia dela onartzen bada, paisaian eragiten dituzten ondorioen aldetik monumentu-multzoaren zati interesgarriak direla iritzita. Horren helburua izango da elementuak paisaian duen arrastoa babestea, eraikuntza materialak beharbada balio handirik ez badu ere.

19.2.– Kategoria honetan sartzen dira, besteak beste, erabat berreraiki diren zubiak, baita proportzio handian berreraiki direnak ere, materialak berrerabili badira, eta jatorrizko itxurari eutsi bazaio. Halaber, kategoria honetan sartzen dira hormak kontserbatzen dituzten eraikuntzak, baina tratamendu oso oldarkorra izan dutenak, horrek segida historikoaren irakurgarritasuna ezabatu badu.

20. artikulua.– Oinarrizko babesa emateko mailan sartuta dauden elementuak.

20.1.– Oinarrizko babesa duen zubiak egitura-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da egitura-koherentziagatik babestuta daudela babes-araubide honen 16.1 artikuluan adierazitako elementuak.

20.2.– Oinarrizko babesa duen zubiak eraikuntza-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da eraikuntza-koherentziagatik babestuta daudela babes-araubide honen 16.2 artikuluan adierazitako elementuak.

20.3.– Oinarrizko babesa duen zubiak espazio-antolaketako balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da espazio-antolaketagatik babestuta daudela babes-araubide honen 16.3 artikuluan adierazitako elementuak.

20.4.– Oinarrizko babesa duen zubiak konposizio- eta forma-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da konposizio- eta forma-koherentziagatik babestuta daudela babes-araubide honen 16.4 artikuluan adierazitako elementuak.

20.5.– Oinarrizko babesa duen zubiak balio historikoa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da koherentzia historikoagatik babestuta daudela babes-araubide honen 16.5 artikuluan adierazitako elementuak.

2. ATALA

OINARRIZKO BABESAREN ARAUBIDE XEHATUA

21. artikulua.– Oinarrizko babesaren mailan barne hartutako elementuei buruzko agindu orokorrak.

21.1.– Oinarrizko babesa duten ondasunak maila txikieneko kontserbazioaren xede dira. Ondasun horietan egiten diren lehengoratze-jarduerek erabilera eta ohitura berrietara zertxobait egokitzea ekar dezakete, betiere bakoitzaren ezaugarriei, funtsezko egiturei, banaketei eta espazio-antolaketei eutsita.

21.2.– Elementu horiei eragiten dien edozein lan edo esku-hartzetan ezingo dira aldatu konfigurazio bolumetrikoa eta lerrokadurak. Ohiz kanpoko kasua izango da zerbitzuak osatzeko edo irisgarritasuna zein komunikazioak bideratzeko ezinbestean erantsi beharreko eraikuntza berriko elementuak edo eraikinak. Esku-hartze horiek erabat koherenteak izan beharko dute, alderdi guztietan, lehendik dagoen zubiarekin, harekin integratuta geratu beharko dute, konposizioaren eta ikuspegiaren aldetik, betiere hura andeatu gabe.

22. artikulua.– Oinarrizko babesa duten ondasunetan onartzen diren jarduerak.

22.1.– Elementu horietan onartuko dira haiek kontserbatzea eta haien balioa azpimarratzea helburu duten esku-hartzeak, koherentzia-irizpide justifikatuak oinarri hartuta eraikiz gero,

babes-araubide honen 3. zerrendan ondasunen balioak (egitura, eraikuntza, espazio-antolaketa, konposizioa, forma edo balio historikoa) direla-eta xedatuta dagoenari zorrotz jarraituz.

22.2.– Oinarrizko babesa duen zubiak egitura-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da egiturazko babesa emateko ekintza xehatuak izan daitezkeela babes-araubide honen 18.2 artikuluan jasota daudenak.

22.3.– Oinarrizko babesa duen zubiak eraikuntza-balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da eraikuntza-babesa emateko ekintza xehatuak izan daitezkeela babes-araubide honen 18.3 artikuluan jasota daudenak.

22.4.– Oinarrizko babesa duen zubiak espazio-antolaketako balioa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da espazio-antolaketako babesa emateko ekintza xehatuak izan daitezkeela babes-araubide honen 18.4 artikuluan jasota daudenak.

22.5.– Oinarrizko babesa duen zubiak konposizio eta forma-balioa izanez gero, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da konposizio- eta forma-babesa emateko ekintza xehatuak izan daitezkeela babes-araubide honen 18.5 artikuluan jasota daudenak.

22.6.– Oinarrizko babesa duen zubiak balio historikoa baldin badu, babes-araubide honetan ageri den 3. zerrendan adierazten denaren arabera, ulertuko da babes historikoa emateko ekintza xehatuak izan daitezkeela babes-araubide honen 18.6 artikuluan jasota daudenak.

VI. KAPITULUA

URAK HARTZEKO ARRISKUAN DAUDEN ZUBIETAN ESKU HARTZEKO ARAUBIDEA

23. artikulua.– Urak hartzeko arriskuan dauden zubietan esku hartzeko araubidearen xedea.

Kapitulu honen xedea da babes-araubide honetako zerrendetan ageri diren zubietan esku hartzeko araubidea erregulatzea, haien tipologia- eta eraikuntza-ezaugarriengatik ibai-ibilguak buxatzeko arrisku arin, neurritsu edo larria badakarte, eta urak hartzeko arriskua handitzen badute.

24. artikulua.– Urak hartzeko arriskuan dauden zubietan onartzen diren jarduerak.

24.1.– Babes-araubide honetako zerrendaren batean ageri den zubi batek babes berezia, ertaina edo oinarrizkoa baldin badu eta aurreko artikuluan deskribatutako egoeran baldin badago, banakako azterketa edo proiektua egingo da, onartzen diren esku-hartzeen araubidea zehazteko, dagokion ibai-ibilguaren buxatze-mailaren arabera.

24.2.– Zubi batean ondare-balioren bat galtzeko arrisku konponezina dakarren edozein esku-hartze onartu aurretik, banakako azterketak edo proiektuak ziurtatu beharko du zubian jardutea ez dakarten balizko alternatibak teknikoki bideraezinak direla. Zubi bat eraisteko edo haren ordez beste bat egiteko jarduerak salbuespen-kasuak diren aldetik, behar bezala justifikatu behar dira.

VII. KAPITULUA

ZERRENDAK

1. Zerrenda: Babes berezia.

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Puenteviejo Zubia	Arminón	Armiñón	12. artikulua	13. eta 14. artikuluak

2. Zerrenda: Babes ertaina.

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Audikanako Zubia 2	Barrundia	Audikana	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Audikanako Zubia 1	Barrundia	Audikana	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Bokario Zubia 1	Donemiliaga	Narbaiza	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Puentenuevo Zubia	Donemiliaga	Narbaiza	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Zulibarri Zubia	Donemiliaga	Narbaiza	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Zubialto	Donemiliaga	Axpuru	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Iturralde Zubia	Barrundia	Larrea	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Arkoaga Zubia	Barrundia	Ozaeta	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Zubiandi	Barrundia	Ozaeta	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Maturanako Zubia	Barrundia	Maturana	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Urrunagako Zubia	Legutio	Urrunaga	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Urbinako Zubia 1	Legutio	Urbina	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Lukuko Zubia	Arratzua-Ubarrundia	Luko	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Amaritako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Amarita	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Duranako Zubia	Arratzua-Ubarrundia	Durana	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Abetxukuko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Abetxuko	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Gobeuko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Gobeu	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Astegietako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Astegieta	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Magdalenako Zubia	Zigoitia	Murua	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Errotabarri Zubia	Zigoitia	Murua	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Apodakako Zubia	Zigoitia	Apodaka	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
San Kristobal Zubia	Vitoria-Gasteiz	Foronda	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Forondako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Foronda	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Momario Zubia	Iruña Oka	Tresponde	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Lafuente Zubia	Vitoria-Gasteiz	Martioda	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Martiodako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Martioda	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Iruña-Trespondeko Zubia	Iruña Oka	Tresponde	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Billodako Zubia	Iruña Oka	Billoda	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Puenteviejo Zubia	Iruña Oka	Langraiz Oka	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Puentenuevo Zubia	Armiñón	Armiñón	16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Arce Zubia	Berantevilla	Lacorzanilla	16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
San Juango Zubia	Bernedo	Markinez	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Zirizondako Zubia	Bernedo	Urarte	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)
Berantevillako Zubia	Berantevilla	Berantevilla	16.1 artikulua (Egitura-balioa) 16.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 16.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 16.5 artikulua (Balio historikoa)	17. artikulua 18.2 artikulua (Egitura-balioa) 18.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 18.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 18.6 artikulua (Balio historikoa)

3. Zerrenda: Oinarrizko babesa.

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Puenterrojo Zubia	Agurain	Agurain	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)
Zamalburu Zubia	Agurain	Agurain	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)
Luzuriagako Zubia	Donemiliaga	Luzuriaga	20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Zarrakazubi	Barrundia	Audikana	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Elizako Zubia	Donemiliaga	Narbaiza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Aiduru Zubia	Donemiliaga	Narbaiza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Barriako Zubia	Donemiliaga	Narbaiza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Arraldeko Zubia	Barrundia	Larrea	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Garbitokiko Zubia	Barrundia	Larrea	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Zubiluze	Barrundia	Larrea	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)
Bolinzarreko Zubia	Barrundia	Hermua	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Maralduiako Zubia	Barrundia	Ozaeta	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Barrena Zubia	Barrundia	Ozaeta	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
El Molino Zubia	Barrundia	Elgea	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Elgeako Zubia 1	Barrundia	Elgea	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Errotaldeko Zubia	Barrundia	Ozaeta	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Orgutxako Zubia	Barrundia	Ozaeta	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Maneraldeko Zubia	Barrundia	Ozaeta	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Mendibilgo Zubia	Arratzua-Ubarrundia	Mendibil	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Zubibarri	Legutio	Elosu	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Errozaiako Zubia	Arratzua-Ubarrundia	Luko	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Andureko Zubia	Arratzua-Ubarrundia	Zurbao	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Solandiko Zubia	Dulantzi	Dulantzi	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
Aiarako Zubia	Dulantzi	Dulantzi	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Elizako Zubia	Burgelu	Añua	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Oreitiako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Oreitia	20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Gamarrako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Gamarra Nagusia	20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Askartzako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Askartza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Lafuenteko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Otazu	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Monasteriogurengo Zubia	Vitoria-Gasteiz	Monasteriogur en	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Puentealto Zubia	Vitoria-Gasteiz	Gasteiz	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Ihurreko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Ihurre	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Iturzabaletako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Ihurre	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Puentegrande Zubia	Vitoria-Gasteiz	Estarrona	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Ametzuko Zubia	Zigoitia	Murua	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Parratxiko Zubia	Zigoitia	Murua	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Dominizubi	Zigoitia	Murua	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Zubidarraga	Zigoitia	Ondategi	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Hariztiko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Gereña	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Uribarriko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Estarrona	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
San Mamesko Zubia	Vitoria-Gasteiz	Estarrona	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Lazako Zubia	Iruña Oka	Tresponde	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)

Izena	Udalerria	Herria	Babestutako elementuak	Esku-hartzeko araubide xehatua
San Martin Zubia	Vitoria-Gasteiz	Mendoza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Lañako Zubia	Vitoria-Gasteiz	Mendoza	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Puentenuevo Zubia	Iruña Oka	Langraiz Oka	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
La Torcako Zubia	Iruña Oka	Langraiz Oka	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.3 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.4 artikulua (Espazio-antolaketako balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Ezkerekotxako Zubia	Iruraitz-Gauna	Ezkerekotxa	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa)
Manzanosko Zubia	Erribera Beitia	Manzanos	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Arkaiako Zubia 1	Vitoria-Gasteiz	Arkaia	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
Arkaiako Zubia 2	Vitoria-Gasteiz	Arkaia	20.1 artikulua (Egitura-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa)
La Riberako Zubia	Bernedo	Markinez	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Zubizabala	Bernedo	Urarte	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.5 artikulua (Balio historikoa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.6 artikulua (Balio historikoa)
Puentealto Zubia	Berantevilla	Mijancas	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Barrutiko Zubia	Berantevilla	Berantevilla	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Escanzanako Zubia	Berantevilla	Escanzana	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)
Lacorzanillako Zubia	Berantevilla	Lacorzanilla	20.1 artikulua (Egitura-balioa) 20.2 artikulua (Eraikuntza-balioa) 20.4 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)	21. artikulua 22.2 artikulua (Egitura-balioa) 22.3 artikulua (Eraikuntza-balioa) 22.5 artikulua (Konposizio- eta forma-balioa)

4. Zerrenda: Elementu diskordanteak.

a) Burdinazko habeak, zurkaitz gisa, galtzadaren taularen hegalean.

b) PVCzko hodi zurrun edo malguak, tinpanoen edo gangen ondoan jarriak.

c) Neurriz gorako hormigoizko sendotze jarraituak horma-bularren zimenduetan.

d) Hormigoizko zutoin aurrefabrikatuak argiak jartzeko.

e) Aireko linea elektrikoaren kableak, edo fabrikaren ondoan jarriak.

f) Petril metalikoak (uhinbiko hesia), eta altzairuzko hodi eta profilak.

g) Zirkulazio-seinaleak sarbideetan.

h) Zapata edo hormigoizko lauza jarraitua ibai-ibilguaren gainean, gangaren azpian eta alboko azaleran.

i) Emari-estazioen etxolak.

j) Hormigoi-taula handiegiak hegalean, multzoaren proportzio eta orekaren kaltetan.

k) Gehiegizko taula-hegalak, tinpanoen zati handi bat hausten edo ezkutatzen dutenak.

l) Hormigoizko kanalizazioa zenbait zerbitzu edo sare jartzeko (saneamendua, hornidura, telekomunikazioak, elektrizitatea, gas naturala eta abar), bai taula azpian, bai ganga azpian.